

# Déi háb

24  
FILLER



*Titkos Jelen*  
FOTO HAJRI

ÉVFOLYAM 47 SZÁM  
BUDAPEST, 1931 NOVEMBER 21.  
MISÉLEINK MINDEN SZOMBATON

**PHILIPS**

KARÁCSONYI AJÁNDÉKA



6 HÓNAPRA: 12 HÓNAPRA:

Bruttó ár P. 550 .....	578
Elsőleg " 82 .....	50
Havonta " 78 .....	44

EGY 2007 SZ. HANGSZÓRÓT KAP AJÁNDÉKBA  
AKI 2511 SZ. LVXVS VEVŐT VESZ.

FELVILÁGOSÍTÁSSAL SZOLGÁL: PHILIPS RÁDIO RT.  
V. LIPÓT KÖRVT 18. SZ.

# Délibáb

24  
fillér

SZINHÁZI HETILAP

Megjelenik minden szombaton

Előfizelési ár: negyedévre 2 P 50 fill., félévre 5.-- pengő. Egyes szám ára — pályaudvarokon is — 24 fillér. Ausztriában 40 Groschen, Csehszlovákiában 2.— cseh korona, Jugoszláviában 1 dinár, Romániában 16 lei, Olaszországban 1 lira 20 centesimo. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII. Dohány ucca 12. Telefon: J. 423-39, J. 423-50.



SZEPARÉBAN

(Byssz Róbert montážsa)

# Újrafelvétel javasolva

IRTA: MOHÁCSI JENŐ

A bécsi Komodie nevű színházban megneveztem a „Wiederaufnahme beantragt“ (Újrafelvétel javasolva) című színdarabot. A kis színház előtt függő plakáton ugyan azt olvastam, hogy a színdarabot Alexander Rau írta. De a napilapok bírálatai elárulták, hogy a szerző Otto Ernst Hesse, ugyanaz, akinek tavaly a „Voruntersuchung“-al („Törvény előtt“) címen a budapesti Belvárosi Színház is adta) emlékezetes sikere volt. Ugy látszik, a szerző azért próbálkozott meg állnival, mert mostani darabja előbb készült, mint tavalyi nagysikerű színműve.

Nem vártam sokat a darabtól, inkább a főszereplőre voltam kíváncsi, aki Ernst Deutsch, Berlin egyik legnevesebb színésze. De igazán nem bánom, hogy megnéztem a nyolc rövid képből álló színművet. A szerző rengeteg mondanivalót zsúfolt össze a nem mindennapos cselekménybe. De számomra, a magyar íróra, nem az volt az érdekes, hogy a darab figurái mit eszelecszenek. Gondolkozásra készítették inkább az, hogy mi a téma és hogy a darabban mikről beszélgetnek.

Egy németországi közép nagyságú városban börtönben ül egy gimnáziumi tanár, akit elítéltek azért, mert lakásán halva találtak egy tizenöt éves lányt, a tanár tanítványát, csunya sebektől borítva. Az esküdtszék bebizonyítottan találta, hogy a tanár a gyilkos. Hiába esküdözött, hogy ártatlan. Hiába hittek ártatlanságában barátai és tanítványai. A törvényszék elnöke első pillanattól kezdve igazságkeresésében arra a meggyőződésre jutott, hogy a tanár a gyilkos, és ezt a vélemét bele-szuggérálta az esküdtekbe.

Most, hogy a tanár már két esztendeje ül a fegyházban, védőügyvédje ki akarja küzdeni azt, hogy a per újrafelvétel történjék. Mivel az újságok is lármáznak, kénytelen az igazságügyminisztérium belemenni az újrafelvételbe. Pedig a törvényszéki elnök nagyban ellenzi, hiszen az újrafelvétel vereséggel jelenti.

Az új tárgyalásnál az esküdtek, mivel közben Délamerikából visszaérkezett egy ember, aki magára veszi azt, hogy a fiatal lányt ő csábította el elsőnek, a tanárt ártatlannak találják és felmentik. Testében megtörve, lelkében felzaklatva kerül ki a fegyházból a tanár. Elele összezúzva. Teljes rehabilitálást követel az államtól. Azt kívánja, vegyék vissza előbbi állásába, a helybeli gimnáziumba. A szülők tiltakoznak ez ellen. Feleségét, aki két esztendeig kint volt mellette, már nem érti. Elküldi és magányosan akar élni. Sok tanítványa melléje áll, új fiatalok is hozzápártolnak, köztük az állítólag meggyilkolt, de talán öngyilkossá lett leány bátyja is. Egyik tanártársának fiatal lánya pedig egyenest felkínálkozik neki. Mielőtt ezzel elutazna, le akar számolni a törvényszéki elnökkel, akit egészen telhetetlen ellenfelének tart. Ezt a bírót más városba kellett elhelyezni. Most akarja itthagyni működése eddigi helyét. A tanár, az áldozat felkeresi a bírót. Szemébe vágja, hogy tankelettel. Revolvert szegez a bíró mellének és ki akarja kényszeríteni

beléle azt az elismerést, hogy ártatlanul üldözötte. De a bíró, a szívére irányított revolver előtt, civilbátorsággal azt hebegi, hogy nem tehet másként, még most is hisz a tanár bűnösségében. Erre a tanár földre ejti a fegyvert. Látja, hogy a bíró engesztelhetlenségével nem gyűlöletét, hanem meggyőződését követte. A tanár el akar menni, de még az ajtóból visszafordul és kezét fog a bíróval.

Ezzel a felejthetetlen jelenettel végződik a darab. Mesterien játszották. Ugy Ernst Deutsch, ez a lobogó szemű és lobogó lelkű színész, meleg, szuggesztív hangjával, mint Ferdinand von Alten, aki keményen és ridegen játszotta a bírót, de ebben a jelenetben emberi is tudott lenni.

Látszik tehát, hogy a szerző pártatlan akar maradni. Megadja a bírónak is, ami a bíróné. Rokonszenvezik ugyan a bíró áldozatával, de nem áll vakon a pártján. A darab tehát jó példáját adja a német tárgyilagosságnak.

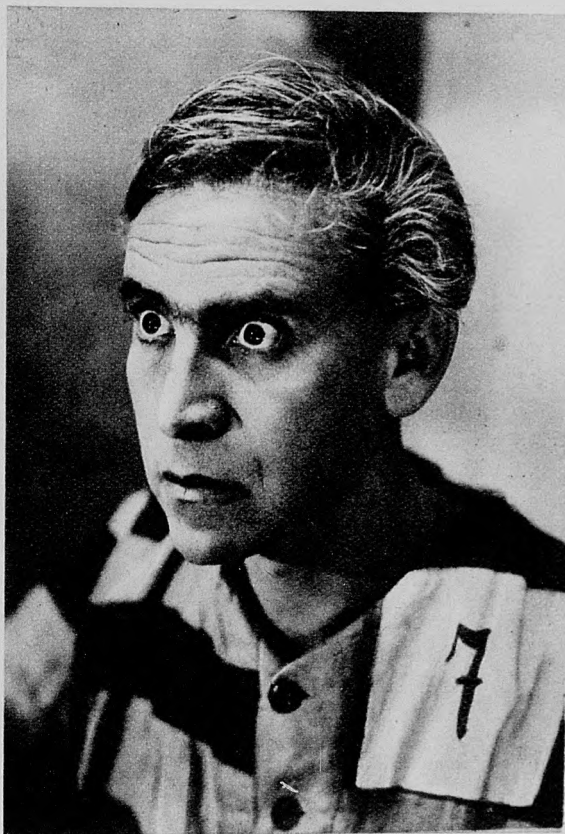
Pillanatig sem voltam kétségben aziránt, hogy Otto Ernst Hesse első darabja nem valami túlságosan jó színpadi mű. Középszerűsége szerintem abban rejlik, hogy túlsok probléma viaskodik itt egymással, viszont azokat a figurákat, akik magukban is megküzdnek ezekkel a problémákkal, nem sikerült emberivé tenni. Kicsit elvontak. Nekem, aki inkább a bécsi beszélő modort szeretem, még külön feltűnt az, hogy ezek az emberek olyanok voltak, mint középkori festményeken azok a figurák, akiknek cédula lóg ki a szájukból, ezekre pedig rá van pingálva a mondánivaló.

Otto Ernst Hesse darabjában mindenki úgy beszél, mintha igen választékos nyomtatott szöveg jönne ki a szájából. Errefelé, Bécsben, ez furcsán hat. De tudom, hogy Poroszországban az emberek egy része tényleg így beszél, választékosan és cirkalmazottan.

Középszerű darab. De amikor kijöttem a színházból, mégis csak irigység fogott el. Arra kellett gondolnom, hogy ezt a darabot nálunk Magyarországon meg nem írhatta volna senki. Nem azért, mert nem tudták volna megírni. Sőt, bizonyára százszor jobban írták volna meg.

Inkább azon szomorkodtam, mert eszembe jutott, hogy ebben az egy darabban legalább tíz olyan probléma vetődött föl, amihez magyar író nem nyulhat. Nem szabad hozzányulnia, azért mert a legtöbb ember álszentesködő.

Nézzük csak. Itt kikezdik a bírói ítelet csalhatatlanságát. Itt megmutatják, hogy a bíró is ember, akinek ítélete nem lehet ment mindennapi élete és sok érzése benyomásaitól. Itt megpedzik azt a problémát, hogy mi van a fegyházból kikerült ember lelki életével és testi életével. Ezekről a dolgokról nem igen szoktak írni a magyar színpadi szerzők. Felvetődik az a kérdés is, mi történik a nagyon is egészséges, otthon váró asszonnyal, akinek számolni kell azzal is, hogy ura még egy évtizedig fog börtönben szynlődni. Itt megmondják, hogy milyen szegényesek azok



Ernst Deutsch játssza a tanár érdekes szerepét  
(Fotó Willinger)

az eszközök, amikor rehabilitálni kell egy embert, akivel igazságtalanságot követett el.

Vagy pedig itt megtárgyalják, úgy, ahogy ma kell, a fiatal fiúk és fiatal lányok testi életét. Föltárják, hogy micsoda szakadék van a szülők között és gyermekeik között. Megmondják, hogy annak a fiatal lánynak azért kellett meghalnia, mert nem volt kihez menekülnie nagy bajában. (Persze, ezen a ponton Wedekind „Tavaszbredésére“ emlékeztet a mű, úgy ahogy más ponton más német darabra.)

Ez az átlagmunka keresztmetszetét adja annak, hogy a német irodalomban nem lehet az írónak gátlása mindjárt akkor, amikor meg akar írni becsületesen valami problémát. Jól tudom, hogy nálunk az ilyesmi nem lehetséges. Ha nagyon erőlködöm, meg is tudom talán érteni, hogy miért nem lehet. De hogy nem lehet, azt nagyon fájjalom.

Mert értsük meg jól: külföldön sok magyar színpadi munkának van nagy sikere. De nézzük csak meg, hogy milyenek ezek a sikerek? Molnár Ferencről nem beszélek, mert a forma e nagy művészenek mestervoltát mindenki elismeri. Nagy tud lenni akkor is, amikor sekélyesnek látszik. De a többi magyar szerző sikere nem mély. Mutassanak meg nekem egy magyar színdarabot, mely a külföldi embert megrendíti, éppen nagy emberi tartalmánál fogva? Attól félek, nem tudnak ilyet megmutatni. Nem azért, mert az írónk nem tehetségesek. Hanem azért, mert nem szabad tehetségesnek lenniök. Világpiaci árút írnak. Nekem ne mondják azt a külföldi bírálók, hogy a magyar írók nem is tudnak mást írni. Megmagyarázom nekik, hogy az írók igazán nem tehetnek arról, hogy olyan nagyszerű darabokat írnak. Igen, azt magyarázom...



Jelenet az „Ujrafelvétel javasolva“ című színdarabból

Ná  
mar  
a „K  
város  
jelző  
Kálv  
boris  
Ná  
embe  
inká  
nem  
Józse  
kávél  
ban  
ennek  
Sze  
éneke  
mellő  
a „n  
zenéj  
tolon  
oldal  
röpít  
kasté  
Ham  
De  
táziá  
azt a  
retet  
menn



Rajnay Gábor  
Vigszínház — Kültelki muzsika

# Kültelki muzsika

Nádas Sándor „a magyar Montmartre” álmát álmodtatja velünk a „Kültelki muzsiká”-ban. Azt a városrészt illeti ezzel a diszes jelzővel, amelyet a Boráros tér, Kálvária tér, Népliget vidám, borissza háromszöge alkot.

Nádas Párizst járt, talán Párizst szerető ember is. A Montmartre-on — vagy talán inkább a Montrougeon — találkozott csaknem olyan alakokkal, mint akik a külső Józsefváros és Ferencváros kocsmáit, gajdos kávéházaikat népesítik be. Ez a városrész azonban nem ismeri Párizs idegenforgalmát és ennek guruló aranyát.

Szegény „jasszok”, földhözragadt „apasok” élnek itt és a „jasszlányok” a mosóteknő mellől ugrottak el (ahogy mondani szokás) a „nagy élet”-be. Olesó ital, harmonika zenéje jelenti a fényűzést és rendőrség, toloncház, Markó ucca az érem másik oldalát. Idegenforgalmi hercegek nem igen röpítik el innen amerikai autójukon saját kastélyukba a kültelki szemébe tévedt Hamupipókéket.

De Nádas, az újságíró megbocsátó fantáziájával és a pesti ember szívével szereli azt a miliőt, amelyet bemutat. És ez a szeretete megszűnésű, néhol mintegy költőmennyé izzítja legújabb darabját.

A „Kültelki muzsika” voltaképp „Hamupipóke” meséje modernebb, grand guignolei formában. A kültelki Hamupipókének nem borsót kell kiszednie a hamuból. Neki táncolni, inni, jókedvűnek kell lenni. Esetleg még attól se szabad visszariadnia, amit a francia rendőrség „entolage” néven ismer, de ami a budapesti rendőrség előtt sem ismeretlen.

A jassznó kalandba csalja a mulatóskedvű mézszarósmestert, hogy apas-szeretője megszarolhassa a „pali”-t. De miért teszi ezt Szabó Angyal, Nádas hősnője? Hogy öccséből, aki diák és jól tanul, rendes, tisztességes embert nevelhessen. Azonkívül könnyelmű is ez a kültelki Angyalka, minden keresményét elosztja a szegények közt.

Angyal voltaképp utálja jassz-szeretőjét, akivel kültelki „symbiózis”-ban él. Ez a tudományos, de találó neve annak a viszony-nak, amelyben jasszleány és jasszfiú mások kifosztására szövetkeznek. Nem igazi, csak félszerelem ez, ahogy Nádas meggyőzőn magyarázza.

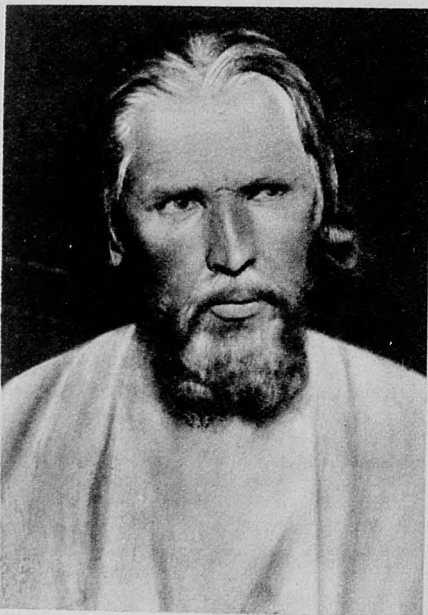
Angyalka életében tehát döntő fordulatot jelent, amikor megismerkedik egy „igazi úriember”-rel. Ez a Harrisch úr csak oda-tévedt a kültelki Grand Caféba és felfedezte Angyalkában az igazi angyali szívű,

szerelmre és önfeláldozásra termett nőt. Ki is szeretné ragadni a fertőből, de ez nehezen megy.

Mert ez a fertő nyúlós és ragadós ingovány. Visszaköveteli magának azt a nőt, aki csak a cipőjével is ragadt a sárba, amely azonban nem fröccsent föl szívéig. Szabó Angyalkának előbb végig kell szenvednie a razzia, a kórház és a törvényszéki tárgyalások purgatóriumát, amíg szerelmese, Harrisch úr előtt végre tisztán és igazi mívoltában áll. Hamupipókéét most már el is viszi magával birtokára a fiatalúr, Szeretőnek, feleségnek? Mindegy. A fő, hogy szereti Angyalkát és Angyalka viszonyszereti őt.

Ez körülbelül a „Kültelki muzsika” rövid vázlata. Megkönnyeztető boulevard-dráma, sőt melodráma volna, ha Nádas nem szőné belé a maga egyéni színeit, amelyek mindenekelőtt az író pontos helyi ismereteiből fakadnak. Alapos ismeret csaknem szeretettel ér föl. Nádas szereti, szinte becézi alakjait. És a túlságos szentimentalizmustól megóvja humora, amely emberismerettől meleg. A legkönnyfakasztóbb jelenetekben is megcsillan ez a derű, amely sohasem mesterkéltné, hanem az adott helyzetből fakad.

A főpróba előkelő közönsége nagy, egyre



Vértess Lajos  
Vígyszínház — Kültelki muzsika  
(Áldor felvételei)



Törzs Jenő  
Vígyszínház — Kültelki muzsika

fokozódó figyelemmel hallgatta végig ezt a csellóhangú, néha groteszk variációkba vagy népdalmotívumokba kicsengő darabot.

Az előadás főbb oszlopai: *Tilkos Ilona*, nehezen elhithető szerepében jó és kevés kifogásolnivalót találtunk rajta. Néha szinte angyali szárnyai nőttek, olyan kültelki, karácsonyfai angyalok viaszszárnyai, de épp ez volt benne a kedves stilszerű. *Törzs Jenő* a finom, disztíngvált és előítéletek fölé emelkedő urat játszotta meg lírai bensőséggel. *Jávor Pál* a dacosságig, sőt megalkuvásig züllött kültelki jasszhóstit alakította életteljes művészettel.

*Maklár* (a „feltaláló” pompás figurájában), *Gárdonyi* (mint „főúr”), *Peti* (a csokros ember), *Rajnai* (mint fess és vidám ferencvárosi mészáros), *Pártos Erzs* (mint remek „kenyeresleány”), *Hajmássy* (detektívfelügyelő), *Somló István*, *Bárdi*, *Dózsa*, *Vendrey* (elnök), *Pártos Gusztáv* (ügyész), *Kürthy Sári*, *Vértess*, *Kende Paula*, *Zátony*, *Nagy György*, *Szentes*, a kis *Boross Évi* és *Lázár Gida* egy-egy babérlevelet érdemelnek meg az együttesnek szóló koszorúból. *Ligeti Gizellát*, a harmónikus nőt egyenesen egy kültelki kávéházból szerződtették ide és sikere volt. *Hegedűs Tibor*t a rendezésért, *Vörös Pált* a díszletkért illeti minden elismerés.

Szini Gyula.



## Guglielmetti és férje szerelmet vallanak Budapestnek

Ha az ember csak ránéz Guglielmetti Anna Mária nevű világ-híru hangesodára — mosolyogni kell.

Édes, gömbölyű, üde rózsaszín egyéniség. És mindig nevetni. Csodálatosan szépen tud különben nevetni. Még mindig nem akarja elhinni, hogy olyan revellációt jelent, mint annak idején *Galli-Curci*. Pesti estjén például a *Traviata* nagy áriáját is énekelte sokszáz szmoking és sokszáz dekoltázs előtt. Legalább tíz percig tartott a hangos követelőzés és legalább húszszor köszönte meg a tapsokat Guglielmetti Anna Mária művésznő — amíg végre szétbomlott frizurájával és karakterisztikusan kedves nevetésével berontott az öltözőjébe. Ledobta magát egy székre, kis asztaláról felkapott egy legyezőt, nagyokat fújt a levegőbe és leírhatatlan tempóban hadarta:

— Jaj, de kimelegedtem! És milyen kedvesek itt az emberek! Mindent megéreznek! Ezt még egyetlen városban sem tapasztaltam. Tudja,

ha nem rendelkeznek elég önkritikával elég volna, ha a pódiumról lenéznék az első, vagy az utolsó sor közönségének az arcára

és mingyárt százszázalékosan tisztában lehetnék azaz — hogyan énekeltem. Hallatlan, mennyire értenek itt az emberek a zenéhez! Nálunk *Olaszországban* nem reagálnak ilyen finom pontossággal az emberek a műanszokra. Pedig mi olaszok aztán igazán muzikálisak vagyunk!

— Azt kérdezi, mi minden történt velem, mióta utoljára *Pesten* voltam? Kezdem sorrendben. Először is rengeteget dolgoztam. Jártam egyik országból, egyik városból a másikba. *De azért, amint láthatja, nem ártott még!*

Egy dekát sem fogtam, sajnós.

Ellenben akár hiszi, akár nem, szerelmes lettem. Nem kis dolog ez, kérem! *Olyan szerelmes lettem, mint egy tizenhat éves kislány*. Szerencsére semmi más komolyabb következménye nem lett ennek a szerelemnek — minthogy

férjhez mentem.

— Majd később bemutatom az uramnak. Ő is itt van velem. Csak még előbb szeretnék egy kicsit róla beszélni. Ő előtte nem akarok. Valahogy jól esik most elmondanom, hogy *milyen rendes, kedves, nagyszerű fiú a férjem*. Egy nagy hangversenyirodája van az uram-

nak. Addig, addig rendezte a koncertjeimet, amíg egyszer csak azt vettem észre, hogy kezd *szüveget* csinálni szigorú anyagi ügyeimből. *Kezdte nem levonni az irodának járó percenteket a honoráriumokból*. Én eleinte nem vettem észre, miután vakon bíztam benne és nem kontrolláltam le a kimutatást. Aztán egyszer rájöttem. Tiltakoztam. *Levélben, sürgönyben, telefonon és négy szemközt*. Aztán szerelmes lettem. Aztán nagyon örültem, mikor megkérte a kezemet... Nem régen vagyok csak asszony... Ugyszólván

násúton vagyunk Pesten...

Előkerül a puderpamacs, szájrúzs, arcrúzs, fésű, kölni — és a férj. A Guglielmetti férje. Tényleg nagyon szimpatikus. És sugárik az arca a boldogságtól.

Aztán már csak a férj beszél:

— Én mindig a legnagyobb ellensége voltam a házasságnak. Mindenkit lebeszéltem. Azt is be kell vallanom, hogy nem sok eredménnyel. Most aztán *nagyon szégyellem magam, hogy én is beleestem*. Sok mentőkörülmény van számomra. A legnagyobb és legkomolyabb mentőkörülmény: a feleségem. Különböző is házasságellenes volt. Pedig

Anna Mária az a nő, akit az Isten is feleségnek teremtett.

Ninesenek idegei. Kedves, kedélyes, jóhumorú kispolgári asszony. Ő az különben, aki ebben a házasságban a nagyobb áldozatot hozta. Egy művészembernek nagyon fontos a szabadság. Azért én azt hiszem, *mégsem fogom visszaadni neki*... Nagyon meg vagyok elégedve vele. Nagyon... És egy nagy, nagy gyerek. Fogalma sincs az életről. A pénzről még kevésbé. Hetvenéves korában éppen ilyen lesz. *Azt nem szeretném, ha sokat szótadgálna a világban nélkülem*. Ahová csak lehet, elkísérem. Jönnek a nagyszerű ajánlatok Amerika minden részéről. *Menedzsernek hihetetlen honoráriumot kínálnak Anna Máriának egy turnéra*.

De én nem engedem el.

El nem kísérhetem és egyedül nem engedem. Talán egyszer majd, ha én is vele mehetek. Az ember ne hagyja olyan hosszú időre egyedül a feleségét. Nem szokott az ilyen kirándulásoknak jó végük lenni. És komolyan mondom, egyenesen meghatott az a természetesség, ahogy Anna Mária magától mondott le *Amerikáról*, a sok pénzről és egészen biztosan a legnagyobb sikeréért — *miattam*. Nem megy el *Amerikába*. Mégsem lehet olyan borzasztó az a házasság, ha az embernek ilyen felesége van.

# BERLIN-I LEVEL

Alpár Gitta szorgalmasan készül új szerepére. Auber „Bába” című operettjének főszerepét osztották ki rá Rotlerék, hogy azonban mikor kerül a premiérre sor, azt egyelőre senki sem tudja. Dubarry asszony története még mindig zsúfolt házakat vonz.

\*

A legújabb berlini magyar siker: Lajtha Edgárnak, egy Berlinben élő 21 esztendő fiatalembernek, akinek, mint a New-York Times és B. Z. am Mittag munkatársának eddig is szép sikerei voltak, „Jimmy blufft Berlin” című szcenáriumát elfogadta az UFA.

\*

Brodzky Miklós operettje, a „Szökik az asszony” nem nagyon tetszett a Lipésébe rándult rengeteg berlini színigazgatónak. A kritikák szerint csak a „Pardon, Senora”



Alpár Gitta

című tangónak volt sikere, ebből a sikerből azonban nem futott egy egész operettre. Ugy volt, hogy Ábrahám „Hawai” című operettje után a Metropol Theaterben Brodzky következik. Lipese után ez — nem biztos. Emlékezetes azonban, hogy már Napoleon is veszített csatát Lipésénél ...

\*

Laval legutóbbi berlini látogatása után mesélték: A nagy barátkozás során a francia miniszterelnök megemlítette, hogy szó lehet néhány elvelt német kolónia visszaadásáról is. Brüning természetesen nagy örömmel fogadta az ajánlatot és a visszaadandó német kolóniákért cserébe felajánlotta — a berlini magyar kolóniát.

\*

Alpár Gitta nyolcmenetes küzdelemben kiütéssel győzött Richard Tauber, Berlin verhetetlennek hitt kedvence ellen.

Megírták a lapok, hogy Richard Tauber — aki nélkül már hosszú évek óta berlini színházi szezonról elképzelni sem lehetett — Amerikába hajózott. Tauber várattán amerikai útja — Alpár Gitta fölényes

győzel  
delemb  
érdekel  
ennek a  
sát ism  
1. m  
Tauber  
talanul  
a másib  
nek, de  
ganzel  
2. m  
azonba  
val me  
dr. Eri  
kritiku  
Bergne  
3. m  
kájára  
meneth  
rövid s  
Metrop  
klasszik  
címszer  
és Sch



Tauber Richard (Fotó Jaeger)

győzelmét jelenti. Izgalmasan érdekes küzdelemben győzött Alpár Gitta. Bizonyára érdekelni fogja a Délibáb közönségét, ha ennek a nyolcmenetes küzdelemnek lefolyását ismertetjük.

1. *menet.* Óriási Tauber-fölény. Richard Tauber egyedül van a porondon és zavartalanul népszerűsítheti egyik Lehár-szlágerét a másik után. Nemcsak ő éneklie a közönségnek, de a közönség is neki: „Dein ist mein ganzes Herz!“

2. *menet.* Még mindig Tauber vezet, Alpár azonban fokozatosan felnyomul: a Traviatával meghódítja Berlin operapublikumát és dr. Erich Urban, a legjelentékenyebb zenekritikus azt írja róla, hogy „Alpár az opera Bergnerje“.

3. *menet.* Alpár Gitta okos, taktikus munkájára a szakemberek felfigyelnek: ebben a menetben átveszi Tauber harcmodorát és rövid szabadságot kér az Operától, hogy a Metropol Theaterben eljátszhassa Milöcker klasszikus operettjének, a „Koldusdiák“-nak címszerepét. Ringsegédjei Tino di Pattiera és Schützendorf, a berlini opera baritonis-

tája. A közönség azonban csak Alpárt hallja, Alpárt látja, Alpárt ünnepli.

4. *menet.* Alpár Gitta fokozatosan erősít, Tauber energiája szemlátomást csökken.

5. *menet.* Már eldöntetlen: az új Lehár-operett, a „Schön ist die Welt“ főszerepére Rotterék Taubert és Alpár Gittát szerződtetik.

6. *menet.* Alpár egyszerűen leéneklie Taubert és megmenti a darabot.

7. *menet.* Alpár végleges győzelmét várják a szakértők: Rotterék kibérlik az Admirals-palaszt, hogy esténként 3000 nézőnek mutathassák be Milöcker „Dubarry“ című operettjét. A főszerepre — egyetlen sztárt, Alpár Gittát szerződtetik.

8. *menet.* Tauber knock-out. Alpár az új „bajnok“. A Dubarryban Alpárnak, minden túlzás nélkül, világraszóló sikere van. Rotterék elhatározzák, hogy a soron következő új donságban nem Richard Taubert, hanem Alpár Gittát szerepeltetik. Az exkedvenc hajóra száll és Amerikában keres friss babérokat.

Amikor ezeket a sorokat írom, Berlin még változatlan lelkesedéssel ünnepli befutott új kedvencét és kezd megelégedezni az „exbajnok“ Richard Tauberról.

Farragó László.



# Heltai Jenő és Sierra a Nemzeti Színházban

Két darabot mutatott be pénteken a Nemzeti Színház. Az egyiket *Heltai Jenő írta* és *Az orvos és a halál* a címe. A másik darab *A pásztorok* címet viseli és szerzője a spanyol *S. Martínez Sierra*.

A két darabot a Nemzeti Színház nyilván nem az összehasonlítás végett tette egy színházi est keretébe. De végignézve, végigborongva mindkét művet, az utólagos véleményrovancsolásnál önkénytelenül is a toll alá bújjik az összehasonlítás ingere és ilyen módon kétségtelen, hogy a színházi est után egyetlen nagy és sokáig rezonáló vélemény marad a nézőben és ez Heltai Jenő remekműve. Az orvos és a halál. De már most ide kell írunk, az is tagadhatatlan, hogy a *Pásztorok* című színjáték kidolgozója is *költő*, aki megoldott saruval és költőnek föltekent ült le az íróasztalhoz, csak...

De erről majd később.

Kezdjük most ott, ahol Heltai Jenő évekkel ezelőtt, sajnos, abbahagyta, akkor ezt a mesének nevezett kis remekművet megírta és a Vigszínházban előadatta. Heltai Jenővel azóta sok minden történt. Lefordított ismét egy sereg francia bohózatot, írt két regényt, írt verseket, sok mindent, messzire került a Vigszínházban „Arcon és álarcok” gyűjtőcímen kiállott hitvallásától, amíg az álarc lehullott és megint itt áll előttünk az őszinte, igazi arc: a költő arc.

Régi röfrúdja a költő fölmérésének, hogy nem kell magát az ember hosszát és nem műveinek mennyiségét kiszámolni. Petőfi, ha semmi mást nem írt volna, csak a Szeptember végén-t, akkor is az és ugyanaz a Petőfi volna, mint ma — ahogyan Molnár Ferenc már eleven szobrának talapzatára se az internacionális vígjátéksikerek de-

vizaelszámolását vési a csodálat, hanem azt, hogy: a Liliom költője.

Lehet, sőt bizonyos, hogy Heltai oda, ahová feljutott, egész élete munkásságának köszönheti, de az is bizonyos, hogy egész élete munkássága ennek a kis remekműnek jegyében született. Más kérdés, hogy az a jegy, amelyben az ő géniusza — mert igazolódni fog, hogy az — intónál, csak egyetlenegyszer jut ilyen kompakt, önmagában is kerek és multhatatlan remekművé, mint éppen ebben a kis, egyfelvonásos drámában. Rejtélyes okok, külső és belső körülmények és kényszerek irányítják a költő sorsát, aki hol egy kis frivol sanzón, hol egy pikáns bohózat *álarcával* fedi el igazi arcát, de örök és elkerülhetetlen végzet, hogy a hálátlan kor előbb-utóbb magához tér és a sírból és halotti lárvából is kikaparja azt, ami neki mégis csak legjobban kell: az igazi költőt.

Heltai Jenő úgy tesz, mintha lezárta volna már maga mögött az



Abonyi Géza, Lehota Árpád, Pethes Sándor és Gál Gyula  
Nemzeti Színház — Az orvos és a halál



Vaszary Piroska  
Nemzeti Színház — Pásztorok

ajtót, de a hálás kor — és nem utókor — nem túri az eleven öntemetkezést, *obeliszket* emel a költő élő árnyékába és ilyenformán kétségtelenül nem csak hála, hanem *nemzeti hála és elismerés* jár ki *Hevesi* Sándornak, aki ezt az obeliszket odahelyezte az állam, a hivatalos és a népakarat, színházába.

De elismerés jár ki azoknak is, akik az obeliszk főalakjait megformázzák — *Gál* Gyulának, *Pethes* Sándornak, *Abonyi* Gézának, *Lehotay* Árpádnak.

A kegyeletos emlékmű mellett állította ki a Nemzeti Színház *Martinez Sierra* kétfelvonásos színjátékát, amely a monumentum árnyékában annyit nyer értékben, amennyit veszít hatásában. *Martinez Sierra*, már a tavaly bemutatott „Túl a rácson” című kolostordrámájában is beigazolta, hogy áhítatos, mosott kézzel ül le darabot írni, de míg a „Túl a rácson” megírása közben a költő kezét igen helyesen a drámaíró vezette, itt, ebben a darabjában már nem volt hajlandó erre a társulásra, a drámaíró tétessékelte és rábizta magát a költő — kezére. Sajnos, itt is igen sokszor az a baj, hogy a költő keze jár és nem a költő szíve *dobog*, de még így is inkább tisztelettel tud az ember visszagondolni *A pásztorok* című drámára, mint — *kritikával*. Hiszen ne feledjük el, hogy ez a darab egy tőlünk

idegen nyelven, *spanyolul* beszél költőjéről és bár *Virág* Mihály kollégánk zengő magyar nyelven tolmácsolja a költő spanyol szavait, csak ő tudja igazán, mi az, ami a spanyolban gyönyörű és a magyarban — hatástalan.

A szenvedés, a lemondás drámája ez a darab, több téma szinte alig van benne, ha a két *jenkkölt* felvonáson keresztül ki is derül az, hogy *Don Antoni*ónak, az öreg lelkipásztornak nagyon szomorú, hogy harminc év után át kell adnia helyét az új, fiatal papnak.

*Kürti József* játssza *Don Antoni*ót. Hogyan? Ugy, hogy nem játssza, hanem éli a szerepet, mintha ő csakugyan megvalósította volna azt a világiaktól való elvonulási szert, amit mások csak beigértek.

De a többiek is, *Bartos* Gyula, *Lehotay*, *Kiss* Irén, *Mátrai* Erzs, *Vaszary* Piroska, *Harasztos*, *Hajdu*, *Hosszu* Zoltán, *Bodnár*, *Fehér* Gyula, *Rózsahegy*i Marica, mind hozzájárulnak ahhoz, hogy a darab ne csak lélekemelő látvány — hanem hatású is legyen.

*Siklóssy* Pál rendezte mindkét darabot, műgonddal és figyelmesen.

Boross Elemér



Kiss Irén és Kürti József  
Nemzeti Színház — Pásztorok  
(Aldor felvételai)



Nemrégiben furcsa bojkottmozgalom indult meg. A tanult zenészek nagy, közös gyűlésen szervezkedtek meg a jövő szezonra az úgynevezett „fütyülő zeneszerzők” ellen. Százötven budapesti tanult zeneszerző írta alá azt a fogadalmat, amely nem tartalmaz kevesebbet, mint azi, hogy a jövőben sem fix összegért, sem pedig a szokásos százalékos részesedésért nem vállalják el idegen zeneművek kottáratévesztését és hangszerelését, nem is szólva olyan dolgokról, hogy finálékat vagy nyitányokat komponáljanak megrendelésre másoknak a nevében.

Az első eredmény az volt, hogy a megállapodás után másnap már expressz-hírdetések jelentek meg a nagyobb délutáni lapokban és ezek a hírdetések így szóltak :

*Zeneakadémiát kitűnően végzett, a hangszerelésben és komponálásban egyaránt kitűnő, jönevű zeneszerző és karmester ajánlkozik zeneművek hangszerelésére szerény díjazással. Szíves*

*meghívások tárgyaltás céljából „Orpheus” jeligré*

Egy reggeli lap apróhirdetéseit közt szintén megkísérelte egy másik muzsikus, hogy a megrémült füttykomponistákat megvigasztalja ajánlkozásával. Ő csak azt kötötte ki, hogy kizárólag fix összegért hajlandó munkába fogni. Utánajártunk a dolgoknak és megállapítottuk, hogy a hírdetések igazat mondtak, az ajánlkozók csakugyan komoly zeneszerzők és muzsikuskok, akikre nyugodtan rábízhatja jövőjét és alkotását a legaggodalmasabb füttykomponista is.

A fogadalom nyilván erősen köti az aláírókat, azonban nem kell azt hinni, hogy ez azt jelenti, most már lehetlenné vált a hangszerelni nem tudó, vagy nem eléggé képzett zeneszerzők részére az érvényesülés. Hogy ezentúl nem hallhat az ember Budapest utcáin slágertangókat, angol keringőket és hawáji gitárdalokat díjbirkózóktól, széplelkű és ábrándos zongoracsalo-

gányoktól, vagy elegáns bankfiúktól, akik eleget keresve a dolláron, most már befektethetnek valamit zeneszerzői kísérleteikbe is.

Dehogy! A helyzet semmiben sem változott. Ugy áll ugyanis a dolog, hogy azok a tanult muzsikusok, akik eddig a műkedvelő zeneszerzők részére szállítani szokták a zongorakivonattól kezdve a teljes hangszerelésig a muzsikát, nem vettek ebben az akcióban részt. Ezek továbbra is rendelkezésre fognak állani azoknak, akiken eddig is olyan szépen keresnek.

Nem mindenki köteles azonban azt tudni, mi az a hangszerelés és hogy miért kell az okvetlen a zeneszerzéshez? Még igen sok zeneszerző sem igen tudja ezt. Manapság. Megadjuk tehát hozzá a népszerű magyarázatot.

Tegyük fel, hogy Dombay Pali, a kitűnő futballozó egy megnyert meccs után a kiruccanásban igen sok remek amerikai és angol zenedarabot hall a bárokban, meg a kedvenc mulatóhelyein. Reggelfelé már kitűnő a hangulata, ő is énekel s füttyörészik. Azonban meglepetve tapasztalja, hogy a füttydarabja egyik sem azok közül a nóták közül való, amelyeket ő ezen az éjszakán megismert. Legyünk őszinték, egy kicsi van belőle innen is, onnan is, talán a régi emlékekből is. De ez nem nagy baj.



**DOMBAY PALI ÉBREDÉSE**

Hiszen csak tegnap érte Dombayt az a meglepetés, hogy a rádión hallott a „Gésák” című régi angol operettet és a zene közben rábukkant Ábrahám Pál kedves, új hawái keringőjére, a Good night-ra a Viktór-

riából. Van ilyen véletlen összeesés, hiába! Háttha róla is azt hiszik?

Még néhány pohár cocktail és Pali barátai megesküsznek, hogy benne nagy zeneszerző veszett el, legalább is akkora, aminő Padilla vagy az amerikai Brown vagy Henderson. Pali fogadkozik, hogy a jövő szezon nagy operettje az ő muzsikája lesz és meg is kezd valami kottázó futballrajongó a kitűnő centeresatár zenedarabjainak a megörökítését egy öt vonalas papíron. Pali remekel. Tíz darabot vág ki, ami már testvérek között is elég egy operetthez. Legfeljebb megrendez még egy a maihoz hasonló kiruccanást!

A kottákat megkapja Pali és kissé merengve nézegeti. Címeket ad a daraboknak: Sötét szemeknek éjszakája! Csak egyet lépnél felém! Mi ketten nem tudunk... És így tovább. Ez kedves dolog. Annyira mégis ért a kottához, hogy felismeri a füttyszámait és nem keveri őket össze, mert abból bajok lennének. De az már nehezebb eset: szétválogatni őket, melyik az angol keringő, melyik a fox és melyiket lehet ráfogni a mit sem sejtő hawájiakra?

A fütty meg van örökítve és valami jó zongorista már ezekből a lekapott hangokból is eleget sejt Pali szándékairól ahhoz, hogy a zongorán teljes zenedarabot adjon elő belőle. De a dolog nem bízható minden zongoristára, mert esetleg mind más kísérletet adna neki a bevett sablonok szerint. Ez ugyan nem lenne nagy baj, de mégis bántaná az új zeneszerzőt. Aztán meg zenedarabokat jobbra csak zongorakivonatban lehet forgalomba hozni. Így kerül össze a dilettáns zeneszerző először valami tanult zenésszel, legtöbbször valami zenetanítóval, vagy valami színház harmad-, negyedrangú karmesterével.

A találkozásnak természetesen csak a karmester veszi egyelőre hasznát, aki hajlandónak mutatkozik arra, hogy zongorára tegye át a füttyszólót. Ez nem megy némi pénzek leszurkolása nélkül. 12 pengőtől 20 pengőig terjednek az első találkozás tehertételei, már

zeneművenként. Tíz darab ezekből egészen csinos összegecske, különösen, ha a nem fizető színházakra gondol a a kottamester.

Pali, vagy egyik tisztelője fizet. Mert a „tanult”, az nem ismer irtalmat, sem optimizmust az előadandó operettet illetőleg. Nála csak a *kávé* beszél. Így pár nap alatt tíz zenedarab fekszik a csodálkozó dilettáns zeneszerző előtt azzal az állítással, hogy az az ő műve. A kottamester azonban tagadhatatlanul megdolgozik azért a pénzeeskéért.

Nem viszi rá a lelke ugyanis, hogy a füttykomponista alkotásait meghagyja a maguk póré szabálytalanságukban. Kijavítja a legördítőbb zeneszerzési hibákat, megmagyarázza, hogy egy mű keretében nem lehet szeszélyesen átugrálni más és más hangnemekbe még a dzsezzdarabokban sem. Amin azonban nem tud segíteni, azt ott hagyja, legfeljebb annyit jegyez meg, hogy Palinak teljesen egyéni és sajátos zeneszerzési stílusa van. Ezzel elteszi a pénzeket és nagyon elégedetten távozik.

A füttyöt nagyon nehéz megjegyezni, ezért a darabokat az összeomlástól már csak a kotta őrzi. Pali annyiszor eljátsza vagy eljátszatja magának a szerzeményeit, hogy hamarosan teljesen otthonos a tíz darabban, most már igazán kívülről tudja őket. És ha van száz pengője, hogy megvegye egy kéz között keringő, de a színházak előtt még meg nem jelent operettlibrettóra a zenejogot, akkor már a dolog óriási lépést tett előre.

Keres lehetőleg tizennégy és húsz év között szövegíró a dalaira. Az ilyennek esetleg fizetnie sem kell és ez szűz talaj, csak Harmathot, Kellért, Békefit ismeri a magyar klasszikusok közül, így készséggel vágja ki a slágereket „Megbubollak, megcsókollak...” címen, vagy úgy, hogy :

*Cukkol most a  
magy. kir. posta!*

Pali olvadozik és a rettentő siker előrevetíti az árnyékát. Most már gól-

rúgás előtt is a saját slágereit dudolja a pályán. És amikor lecsap a bomba, hogy a színház hajlandó a darab előadásáról tárgyalni vele, akkor vad futás kerekedik. Mert a füttykom-



A HANGSZERELT ZENEMŰ.

ponista, ha nem akar egészen modern darabot adni, akkor uvertürről, azaz nyitányról és legalább két fináléről kell, hogy gondoskodjék, az első és a második felvonás végére. Aztán az egész muzsikáját hangszerelni kell, még pedig villámgyorsasággal, lehetőleg tíz nap alatt!

Ujra előkerül a „mester”, a tanult muzsikus. Legombol a finálékért száz-kétszáz pengőt a dilettánsról és a tanulság meg a technika diadalaképpen egy-kettőre összekalapálja a füttykomponista ügyesen eltolvajolt melódiáiból a nyitányt is. Nem valami nagy művészet ez, sablón és játék, mert művészetet nem igen fojtanak bele, nem is érdemes. Végre kész annak a zongorakivonata is.

Hogy mi a hangszerelés? Hát kérem, a színházi zenekarban sok mindenféle zeneszerszám van. Vonósok, fúvósok, dobok, csengőfélék, húrosak, sőt új néger és exotikus holmik is, amelyek kísérik, megelőzik az énekszámokat, előadják a tánczenét, hangulatot adnak és így tovább. Ezek a zeneszerszámok nem fújhatják, cinoghatják, döngethetik ugyanazt a melódiát, hanem teljesen más és más hangokon keresztül iparkodnak arra, hogy a zenekar összehatása minél csiklandósabb újszerűséggel és minél hatásosabban hozza ki az uralkodó melódiát. Azt, amelyet olyan ügyesen összecsípkedett azon a mámoros éj-



szekán Pali innen is, onnan is. Minden zeneszerszámnak külön kottázásra van szüksége így, hiszen megesis, hogy neki hallgatnia kell akkor, amikor a másik vagy a többi ugyancsak munkában van.

Hozzávetőleges elképzelésül csak annyit, hogy a legnagyobb opera zenekivonata is belefér egyetlen kottafüzetbe. A hangszerelése azonban betölt egy teljes láda kottát, úgyhogy görnyedve viszik el a rendeltetése helyére. Az operettnél a helyzet nem ilyen, de így is tekintélyes munka a hangszerelés, valóságos kotta- és hangjegyáradattal.

A sablonos hangszerelés nem nagy munka, nem sokkal jelentősebb a címfrásnál, csak éppen tudás kell még hozzá. De a legtöbb hangszerelő azért visz valami kis eredetiségre való törekvést is a gépies munkába. Hatszáztól ezerötszázig terjed a hangszerelés készpénzfizetése így, csak jőnevű karmesterek és muzsikuskok kapnak ennél többet. Sok muzsikuskok jobban szereti a részesedés kikötését, különösen ha vár valamit a darabtól.

A hangszerelő tehát semmiesetre sem jár rosszul, még a fűtyülő zeneszerzők sikertelensége esetében sem. Nagyobb pénzeket kapnak a zeneszerző rizikójára, mielőtt az egy fillért is látott volna, így nem nagyon jogos a méltatlankodásuk. Természetesen, a hangszerelés sokkal alacsonyabbrendű dolog, mint maga az invenció és hangulat-szülte alapmuzsika, hiába próbálják azt kijátszani a



A SZÖVEGÍRÓ

fűttymuzsikuskok ellen. Hiszen Budapest sok kedvencének, Farkas Imrének, Brodskynak, Garainak az operettjei hoztak már nagyon szép összegeket a hangszerelőknél és azok közt is igazán sok tanult zeneszerző van, aki inkább mással hangszereltet, bár ezt maga is könnyen megtehetné.

Az sem lehet ismeretlen a közönség előtt, hogy a panaszkodó hangszerelő muzsikuskok sohasem igen azok, akiknek sikereik szoktak lenni a saját műveikkel. Hiányzik tehát belőlük valami, ami sikerhez segítené őket. Akkor pedig igazán megelégedhetnek azokkal az árakkal, amelyeket a napi kereslet és kínálat viszonya a számukra megállapít! Az igazság semmi esetre sincs annyira az oldalukon, mint azt a rosszul tájékozott közönség első pillanatra hiszi. Nem is szólva arról, hogy a legtöbb külföldi, világhírű muzsika is hangszerelés nélkül érkezik ide és a színházak karmestereinek egyik legfőbb keresete ezek hangszerelése anélkül, hogy ezért a muzsikára is igényt tartanának!

Amerikában a legmegszokottabb dolog, hogy a legegyszerűbb kis slágermuzsikának is, amely nem nagyvonalúbb például a *Jaj de ravasz dolog ez a tavasz!* című budapesti műnél, nem egy, hanem három, négy szerzője szokott lenni. Híressé vált például a Brown, Sylva és Henderson hármas, pedig hol vannak ezek még a hangszereléstől? A mi fűttymuzsikuskaink legalább a dallamot maguk jegyzik, egyedül.

Nem akarjuk kisebbiteni a hangszerelők érdemeit és munkáját, de viszont a dallamok megtalálójának a népszerűsége ellen intézett támadásokat sem szabad az igazság érdekében szó nélkül hagynunk. Adjuk meg kinek-kinek a magáét, a hangszerelőknél a biztos kis pénzeket, a dallamfűtyösöknek pedig a pénzbeli és tekintélybeli kockázaton kívül az elég olcsó népszerűséget, igazán megérdemlik. Ezek úgyse álmodnak zene-történeti névről.

# EZEN ÜZLET MEGSZÜNIK

Lestyán Sándor Pest szerelmese. Az élet szerelmese.

A szerelmes szívüek forróságával, édes elfogultságával írta meg az *Ezen üzlet megszűnik* című darabját, amelyet az *Uj Színház* lelkes gárdája művészi felkészültséggel vitt színpadra. Az érték még az olyan szomorú felfordulásban sem veszhet el, mint amilyen a mai. Ezt az optimizmust hirdeti Lestyán s ezzel az optimizmussal a szívünkben reménykedünk mi is.

A Lestyán-darab nem szabályos dráma. Életkép. A kitünő szemű újságíró meglátásaival teli, a színpadi író rendkívül ügyes dialógusaival felfelítve s a költő nagy hitével átforrósítva. Igen, a költő a nagy hívő! És Lestyán Sándor hisz s hitet tud önteni a közönségbe. Nagy érdem a mai hitevesztett világban.

Nagyon nehéz feladat kordrámát (Zeitstück) írni, olyan dolgokról színpadról szólni, amelyek a mindennapi életünk szürke eseményei. Lestyán Sándor megmutatta, hogy ezt is lehet s így lehet! Derekas munkát végzett. Nagyvonalú volt s hatásos mindvégig!

A naptár 1931-et ír. Budapesten vagyunk. Röser bácsi játékboltjában, a Belvárosban. Komoly, szolid cég. Az öreg Röser Gábor (Fülöp Sándor) még 1873-ban alapította, nagy szorgalommal gyűjtve össze az anyagokat s ami ennél is értékesebb, az erkölcsi tőkét. A bolt kitünően ment persze. A régi világban a munka s a szorgalom nem maradt eredmény nélkül. Az öreg Röser helyett a fia, Gábor (Harsányi Rezső) vezeti már a boltocskát. Kell-e külön hangsúlyozni, hogy ő is derek kereskedő! De hát a mi szerencsétlen korunk végzete őt is eléri. Még titkolja, szelid szeretetből az apja, a családja előtt a bajokat, de már tornyosulnak s mind vézesebben a felhők a boltocska felett. Pedig a hűséges alkalmazottak, az öreg Péter (Bazsaj Lajos) és Lajos úr, a segéd (Berend István), aki titkon szerelmes Röser Gábor leányába, Verába (Simon Zsuzsa), mindent, de mindent megtesznek, hogy megmentse a boltot.

A családban azonban teljes a harmónia. Verát eljegyzi dr. Beretvás István ügyvéd (Lengyel Vilmos). Nagy eljegyzési ebédre készülnek. Az ünnepi hangulat kellős közepén megjelenik Lajos és a boltba hívja Gábort, mert két úr várja ott. Két úr? ... Verának azt hazudják, hogy két megrendelő! Az apa hát otthagyja leánya eljegyzését.

A két úr pedig nem megrendelő. Oh, nem! A végrehajtók! Gábor kétségbe van esve, nem tudja a pénzt momentán elő-

teremteni. Ilyen hangulatban toppan be Vera a boltba. A nyugtalansága hozta el. A végrehajtónak (Dávid Mihály) mesélik a szíve Röseréken és három napi haladékol ad. Kis lélekzétvétel. De ez is óriási dolog. Most!

Dr. Beretvás, Vera vőlegénye, aki Gáborék háziurának a gondnoka, átveszi Röseréktől a házbért. Átveszi, de nem adja át a háziúrnak: elsikkasztja.

Röser Gábort persze az adó is szorongatja. Itt is ezekkel tartozik. Felkeresi gyermekkori barátját, az adótanácsost (Baróthy József) és a segítségét kéri. De ő sem tud segíteni, természetesen. Fizetni kell. Azt ajánlja, hogy „építse le” a háztartását, a boltját és majd csak felgyűl valami pénz. És Röser Gábornak be kell látnia, hogy nem tehet mást: le kell állítania az autót, el kell bocsátania a szakácsnőt s a szobalányt. Az



Berend István és Simon Zsuzsi  
Uj Színház — Ezen üzlet megszűnik



*Dinnyési Juliska és Harsányi Rezső*  
Uj Színház — Ezen üzlet megszűnik

ezüstöt zálogházba küldi, hogy fizetni tudjon, Röser Gábor mindent megtesz. De már késő!

A hullámok összecsapnak a feje felett. A künnlevőségek nem folynak be s a bolt pang. Nincs vevő. A hitelezők pedig türelmetlenkednek. S mert a bajok, amint mondani szokták, csóstól jönnek, kiderül, hogy a vőlegény nem fizette be a házbért, hogy a hozomány elveszett a külföldi bankban, hogy hasztalan minden erőlködés, nem sikerül kihúzni az időt karácsonyig, amikor nagy vásárt remélnék. A vőlegényt Gábor kidobja. A felesége (*Dinnyési Juliska*) zálogba küldi a fülbevalóját, hogy ki tudják fizetni az alkalmazottakat. És ekkor, mint a „végzet embere”, megjelenik ismét a végrehajtó, de már elkerülhetetlen a bolt bezárása. Röser bácsi játékboltját becsukják. Kikerül a cégtáblára a felirat: „Ezen üzlet megszűnik...”

Karácsony estéje jön el. Gábor az uccán árulja játékeit. Alig van bevétele. Vele van Lajos is. Ő a megtakarított pénzét adja oda, hogy legyen karácsonyfájuk. Vera már szívesen fogadja Lajos úr egyszerű szerelmes szavait: megszerette a fiút! Közben egy régi vevőjük akad rájuk, akivel Gábor sok jót tett. Ez az úriasszony (*Mészáros Giza*) megígéri a segítségét s Röser Gábor új reményességekkel indul az életnek. Majd ő is ott kezd, ahol az édesapja, de nem engedi magát a kegyetlen léttől leverni. Vera persze a derék Lajos úr menyasszonya lesz. A karácsonyest gyönyörű molívuma fejezi be a darabot.

Az *Uj Színház* gárdája, *Harsányi Rezső*vel az élén, nagy s őszinte lelkesedéssel játszott. *Harsányi Rezső*, ez a kitünő ember-ábrázoló művész, a legapróbb részletekig kidolgozta s felépítette rendkívül nehéz szerepét, amely egyik legszebb alakítása. Ő volt az előadás igazi központja, lendülete, magával ragadó ereje. *Mészáros Giza* drámai jelenét nyíltzini tapssal honorálta a közönség. *Dinnyési Juliska*, *Simon Zsuzsa*, *Kökény Ilona*, *Mester Ilona* igen jók voltak, *Fülöp Sándor* pozigás és vidám öregúr volt. *Berend István* kereskedősegédje felejthetetlen. *Leungyel Vilmos* kényes feladatát ragyogóan oldotta meg. *Baróthy József*, aki a rendezés nehéz munkáját is végezte, életlően ábrázolta az adótanácsost. *Dávid Mihályt*, ezt a tehetséges színészt nagyobb szerepben szeretnénk látni, szemüvegjátéka elementárisan hatott. *Hellai Jenő* megérdemelt sikert aratott. *Fehér Lili* groteszkusége őszinte nevetést fakasztott. *Jákó Pál*, *Szilágyi Aladár*, *Somlár Zsigmond*, *Soltész Anny*, *Déghy Piroska*, *Bonyhai Zsuzsi*, *Bazsai Lajos* és valamennyien, a drága gyerekszínészekkel együtt hozzájárultak a premier hangos sikeréhez, amely bizonyosan hosszú időre el fogja vetni az *Uj Színház* repertoár-gondját. *Sreier András* díszletei elevenek, színesek és hatásosak voltak.

Ujházy György.



*Fülöp Sándor és Bazsai Lajos*  
Uj Színház — Ezen üzlet megszűnik  
(Áldor felvételei)

## aszinigazgató ötlete



A miniszteri titkár már bezárta íróasztalának fiókjait és indulni akart hazajelé, amikor dült arccal, könnyező szemekkel berontott hozzá a kis operettprimadonna.

— Most nem megy haza, hanem taxiba ülsz és elmegy a direktoromhoz és lekensz neki két pofont.

A férj némán és értetlenül nézte a primadonnát. Mikor megáöbbenéséből magához tért, szolgálatkészten dadogta:

— Szívem, akár hármat is adok neki, de légy szíves és mondd meg, hogy miért kívánod ezt tőlem?

— Ne kérdezz annyit... ülj taxiba, hogy a színházban találj még őt.

— Megyek, szívem, megyek... De mégis tudni akarom, hogy mi történt.

— Összeveszttem vele a próbán a sügő miatt... Én azt mondtam, hogy este nem lépek fel, ha nem ad más sügőt. Ő azt felelte durván, hogy ne tegyem ilyen afférekkel tönkre a színházat... És amikor én megadtam a méltó feleletet durvaságra, megragadta a karomat és úgy megrázott, hogy majd elájultam... Nézd, még most is kék a karom.

— És te?

— Én kitámolyogtam az ajtón és csak annyit mondtam, hogy felküldtek hozzá és le két pofont adsz neki...

A férj erőltetett harciassággal fogta a botját és kemény elszántsággal csapta fejébe a kalapját.

— Megkapja a két pofont... Disznóság, így elbánni az én feleségemmel.

— Ne lágíts, ha mentegelőzni akar... Ragaszkodom a két pofonhoz.

Tíz perc múlva már jelentette a szolga a direktornak, a primadonna férje beszélni akar vele. A direktor elsápadt. A két pofonra gondolt és revolverét kitétte az íróasztalára. Angard állásba helyezkedett és mindenre elkészülve várta a látogatót. Az ajtó nagy robajjal szélesen kinyílt s úgy látszott, hogy a férj darabokra lépi a direktort. Három gyors, hatalmas lépés, a férj megragadja a direktor kezét és elérzékenyülve rebegi:

— Köszönöm, nagyon köszönöm, kedves direktor úr.

Wallesz Jenő.

## Vidám történetek

Hát miért nem?

— Mama, miért vadásznak a tigrisekre és oroszánokra?

— Mert megölik a kis bárányokat és borjúkat.

— Mondd, mama, akkor miért nem vadásznak a mézárásokra is?

Az orvosgyűlölő

Corot, a híres francia festőművész ki nem állhatta az orvosokat. Egy alkalommal vidéken nyaralt és lakásadója, akinél szobát bérelt, nem tudni mi okból, az orvosgyűlölő Corot-t éppen orvosnak nézte, sőt állapotorvosnak. Mikor a tehene megbetegedett, Corot-hoz fordult tanácsért, hogy mi baja lehet az állatnak.

— Üsse agyon — felelte Corot. — Aztán majd meglátjuk.

Mai színház

A primadonna a főpróba után felsóhajt: — Hála Istennek, vége a próbáknak. Nem tehetek róla, nem tudok üres nézőtér előtt játszani.

— Akkor menjen más pályára, művésznő — felelte az igazgató. — A mai világban meg kell szoknia, hogy előadásán is üres nézőtér előtt játsszék.

Ja vagy úgy!

A kezdő színész végre kapott egy pár-szavas epizódszerepet az egyik színházban. Egy hónap múlva azonban az igazgató kiadta az útját.

— De miért, igazgató úr, nem volt velem megelégedve? — kérdezte a színész kétségbeesetten.

— De igen, csak nem bírom azt a sok szitkozódást.

— Én nem szoktam szitkozódni soha, igazgató úr.

— Maga nem, de annál többet a közönség, meg a kritikusok.

Furesa indokolás

Az amerikai petróleummágnás leányával együtt megérkezik Biarritzba. Az egész fürdőhely rajongással veszi körül a csinos dollárprincesszt, csak újjagzagné húzza el fitymálva a száját.

— Ez egy dollárhercegnő? Ugyan, hiszen még egy aranyfoga sincs szegénynek.

A humorista

— A bíróság szigorúan bünteti a fedezetlen csekket kibocsátását, tudja azt maga?

— Igenis bírő, de méltóztassék megengedni, hogy a büntetést csekken fizessem le.



## Hallja magat Sköt...

már többször megmondtam magának, hogy ne jöjjön ide jel hozzám a szerkesztőségbe, mert itt nem érek rá beszélni.

— Csakhogy most én hivatalos ügyben jöttem

— Csak nem? És miért?

— Mert be akarom perelni magukat hitelrontásért és rágalmazásért. Valamelyik este ugyanis egy lokálban voltam, ahol egy zenezőmot játszottak, amelynek „Hallja maga Sköt” a címe. Ekkor hallottam csak, hogy ez a „Délibáb” zeneműpályázatának második díjjal jutalmazott száma. Azóta akárhová megyek, mindenütt ezt a számot hallom, sőt ha otthonmaradok és bekapcsolom a rádiót, még a hangszóró is ezt böffenti felém gramofónlemezen, vagy jazzközvetítéseken keresztül. Arról nem is beszéltek, hogy két zongora van a házban, amely szintén állandóan ennek az új számnak a szolgálatába állt.

— Nahát, kedves barátom, ez nem egy tragédia, hiszen a szöveg is remekül sikerült és nagyon mulatságos.

— Éppen ez a baj, mert mindenki rajtam nevel.

— Ki írta ezt a szöveget?

— Sebő Miklós, aki nemesak mint gramofónénekes tehetséges, hanem mint versszövegíró is. A „Délibáb” pályázatának kihirdetése után ugyanis Sebő Miklós már másnap Berlinbe utazott, hogy beénekelje a díjnyertes pályaműveket. Az első díjjal jutalmazott számot, Bánfyai Aladár zeneművét hamarosan megszövegezte Békeffy István, de a másodikra már nem volt ideje. Sebő Gonda Károly zeneművét tehát versszöveg nélkül vitte el magával és



külön vitte el magával és

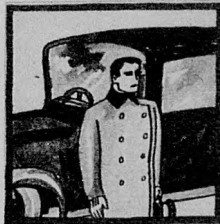
a vonaton ő szövegezte alá a kótát.

Igy született meg a „Hallja maga Sköt...” című szám, amely az utóbbi napokban valóban népszerű lett, de ennek maga örülhet a legjobban.

— Hiszen örülnék is, ha azt énekelnék rólam, hogy szép vagyok, elegáns, fiatal és egy cseppel sem spórolós.

— Ezt úgysem hitte volna el senki annak ellenére, hogy az emberek még a mai énikus világban is hiszékenyek. Itt van például egy királysínházi görll este. A szezon kezdetén egy elegáns fiatal nő szállt ki egy autóból a Király Színház előtt és egyenesen a színház irodájába sietett fel, ahol előadta, hogy görll szeretne lenni. A színházban érthető csodálkozással fogadták a hölgyet, hiszen maga is tudhatja, hogy ez nem a legjobban jövedelmezett foglalkozások egyike.

Miután azonban az ifjú hölgy valóban jól láncolt, teljesítették kérését. Az új görll minden nap pontosan megjelent a próbákon és az előadásokon, természetesen mindig saját autóján, amelyből mély meghajlások közben segítette ki mindig egy libériás sofőr. Mindenki találgatta, hogy ez a dúsgazdag előkelő hölgy mért lett görll, amíg



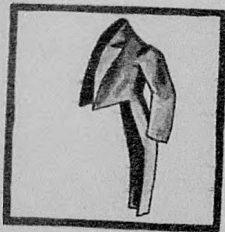
végre valakinek bizalmasan elárulta, hogy a színház bonvivantjának kedvéért.

akibe halálosan, de egyben reménytelenül is szerelmes. Újabbán aztán mindsűrűbben fordultak elő lopások az öltözőkben. Természetesen mindenkit gyanúsítottak, csak az autós hölgyet nem. Valamelyik este azonban két marconakülsejű úr jelent meg és a „művésznőt” kereste. Mondanom sem kell talán, hogy detektívek voltak, akik önnagyságát a rendőrségre kísérték különböző csalások miatt. Csak most derül ki, hogy mért lett az ifjú hölgyből görll. Mindenütt, mint a Király Színház művésznője jelentkezett és hitelbe vásárolta a toalettjeit, bundáit, ékszereit, autóját. Az exgörll, azt hiszem, sokáig elmékedhet egy csendes

belyen az elmúlt szép napokról és a király-színházokról, akik szegényebbek lettek egy illúzióval.

— Viszont gazdagabbak egy sikerrel.

— Ez igaz. A Király és a Belvárosi Színház a „Fehér ló”-val és a „Torokói menyasszony”-nyal eleven cáfolata annak, hogy Pesten nem lehet színházat csinálni. A két színház sorozatos táblái az ellenkezőjét bizonyítják. A legnagyobb külföldi magyar operett-siker, a „Viktória” is a Király Színházból indult el diadalútjára és most, úgylátszik, méltó versenytársa lesz az „Öfelsége frakkja” című Békessy—Lajtai-operett.



Az „Öfelsége frakkja”-t ugyanis február elején mutatják be a párizsi Apollo Theaterben.

A színház igazgatója nagyon nagy sikert vár az operettől és a szerződésben kikötötte, hogy Lajtainak már egy hónappal a premier előtt Párizsba kell utaznia, hogy a próbákat személyesen vezesse. Lajtai természetesen belement az ajánlatba, sőt amint hallom, véglegesen Párizsba költözik.

— Tehát most már nemcsak a szubrettekkel viszik el fölünk külföldre, hanem a zeneszerzők is.

— Valahogy így van. Bécsben például úgy szólván minden színházra jut egy-két magyar. Az Operaházban Andai Piroska és Pataki Kálmán énekelnek. Reinhardt bécsi színházában Dénes György játsza az „Ein entzückende Mensch” című darab főszerepét. A Kammerspielen Beregi Oszkár játszik nagy sikerrel, a Johann Strauss Theaterban a Latabár-testvérek, a Ronacherben Kende Mária.



cherben Kende Mária.

Egy nagy plakáton Reinhardt rendező-tanfolyamát hirdetik, amelynek egyik vezetője Pécsi Blanka.

Egy másik plakát pedig a legújabb filmet hirdeti, amelynek főszereplője Verebes Ernő, aki személyesen is fellép a film előt. Szóval a magyarok megszállták Bécsel és az osztrák közönség a legholdogabb, hogy ez így van.

## Az Elysée Club- Restaurant

az angol clubélet praktikusságát és kényelmét hozta a magyar közönségnek. A Kossuth Lajos téri ragyogó keretben némi francia ízlés vegyítésével ismertük meg a londoni ködnél is híresebb londoni clubéletet. A velszi herceg tudvalevőleg órákat tölt el egyszerű angol polgárok társaságában, különböző angol clubokban. Ezt a miljót természetesen Párizs is megteremtette. A pesti Elysée Club a kettő szerencsés kombinálása, érthető, hogy a jósmennyi pesti adaptálónak nagy erkölcsi és ami szintén nem mellékes, anyagi sikerrel indult vállalkozása.

— Mi annál kevésbé.  
— Azért nekünk is jut olykor egy kis meglepetés. Ilyen például az, hogy

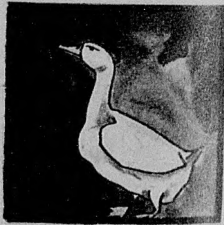
Ráday Imre egy szerepre a Városi Színházhoz szerződött is mint operett-színész fog bemutatkozni a közönségnek.



December elején mutatják be ugyanis a Városi Színházban a „Csókprofesszor” című operettet, amelynek naturburs szerepét vállalta el Ráday Imre. A bemutató másik érdekessége, hogy a darab szerzője Békessy József rendőrkapitány.

— Tehát egy olyan szerző, akinek nem lehet lopással gyanúsítani.

— Sőt, mint hallom, a szövegkönyv nagyon is eredeti. Még ennél is eredetibb ajándékokat kapott Faragó Jenő, annyi sok szép operett szerzője és felesége abból az alkalmából, hogy ezüstlakodalmukat ünnepelték. Az ünnepség Faragóék Máriabesnyői villájukban zajlott le, szigorúan családi körben, de táviratok, levelek és ajándékok formájában ott volt tout Budapest.



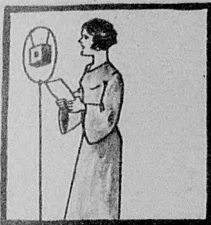
Fejes Teri például egy olyan kövér libát küldött Faragóékknak,

hogy az akár hízőnának is beillt volna. Fényes Szabotés, a „Maja” zeneszerzője pedig egy

zeretlenségét tele esokoládával. A Faragó-házaspár talán legjobban mégis annak a versnek örült, amelyet Erzsé lángyuk — aki a „Délibáb”-ban is szokott cikkeket írni — írt hozzájuk. A vers olyan szép volt, hogy az ünnepekkel bizony elsírták magukat és azóta arany rájába foglalva Faragó Jenő íróasztala felett van.

— Iggyekszem kipótolni az elmulasztottakat és én is felkeresem őket, hogy gratuláljak nekik.

— Ne zavarja az ezüsslakodalmasokot, akik most második mézesheiteket élnek. Ha minden áron gratulálni akar valakinek, keresse fel Filótás Lillit.



A Studio népszerű speakernőjét ugyanis néhány nappal ez előtt jegyezte el Rouball Vilmos,

az Operaház fiatal karnagya. Ők igazán a mikrofonnak köszönhetik szerelmüket, miután a Studio-ban ismerkedtek meg és Filótás annyiszor ismételtette a láthatatlan közönség előtt a Rouball nevet, amíg most Vilmost mond. Rövidesen tehát Filótás Lilli neve elé oda fog kerülni az R betű.

— Bravó, bravó? Pardon, helyesbitem: éljen! Ennyi házassági hír után azonban mesélhetne valami válási pletykát is.

— Hát idefigyeljen: Egy előkelő társadalmi szerepet játszó hölgy, aki már három férjétől elvált, ismét férjhez ment egy előkelő úrhoz. A három elvált férj a házasságkötés után megtudta, hogy volt feleségük meg akarja esalni az urát.



A férfiak erre véd- és daeszövetséget kötöttek az udvarló ellen a férj becsületének megvédésére.

Ez az alapötlete az „Őnagysága valamennyi férje” című vígjátéknak, amelynek szerzője Erdődy Mihály, aki Dymí álneven sok krockit írt már a „Délibáb”-nak is. Erdődy Mihály most fejezte be darabját és azt hiszem, rövidesen viszont fogja látni egyik előkelő pesti színházunk színpadán.

— A krokikról jut eszembe a vicc.  
— Bármennyire is sajnálom, a szokások e heti vicc e héten elmarad. Kárpótlásul helyett elmondok egy történetet, amelynek humoros poénja

is van, de ezzel szemben megtörtént Radó Sándorral. Radó körülbelül tizenöt évvel ezelőtt elhalálozott, hogy színész lesz, beállított Réthy Lipót Pál színházi ügynökhez. Kért és könyörgött, hogy szerezzen neki szerződést valamelyik vidéki színházhoz. Közben minden második mondásban kihangsúlyozta, hogy ő milyen lehetséges színész, akire minden zsánerű szerepet rá lehet bízni. Végre addig járt Radó Réthyékhez, amíg az öregúr szerzett neki egy szerződést Szolnokra.

— De aztán megbecsülje magát, — mondotta Réthy bácsi Radónak, — mert ha véletlenül nem felelne meg, be ne tegye lábát a lábát az irodámba.



Radó boldogan utazott le Szolnokra, ahol aznap este már fel is kellett lépnie. Mindenki nagy szeretettel fogadta, de az első felvonás után már furesán kezdtek ránézni, a második után pedig egyenesen fagyos volt a hangulat. Előadás után a direktor átnyújtott neki néhány koronát azaz, hogy nem használhatja. Radó sirva gyalogolt ki a pályaudvarra és még aznap éjjel visszaérkezett Pestre, de persze nem mert Réthy szemé elé kerülni.

Aztán ettelt tíz egynéhány év és Radó Sándorból sztár lett. Esténként egyszerre több helyen lépett fel és csakhamar mindenki megtanulta a nevét. Nemrégiben azután összetalálkozott a Körúton Réthy bácsival, akinek nagyon köszönt. Ezzel tovább is akart menni, de az öregúr utána kiáltott:

— Hé fiatalember!

— Parancsoljon. — Jordult vissza Radó Sándor.

— Ugy-e kérem, a maga neve Radó Sándor?

— Igen.

— Hát már nincs Szolnokon?

— Nem kérem én...

— No nem baj. Jöjjön fel csak hozzám, majd eszindulunk magának egy kis szerződést.

Dr. MIKES LAJOS

## Angol nyelvtana,

az anyanyelvnek az angol nyelvvel való összehasonlítás alapulvétele mellett biztosan és öntudatosan tanítja meg mester nélkül az angol nyelvre. Ára bérmentve 70 fillér, ntánvétellel 75 fillérrel drágább. Megrendelhető a Délibáb kiadóhivatalában Budapest, VII. Dohány uca 12. szám.



Gál Sándor és  
Lészay Kató



Latabár Árpád  
(Fotó P. A. E.  
Jób)

## Asszonyháború

Kicsit nehezen ment, de annál jobban sikerült. Kinyíltak végre a Városi Színház kapui — minden ami szomorú volt a színház körül el a balfenéken, ahogy mondani szokás, — a rivalda fényében egyszerre kivirul a jelen, tapsosan, vidáman, görölkö cikázása, komikusok bolondozása, friss hangok csattogása közepette. Ragyogott a színpad, új társulat dobott föl új értékeket, sugárzó arcok, boldog direktor, öröm az egész vonalon.

A zenekarból pedig elmúlt idők gyöngéd művésze szált föl, lány valcerek, keeses polkák, tüzes indulók — nemes márka, — Johann Strauss, a könnyű zene poctája, üdülés megkínzott füleinknek és négerlakodalomban brutalizált idegeinknek. Fínom, zsongító levendulaillat felhősödött az orkeszter fölött és visszavitt egy korba, amelyben naívabbak és jobbak voltak az emberek.

Kétségtelen: ez a naívitás kellett akkor a librettó élvezéséhez. (Most Lovász Márton kezében mai koloritot kapott, terjengőségét, lassú hőmpölygését minduntalan színesíti egy tehetséges színpadi ember keze). Kellott valami gyermeki nyugalom Lantua és Marasina háborúskodásához, amely azért keletkezett, mert Violetta, marasina régens hercegnő nem akart felesége lenni annak a lantuai főnemesnek, akivel még gyermekkorában elgyűrűzték.

Azért kedves és romantikus ez a szimpla história is. Az ostromlott várból kiszökik Violetta és az ellenséges táborban találkozik azzal az ifjúval, akit neki szántak. Umberto gróf — a kiszemelt vőlegény, — aki útban van az ostromlott Marassina felé, beleszeret az áruhás Violetta-ba. Miután az ostromot vezető marsall szabad elvonulást enged minden férjes asszonynak, Violetta

hirtelen felesége lesz Umberto grófnak, akiről azt hiszi, hogy egy vándorkomédiás trupp tenoristája. Felesége lesz egy napra, hogy mint férjes nő elhagyhassa Marassinót. Az álházasságból komoly szerelem hibózik, de a hercegnőt fölismerik és menekülnie kell. Férje az ellenség fogságába kerül, honnan az asszonyhadserg élén visszatérő Violetta szabadítja meg.

Nem fontos ez a libretto, ha istenáldotta művész teríti be nemes operettmuzsika hímes palástjával. Tobzódásában a hegedűk szárnyán szálló melodáknak, elvész a szöveg szimpla volta, mint ahogy elvész az egyszerű szöttek a dús aranyvirágok alatt. Csak a muzsika él és aranyvirágok lobognak frissen, érintetlen színekben, csobog édesen, mint egy erdei forrás.

A Városi Színház új együttese — különösen a zenei részben — kitűnően közvetítette Johann Strauss minden idővel dacoló operettjét. Violetta Déry Margit énekelte pompásan iskolázott, nemesen csengő hangon, partnere Szorád Ferenc volt, akinek lány, Hrai tenorját már hallottuk ezen a színpadon. Lészay Kató hosszabb pihenés után frissen, üdén, táncos kedvében tért vissza a színpadra. Gál Sándorban ügyes színészt és még ügyesebb táncost nyert a Városi Színház. Déry Hugó jeles epizódistából komoly főszereplővé lépett elő. A végére maradt Latabár Árpád, aki mint vendég teli tarsollyal érkezett az új hajlékba.

Sik Rezső rendezése szünes és ötletes, Andor Zsigmond a zenekar élén gondos és körültekintő.

A budapesti színházak utóbbi időkből — lekopogni — szerencsés passzba kerültek. A jelek szerint a hosszú vajudás után újra életrekelte Városi Színház helyet kap ebben a sikerszereszenben.

Urui Dezső

Árpád  
A. E.  
)

őfnak,  
nédiás  
napra,  
sínót.  
bim-  
külne  
kerül,  
issza-

dotta  
zsika  
gedűk  
zöveg  
egy-  
alatt.  
ognak  
esen.

külö-  
zveti-  
acoló  
kelte  
han-  
kinek  
en a  
nenés  
tért  
gyes  
ért a  
istá-  
gére  
ndég

etes,  
s és

n —  
ltek.  
újra  
oben  
ezsű



Wicky Werkmeister német műszínházi különös „belépője“

(Fotó Ufa)

Miért nem játszik?

MÁRKUS EMILIA

HOLLÓSI ILONA



szerződésben van — s nincsenek szerepei. Miért nem játszik „Y” művész, ezt hallja az ember lépten-nyomon a publikum köréből, ezzel a kérdéssel ostromolják a színházi hetilap szerkesztőjét, ezen a kérdésen töpreng ma igen sok színész és színésznő, aki valóban nem játszik s aki még csak magyarázatát sem tudja adni ennek a körülménynek. Szinte megmagyarázhatatlanul tűnnek föl itt egyesek s még inkább érthetetlenül tűnnek el sokan. Sem a siker, sem a mult, sem a közönség kegye nem védhet meg valakit ezen a pályán attól, hogy hosszabb-rövidebb időre el ne tévedjen a kulisszák útvesztőiben, amely legtöbbször érthetetlenül elzárja a színpadra vezető utat még az elől is, akinek már sok sikerben volt része. Vajjon miért nem játszik Varsányi Irén, a magyar színpad büszkesége. Vajjon miért nem kap szerepeket Márkus Emília? Simonyi Máriát sem látjuk egy színpadon sem, holott a magyar színpad nem olyan gazdag tehetségekben, hogy őt nélkülözhetné. És mi van Fosvay Rózsival, aki nem is olyan régen még üdvöskéje volt annak a színháznak, amelyikben fellépett. Mészáros Gita elvétve kap egy-egy szerepet, holott minden alakítása művészi élmény. És ugyanez áll Berkli Lilire, akinek minden egyes fellépésénél megállapítják, hogy a Nemzetinél van a helye s mégsem foglalkoztatják.

Forgács Rózi. Ime egy ragyogó név.

A színészi pálya valóban a legerdekesebb pálya, mert ezen mindenki arra törekszik, hogy — minél többet dolgozzon. Ami minden más pályán elképzelhetetlen, az itt természetes. Vajjon melyik hivatalnok vállalna el dupla munkát ugyanazért a fizetésért? Vajjon melyik tanár kettőzné meg az óráinak számát akkor, amikor a fizetése emiatt nem emelkedik s amikor magának kellene kérnie a munkatöbbletet. Bármilyen pontos hivatalnokról legyen is szó, bármilyen lelkiismeretes orvosról, vagy bármilyen törekvő ügyvédrel, igazán nem valószínű, hogy csak az sarkalja, hogy minél több munkát rojjanak rá. A színészetnél ez éppen ellenkezően van. Hiába van a színésznek szerződése, hiába van rendes fizetése, ha nem játszik — boldogtalan. Minél többet, minél gyakrabban játszani, ez minden igazi színész álma. És álma az is, hogy a szerep minél nagyobb legyen, minél nehezebb legyen, hogy minél többet kelljen vele foglalkoznia, minél nagyobb munkát vegyen igénybe annak megtanulása és lejátszása.

Szóval, a színész dolgozni akar, sokat, minél többet, még az esetben is, ha ebből a munkából kizárólag erkölcsi haszon járul reá, még az esetben is, ha a tétlenségéből semmi veszteség sem éri.

A színész nemcsak akkor boldogtalan, ha nincs szerződése, hanem akkor is, ha

TURAY IDA

FORGÁCS RÓZSI



szerepei.  
agy „Y”  
nyomon  
el ostro-  
esztőjét,  
sok szí-  
játsszik  
tudja  
e meg-  
egyesek  
l sokan.  
közönség  
n a pá-  
b időre  
ztóiban,  
zárja a  
akinek  
a miért  
ar szín-  
p szere-  
Máriát  
olott a  
ehetség-  
mi van  
régén  
háznak,  
elvéve  
alakít-  
Berki  
pésénél  
van a



Rendkívüli sikerekkel a háta mögött, nem tud sem szerződéshez, sem szerephez jutni. A pompás Toronyi, a kitünő Bánóczy Dezső dr., Kabók Győző vajjon miért nem játszanak, ki tudná azt megmondani. (A nagyszerű Gellért Lajosnak íme saját magának kellett színpadot kreálnia.)

Miért nem játszik Hollós Ilona, aki az elmúlt szezon első felében sztár volt az Új Színházban. Miért nem játszik Gábor Mara, a kedves szubrett és Szilágyi Maresa, akinek igen komoly sikerei voltak.

Miért nem láttuk hat hónapig a remek Somogyi Nusit, a közönség kedvencét.

Miért játszik olyan keveset Kókény Ilona, a páratlanul népszerű színésznő? Miért nem játszik Turay-Ida, a kedves naíva?

Ha az ember megkérdezné őket. A válasz mindig csak egy: nem tudom.

— Nincs szerep a számomra.

Ez az egyik válasz. — Nem tudtam meg-egyezni. — Ez a másik felelet. Van meg-állapodásom 100—150 estére ezzel meg-ezzel a színházzal, de még nem került sor a játsszói napok lebonyolítására. — Ez a harmadik válasz.

Pozitívumot senki sem mondhat, mert hiszen maga sem tudja az igazi okot.

Somogyi Nusit ezt mondja:

— Két színháznál is le vagyok kötve. Száz-száz estére. Ez, ugy-e, elég volna — egyelőre. Most játszom az Operettben. Eddig turnéztam.

Kókény Ilona:

— A Belvárosival van 150 estére meg-állapodásom. Sajnos, még nem abszolválhat-tam egy napot sem. Remélem, minél ama-rabb sor kerül erre. Most az Új Színháznál játszom.

Szilágyi Maresa:

— Szívesen játszanék, csak hívjanak. Gábor Mara:

— Szerződéselem van, csak szerepeim nincsenek.

Szász Ilona:

— Én mindenütt játszom, csak — színházban és kabaréban nem. Fellépek a rádióban, klubokban, nagy mozikban, tár-saskörökben, matinékon, szerzői estéken, bá-lokon, teadélutánokon. Mindenütt szívesen látnak, hívnak. Csak színházban és kabaré-ban nem játszom, de hogy miért, azt nem tudom.

Valóban, hogy azok a színészek és színész-nők, akiket a publikum ismer és szeret — miért nem játszanak, erre senki sem tud felelni. Remélhetőleg előbb-utóbb mind-egyikük részére megjön a várva-várt szerep s a publikum tapsai majd kárpótolni fogják őket a rövidebb-hosszabb kényszerzsunetért.



# Az én hetem

IRJA  
KARDOS ISTVÁN

Péntek

13

K. Szan.

Pört indított egy író a másik író ellen azon az alapon, hogy az egyik író darabjának meséje merészen hasonlít a másik író darabjának meséjéhez.

Erre vonatkozóan megkérdeztem egy harmadik író, aki ismeri a darabot, hogy mi mondanivalója van.

A diplomatikus válasz a következő:

— Ezen az alapon Shakespeare Vilmos is bepörölhetné a „Három a kislány” szövegíróit, mert mindkét darabban van erkélyjelenet.

Szombat

14

Jozafát

Kémlőlyuk, az a lyuk, amely a színház bársonyfüggönyén van, és amelyen a rendező, amikor a vasfüggöny már felment, ki szokott nézni, hogy a közönség elfoglalta-e helyét, és így el

kezdhető-e az előadás. (Ilyenkor a rendező csengőjelt ad a függönyösnek, aki munkához lát.)

Ezen a lyukon tulajdonképpen csak a rendezőnek szabad kinéznie, de hát a művészek nem igen kérdik, hogy mi szabad és mi nem, ők is kinéznek a lyukon és figyelik van-e ismerős a nézőtéren.

A minap a Magyar Színház színpadán álltam, amikor Justh Gyula „gusztálta” a nézőteret a kémlőlyukon át. Egyszerre megszólal:

— Nini, egy ismerősöm a földszint első sorban. Tavaly még az erkélyen ült.

— Megszólal Keleti:

— *De lenítte isten a dolgát.*

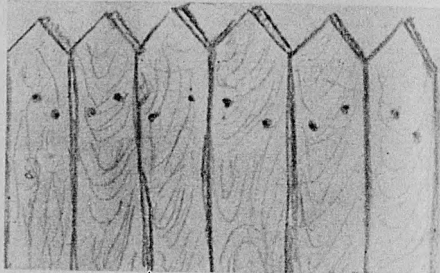
Vasárnap

15

Gertrud

A Vigszínházban rejtvényláz van. Mindenki rejtvényt fejt, aki csak él és mozog a Vigszínház falai között. A minap Maklárty Zoltán elém áll:

— Fejtse meg — szól és már át is adja ezt a rejtvényt:



— Nagy vice kitalálni — mondom, — hiszen egyszerű. A rejtvény megfejtése: kerítés.

— Nem áll — mondja.

— Hát mi?

— Görög dinnye.

— Görög dinnye? — csodálkozom, — hol van itt a görög dinnye?

— A kerítés mögött — hangzik a magyaros válasz.

Hétfő

16

Ödön

Egyik újságban megjelent annak a híre, hogy Fedák Sári Berlinben az előző napon, amikor a hír megjelent, vacsorát adott.

Ezen semmi csodálkozni való nem volna, ha én éppen azon a napon nem találkozom Fedák Sárral, amikor az újsághír szerint vacsorát adott.

Már Fedákkal is úgy van, mint annak idején Reinhardtval, akiről a bécsi lapokban minden nap állott egy jelentés, hogy New-Yorkban van, hogy Londonba érkezett, hogy Buenos-Ayresből sürgönyözött és így tovább...

## Inhalálja

a tengeri sót és tátrai fenyőt tartalmazó Pflavin fenyőfürdő gőzét

Amíg azután egyszer az egyik bécsi hírlap-író megszokta a „jelentéseket” és ezt írta lapjában:

„Ma délelőtt a bécsi Opernringen sikerült találkoznom Reinhardt Miksával, aki tudvalevően hosszabb idő óta New-Yorkban van. A Mester elmondta, hogy nagyon jól érzi magát Amerikában és egyelőre fogalma sincs, mikor jön haza Bécsbe. Reinhardt . . .”

**Kedd**

**17**

Cs. Sz. G.

A pesti direktorok rossz gazdasági viszonyok szülte takarékoságát jellemzi az a kijelentés, amelyet egyik direktorunk tett a minap. Így szólott:

— Én bizony nem szerződnetném Guglielmetti Anna Máriát.

— Miért?

— Mert a neve nem fér rá a kis plakátra.

— Nos és.

— Én pedig nagy plakátot senki kedvéért nem csináltatok.

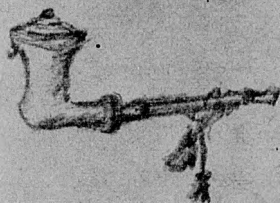
**Szerda**

**18**

Pál

Bársony István, az Andrássy úti Színház népszerű és kedves művésze mondja:

— A „Déliab” mult heti számában leközltek azt a rajzot, amely Rózsahelyi Kálmán kedvenc pipáját ábrázolja. Amióta ez a rajz megjelent, nincs nyugságom. Az én kedvenc pipám is szerepeln akar. A mellőzés miatt dül, fül, nem szelel, szöresög, szóval haragszik. Ha egy cseppet szerettek, leközltek az én pipám képét is, hogy nyugtom legyen. Itt adom:



Szíves örömet közöljük Bársony István pipájáról készült rajzot. Nem akarjuk, hogy sértett hiúság miatt gazdájára annyi bajszakadjon.

**Csütörtök**

**19**

Erzsébet

Jarnó József, a magyar származású bécsi direktor leglelkesebb látogatója a pesti kávéházaknak. Amióta Budapesten van, ahol a Király Színházban játszik, amint tudjuk, naponta négy-öt kávéházat is meglátogat, hogy eltöltse napját.

Egyik kávéházban lestem ki ezt a párbeszédet:

Jarnó: Kérek egy fekete kávé . . .

Pincér: Nem „fekete” kávé, hanem fekete kávé.

Jarnó: Úgy mondom kérem, fékete kávé.

Pincér: Nem „fékete” kávé, hanem fekete kávé.

Jarnó: Azt mondom, „feketé” kávé.

Pincér: Tessék jól figyelni: fekete kávé.

Jarnó (dühösen): Teufel nochamal, mért nem tanul meg matyarul.



Gedő Lipót karikatúrája Dayka Margitról, aki most játszotta el huszonötödször a „Törököl menyasszony” címszerepét



Egyik kritikuskunk egy nyári operetről az írta, hogy az Akadémia szótárában fellelhető összes jelzők nem elégségesek a darab és a szereplők dícséretére. Tény az, hogy a magyar szókincsünk alaposan igénybe van véve egy-egy kritika megírásánál és nincs olyan dícsérő jelző, amely ne szerepelt volna már a pesti művészek neve után vagy előtt.

Aki szorgalmasan olvassa a kritikákat és nem feledékeny ember, az már régen rájöhetett arra, hogy egyes jelzőket kiszajátítottak egy-egy fővárosi színészre, vagy színész számára a kritikusok. Akinek jó az emlékezőtehetsége, az a jelzőkből meg tudja már állapítani, hogy melyik színpadi esilagról van szó.

Például az örökifjú színész egyértelmű *Szirmai Imrével*. A franciás eszritű író viszont *Hellai Jenő*.

Nagyobb baj van a szubretteknél. Itt ugyanis rendszerint hasonlóak a jelzők. Valamennyien táncoslábúak, bájosak, temperamentumosak és szókék. Azért itt is van megkülönböztetés. A „de még mindig édeskés” az *Zitahy Irén*. Az „eredeti” viszont *Orosz Vilma* megkülönböztető jelzője, *Bárony Rózsie* pedig „a folyton fejlődő”. *Somogyi Nusi* „egyéni humorú”, míg *Fejes Teri* „pikáns”.

*Fedák Sári* „utánozhatatlan”, ezzel szemben *Honthy Hannánál* mindig azt olvashatjuk, hogy „énekben és prózában egyaránt kiváló”. Visszatérve az írókhoz, *Szabó Dezső* „az izmos tehetségű és karakánfejű”, *Herczeg Ferenc* viszont „a legelegánsabb magyar író”. „A fiatal magyar írogárda legkiválóbb képviselője” *Zitahy Lajos*, ezzel szemben *Molnár Ferenc* „a világhírű író”. „A lányok poétája” *Farkas Imre*, „a kiváló költő” viszont *Szomorj Dezső*.

„A legszókébb primadonna” *Péchy Erzsé*.



# AZ ÖRÖKIFJÚ SZINÉSZ

„a csodás hangú” pedig *Kosáry Emmy*, *Lábass Juci* „a hideg szépségű” és *Tilkos Ilona* az érzékeny szép és elegáns”.

Most tessék jól figyelni, mert egy kis fejtörő következik. Adva van három különböző jelző és ugyanannyi színész. Tessék kitalálni, melyik melyikhez tartozik. A színészek nevei: *Kertész Dezső* és *Vég Miklós*. A jelzők: „az ismert rádió- és gramofon-énekes”, „az utólérhetetlen eleganciájú és szimpatikus”. Ugy-e, nem nehéz kitalálni, hogy melyik jelző melyik színészhez tartozik.

De folytassuk a felsorolást. „A magyar *Chewalier*” *Dénes Oszkár*, „a pompás humorú” *Rátkai Márton* és az „eredeti” *Gázon Gyula*, „a kacagató és ötletes” *Salamon Béla* a „boszorkányügyességű táncoskomikus” *Sziklai József*, a „magyszerű hangú és jó megjelenésű” *Detty Ferenc*, míg a „mindig kiváló” *Törzs Jenő*.

Most egy újabb feladat következik. A jelzők: „a francia színjátszás legkiválóbb magyar képviselői”, „szivesebben látjuk operában”, a „tehetséges és csodaszép”, a „gamines humorú primadonna”. A nevek: *Bütyer Irén*, *Szedő Miklós*, *Góthék* és *Lázár Mária*.

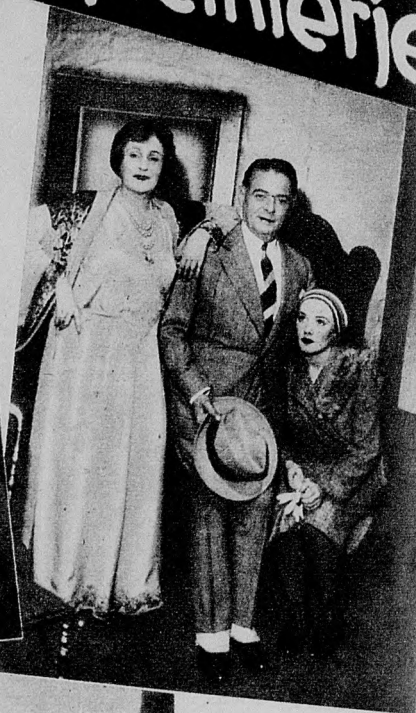
Az „ellenállhatatlanul aranyos” *Gaál Franciska*, a „széles skálájú” *Bajor Gizi*, a „nagyasszony” *Rákosi Szidi*, a „legjobb magyar Rómeó” *Beregi Oszkár*, „a magyar Jannings” *Csorlos Gyula*, „a legszebben beszélő magyar színésznő” *Varsányi Irén*. A „mindig kiváló” *Gombaszögi Frída* és az „egyedülálló humorú” *Kabos Gyula*, végül pedig „a legkiválóbb magyar humorista” *Karinthy Frigyes*, aki egészen bizonyos, hogy mulatságosabb cikket csinált volna ebből a témából, mint

Szilágyi Ödön.



Berend István és  
Tilkos Hona, Egged  
Zoltán nagysikerű új  
vigjátékában „A Hi-  
liontípró”-ban a Te-  
rézkörúti Színpad új  
műsorában

# A Hét kabare premierjei



Góthné, Góth Sándor és  
Gádl Franciska a fő-  
szereplői Bus Fekete  
László új vigjátéká-  
nak, a „Hálás kis nő”-  
nek, amely az And-  
rássy-úti Színház új  
műsorának stájerda-  
rabja



Ujváry Lajos és Ste-  
fány Aliz a Komi-  
kusok Kabaréja új mű-  
sorának egyik darab-  
jában  
(Áldor felvételei)

Ezen  
pest

és  
Sok  
mos  
keze  
Feb  
tesl  
küz  
Nag  
arra  
tük  
poz  
esát  
fogj  
tén  
emb

F  
alki  
nag  
dél  
ma  
társ  
retl  
dan  
has  
me  
pár  
Viss  
a c  
ját  
hap

A  
férj  
egy  
fel  
kő  
per  
itt  
a  
inj  
me  
a

Fel

Ba

# SOKSZÖG

Irta: Lőrincz Miklós

Ezen darab előadási joga bármely nyelven kizárólag dr. Marton Sándor színpadi kiadótól, Budapest, IV, Bécsi utca 1, szerezhető meg. Copyright 1930. by dr. Alexander Marton, Budapest

**Konferanszié:** Mélyen tisztelt hölgyeim és uraim, műsorunk következő száma a Sokszög című kis darab. E darab körül most váratlanul egy kis honyodalom keletkezett. A darab egyik szereplője ugyanis, Fehér Sándor úr (ide a színész neve helyettesítendő) olyan súlyos lelki indiszpozícióval küzd, hogy az előadást le akarta mondani. Nagynehezen sikerült csak őt rávennünk arra, hogy a szerepét eljátssza, de megígértük, hogy a közönség előtt kimentjük indiszpozíciójáért. Méltóztassanak tehát megbocsátani neki, hogy indiszpozíciója korlátozni fogja őt képességei teljes kifejtésében... de tényleg olyan esemény jött közbe, ami más embert is könnyen indiszponáltá tette...

Röviden annyi történt, hogy Fehérnek, aki nős ember és a feleségét egész véletlenül nagyon szereti... a felesége... ma délután hat óra negyvenkét perckor, egy magas, borotvált arcú, elegáns fiatalember társaságában hosszabb tartózkodásra ismeretlen helyre távozott. Ugyis szokták mondani, hogy megszökött, de én szándékosan használtam ezt az enyhébb kifejezést, mert megtörténhetik, hogy a nagyságos asszony pár nap múlva meggondolja a dolgot és visszajön. Már most kérem Fehérnek ebben a darabban történetesen egy csábítót kell játszania, aki egy feleséget rávesz arra, hogy hagyja el a férjét...

Arról van tehát szó, hogy egy megesalt férj, lelkében a még egészen friss sebekkel egy csábítót játsszék... ez nem könnyű feladat... a színész ilyen lelkiállapotban könnyen kizökkenhet a szerepéből... éppen ezért, ha megméltóztatnak engedni, én itt maradok a színpadon, hogy Fehérnek, ha a szerepe végigjátszásához egy kis lelkiinjekcióra volna szüksége, ezt az injekciót megadhassam... Tehát tessék. (Tapsol és a függöny szelnyülök.)

(Szín: A házaspár lakása.)

**Feleség** (a függöny szelnyülésakor izgatottan kérdezi): Vilmácskám! Vilmácskám, drága... beszélj már, mi van veled?

**Barátnő** (egy könnyel töröl le): Terikém... a férjem...

**Feleség:** Csak nem valami szerencsétlenség érte?

**Barátnő:** Nem.

**Feleség:** Vilmácskám... csak nem csalt meg?

**Barátnő:** Hová gondolsz? Egy olyan mintaférj?!

**Feleség:** Hát mi történt?

**Barátnő:** En csaltam meg őt.

**Konferanszié** (a közönséghez): A mintafeleség.

**Feleség:** Megesaltad?

**Barátnő:** Meg... Szegényt.

**Feleség:** Kivel?

**Barátnő:** Sohasem fogod kitalálni.

**Feleség:** Magyar Árpáddal.

**Barátnő:** Kitaláltad.

**Feleség:** És a férjed megtudta?

**Barátnő:** Nem tudta meg, de nem is akarom, hogy megtudja.

**Feleség:** Nagyon helyes... Uralkodj magadon szívem... csillapodj le szépen, nem kell azért kétségbe esned... hiszen megtörtént ez már más asszonnal is.

**Barátnő:** De nem olyan tisztességes asszonnal, mint én vagyok... szívecském, ha az én drága Tamásom megtudja, hogy megesaltam... én eszküszöm neked, hogy elválok tőle.

**Feleség:** Ugyan szívem, miért válnál el tőle?

**Barátnő:** Egy tisztességes asszony nem élhet együtt egy megesalt férjjel.

**Feleség:** Mondd szívecském, hol történt?

**Barátnő:** Nem... azt igazán nem mondhatom meg.

**Feleség:** Az Árpád lakásán.

**Barátnő:** Ezt is kitaláltad... Most csak azért szaladtam fel hozzád egy percre, mert a férjem meg fogja tőlem kérdezni, hogy honnan jövök... és így most már nyugodt lélekkel mondhatom azt neki, hogy tőled... mert hazudni szívem, azt én nem tudok.

**Feleség:** Milyen nemes és finomlelkű vagy.

**Barátnő:** És én ezzel a nemes és finom lélekkel megesaltam a férjemet.

**Feleség:** Rettenetes.

**Barátnő:** Nem volt olyan rettenetes.

**A BUDAPESTI HIRLAP**  
vasárnapi képes melléklete  
a magyar újságírás szenzációja

*Feleség*: Ugy értem szívem, hogy most rettenetes... mert a lelkismereted.

*Barátnő*: Az én lelkismeretem tiszta... mindennek Tamás az oka... ő ismételte előttem ezerszer és ezerszer, hogy „Ite, az a szerencsétlen Árpád halálosan szerelmes beléd, te, az a szerencsétlen Árpád szenyed miattad, te, ezzel a szerencsétlen Árpáddal tenni kellene valamit” — míg megsajnáltam szegényt... és tettem vele valamit.

*Feleség*: Szegény Vilmaeskám! Ilyen áldozatot.

*Barátnő (szavalva)*: Mindennek ő az oka... a férjem... mert vedd tudomásul szívem, hogy a házastársak közül sohasem az a bűnös, aki esal, hanem mindig az, akit megcsalnak... mert a házasságtöréshez az okot mindig a megcsalt házasság szolgáltatta... mondd Terikém... ha a férjed neked okot szolgáltatna.

*Feleség*: Hová gondolsz? Én tisztességes asszony vagyok.

*Barátnő*: Én is.

*Feleség*: Te is szívem... mi mind a ketten tisztességes asszonyok vagyunk...

*Barátnő*: Tisztességes asszony nem esalja meg a férjét.

*Feleség*: Te kivétel vagy, Vilmaeskám... te tisztességes asszony vagy, de megcsalod a férjedet... a kivétel csak megerősíti a szabályt... És most képzeld el szívem, hogy milyen erős lehet az a szabály, amit állandóan ennyien erősítenek.

## A hódítás titka

Valóságos varázslatot végez a kozmetika mai tudománya. Keresse fel

**Paizs Kató**  
kozmetikai intézetét,

ahol szépségápolás, estélyi kikészítés, arclisztatlanságok speciális kezelése és quarcfénykezelés van

**Krémek és arcvizek szétküldése vidékre is**

**Tanítványok szakszerű kiképzése!**

Díjtalan tanácsadás

Budapest, IV, Ferenciek tere 3, lélem. 18.

## KIADÓ

üzelethelyiség november 1-re.  
Bővebbet Budapest, VII. kerület,  
Dohány ucca 12. portásnál

*Barátnő*: Tehát te nem esalod meg a férjedet.

*Feleség*: Nem... én nem esalom meg a férjemet.

*Barátnő*: És Sándor?

*Feleség*: Ugyan kérlek.

*Barátnő*: Sándor szerelmes beléd.

*Feleség*: Biztosítalak, hogy reménytelenül.

*Barátnő*: De már bevallotta.

*Feleség*: Hiába vallotta be.

*Barátnő*: Elutasítottad!

*Feleség*: Természetesen.

*Barátnő*: Erélyesen?

*Feleség*: Nagyon erélyesen.

*Barátnő*: Azt mondtad, hogy tisztességes asszony vagy.

*Feleség*: El is hitte.

*Barátnő*: Hogy szereted a férjedet és soha mást nem tudnál szeretni és soha senki másé nem tudnál lenni.

*Feleség*: Ezt mondtam.

*Barátnő*: Elvesztél szívem... elvesztél. Minden valamire való viszony így kezdődik... amelyik nem így kezdődik, az nem is lehet tartós.

*Feleség*: Hogy érted ezt.

*Barátnő*: Szórol-szóra ezeket mondtam én is, hogy soha... hogy tisztességes asszony vagyok... hogy a férjemet szeretem... szóval ezeket a frázisokat.

*Feleség*: És ez lett a vége?

*Barátnő*: A végéről még korai volna beszélni... csak most kezdődik.

*Feleség*: Te folytatni akarod?

*Barátnő*: Ó akarja.

*Feleség*: És te?

*Barátnő*: Mit tehetek, gyöngé nő?... elvesztél szívem... menthetetlenül elvesztél, mert ezek az Árpádok, ezek a Sándorok tudják, hogy mikor jöhetnek, hogy mikor kell jönniök... amikor ők jönnek, akkor nekünk már szükségünk van rájuk, akkor mi már várjuk, már akarjuk őket... és ők sohasem vétik el... nem jönnek korábban és nem késnek egy másodpercet sem... csodálatos ösztönnel érzik meg, hogy ütött az órájuk.

*Feleség (elgondolkozva, kis szünet után)*: Gondolod szívem?... hogy a Sándor órája...?

*Barátnő*: Ha ők jönnek... akkor a férjnek rövid időn belül el kell követnie valamit... valamit... valami olyan ostobaságot, ami az asszonyt az ő karjukba kergeti.

*Feleség (elgondolkozva, kis szünet után)*: Valami ostobaságot?... és mi lehet például ilyen ostobaság?

*Barátnő*: Erre nincs szabály... az én férjem például telebeszélte a fejemet az

Árpád szerelmével... de a te férjed már bizonyára valami egészen másfajta ostobaságot fog elkövetni... a férjek szeretik a változatosságot.

**Feleség (sejtelmesen):** Igazad lesz, Vilmácskám... érzem, hogy igazad lesz... valami különös-különös belső hang azt súgja nekem, hogy Sándor nem jött hiába, hogy a férjem a karjaiba fog kergetni... még ma... Sándor itt is lesz azonnal... tizenkettőre várom... Vilmácskám, én olyan szerencsétlennek érzem magam.

**Barátnő:** Mi feleségek mindannyian szerencsétlenek vagyunk, akkor kell megcsalunk a férjünket, amikor ők akarják.

**Konferanszié (a közönséghez):** Szegény feleségek!

(Nagyon hosszú csemetés)

**Barátnő:** Sándor?

**Feleség:** Nem, ez a férjem.

**Barátnő:** Honnan tudod?

**Feleség:** Ő csemetés ilyen szivettépően... majd a lány beengedi.

**Barátnő:** Akkor megyek.

**Feleség:** Nem... csak maradj Vilmácskám... ne hagyj magamra ezekben a nehéz órákban... menj be ide a szomszéd szobába és hagyd nyitva egy kicsit az ajtót, hogy mindent hallhass.

**Barátnő:** De hiszen nem biztos, hogy a férjed éppen most fogja azt az ostobaságot elkövetni.

**Feleség:** De... de biztos én érzem... én tudom... meglátod, Vilmácskám... én ismerem őt... amit ő egyszer a fejébe vesz... siess... már jön is...

**Barátnő:** Légy erős, Terikém. (El.)

**Férj (bejön):** Csókolom a kezéd Vilmám.

**Feleség:** Szervusz.

**Férj:** Hogy vagy szívem?

**Feleség:** Köszönöm.

**Férj (baira el, majd pár másodperc múlva egy aktatáskával jön vissza, iratokat vesz elő és keresgél közöttük):**

**Feleség (jeszült izgalommal figyel, majd hosszú szünet után):** Nos?

**Férj (felnéz a munkájából):** Tessék!

**Feleség:** Akarsz valamit mondani?

**Férj:** Itthon felejtettem egy telekkönyvi másolatot, azért szaladtam haza.

**Feleség (ki akarja erőszakolni, hogy mondjon valamit):** És... és...

**Férj:** És ha megtalálom, sietek vissza a bírósághoz, mert rögtön sor kerül a tárgyalásomra.

**Feleség:** És... és...

**Férj:** Miért mondd folyton, hogy és, és?

**Feleség:** Gábor, te akarsz valamit mondani.

**Férj:** Dehogy akarok... mi van veled, fiam?

**Feleség:** Semmi... semmi.

**Férj:** Már megint nagyon ideges vagy. (Megtalálja a keresett iratot.) Ez az... na végre... légy szíves, az aktatáskámat vidd majd vissza az íróasztalomra, ez az egy tárgyalásom van, nem akarom

A LEGJOBB SZÉPSÉGÁPOLÓSZER



A FÖLDES FÉLE

MARGIT  
CRÉME  
SZAPPAN  
PUDER

KAPHATÓ MINDENÜTT!

MAGYARORSZÁGI  
FŐRAKTÁR BUDAPEST

TÖRÖK PATIKA KIRÁLY U. 12.

magammal cipelni... esőkolom a kezédet. (Kezel esőkol.)

**Feleség:** Itt hagysz, Gábor?

**Férj:** Itt hagylak? Tárgyalásom van.

**Feleség:** Igazad van... az neked fontosabb.

**Férj (meglepve):** Tessék?

**Feleség:** Csak menj, Gábor.

**Férj:** Nem értem, fiam.

**Feleség:** A tárgyalás az első, neked a tárgyaláson van a helyed, Gábor.

**Férj (lemond arról, hogy megértse):** Rémes napod van ma, fiam, tussold jól le magad... szervusz... sietnem kell. (Sietve el.)

**Feleség (beszól a barátnőjének):** Terikém!

**Barátnő (bejön):**

**Feleség:** Mindent hallottál, Terikém?

**Barátnő:** Igen.

**Feleség:** Mit szólsz hozzá, szívem?

**Barátnő:** Mihez?

**Feleség:** Ahhoz, ami történt.

**Barátnő:** De hiszen nem történt semmi.

**Feleség:** Nekem ez is elég volt... hallottad, milyen hangon mondta azt, hogy „tárgyalásom van”, meg hogy „tussold le magad”.

**Barátnő:** Ezért még nem lehet megcsalni egy férjet.

**Feleség:** Dehogy nem. Ahogy te tévedsz... lehet...

(Csemetés)

*Feleség* : Ez Sándor.  
*Barátnő* : Fogadod ?  
*Feleség* : Útött az órája.  
*Barátnő* : Akkor én most bemegyek a szomszéd szobába... hogy mindent hallhassak.  
*Feleség* : Köszönöm, szívem... nem akarom az idődet ennyire igénybe venni.  
*Barátnő* : Hátha szükséged lesz rám, szívem.  
*Feleség* : Nem hiszem, szívem.  
*Barátnő* : Ezekben a nehéz órákban.  
*Feleség* : Nem lesznek ezek olyan nehéz órák.  
*Barátnő* : Jó, szívem... ha úgy gondolod... én nem akarlak zavarni... Isten veled, szívem (El.)  
*Feleség (kikíséri)* : Viszontlátásra!  
*Konferanszié* : Most következnek, kérem, azok a bizonyos kritikus percek... Fehér úr, akinek a felesége... különben ezt már tetszenek tudni... szóval, Fehér úr az udvarló... akit az asszony csalásra éretten vár, *frissen, hódítóan, ellenállhatatlanul, balszemén csillogó monoklival* bejön és meggyőző szerelmi vallomásával legyőzi azt a minimális ellenállást is, ami a feleség lelkében netán még fennállana... Tessék figyelni!  
*Feleség (kopogtatásra)* : Szabad!...  
*Sándor (kétségbeesetten, lehorgasztott fővel, bizonytalan léptekkel bejön)* : Csókolom a kezeit, nagyságos asszonyom.  
*Feleség* : Isten hozta, kedves Sándor!

*Konferanszié (súgva Fehérhez)* : Fehér, az Istenért!  
*Sándor* : Itt vagyok.  
*Konferanszié* : Hogy néz ki maga ?  
*Sándor* : Még heccel az igazgató úr ? (Feleséghez, nagyon leverten.) Boldog vagyok, hogy láthatom... remekül néz ma ki, nagyságos asszonyom...  
*Feleség* : Maga is, kedves Sándor.  
*Sándor (Konferansziéhez)* : Ez is heccel ?  
*Konferanszié* : Hol van a monokli ?  
*Sándor* : Itt van a zsebemben. (Feleséghez.) A férje, nagyságos asszonyom ?  
*Feleség* : Nincs idehaza.  
*Sándor* : Nincs itthon... (Szünet.) Igen... (Szünet.) Nagyságos asszonyom, én szeretem magát.  
*Konferanszié* : Még nem tartunk itt.  
*Sándor* : Én már itt tartok... nagyságos asszonyom, én szeretem magát... magáé a vérem lüktetése... a szívem minden dobbanása. (belenyilallik a szívébe, odakap.) Jaj!  
*Feleség* : Ó, Sándor !  
*Sándor* : Ó, nagyságos asszonyom... ha tudná, hogy én mennyire szenvedek.  
*Feleség* : Igazán, kedves Sándor ?  
*Sándor (Konferansziéhez)* : Mondom, hogy heccel.  
*Konferanszié* : Ó érte szenved.  
*Sándor* : Igen... magáért szenvedek, nagyságos asszonyom... magáért... mert

**Ami Budapesten,  
az országban,  
s a nagyvilágban  
történik  
mindenről  
pontosan és hitelesen  
számot ad a**

**ÓRAIŰJSÁG**

tudom, érzem, hogy maga nem szeret engem...

*Feleség:* De szeretem, Sándor.

*Sándor:* Szeret?

*Feleség:* Szeretem.

*Sándor:* Ha igazán szeret, nagyságos asszonyom, megkérném egy nagy szívessegre... Legyen az enyém, nagyságos asszonyom.

*Feleség:* Az lehetetlen, Sándor... maga elfelejti, hogy nekem férjem van.

*Sándor:* Igaz, magának férje van. (Más hangon.) És ha férje van? És ha férje van?! Hát megérdemli egy férj...

(Elakad) egy férj... (Szenvedve, a Konferanszié felé néz.)

*Konferanszié (kisegíti Sándort):* Hogy a felesége hú legyen hozzá.

*Sándor:* Hát megérdemli egy férj, hogy a felesége hú legyen hozzá? Olyan férj nincs a világon... mert mi a férj, nagyságos asszonyom, a férj az a... az a...

*Konferanszié:* A férj az a legostobább állat a világon.

*Sándor:* A férj az a... (Konferansziéhez) ezt én most nem tudom kimondani.

*Konferanszié (parancsolóan):* A férj az a legostobább állat a világon.

*Sándor (szenvedve):* A férj... a férj az a legokosabb állat a világon.

*Konferanszié:* Nem a legokosabb... a legostobább.

*Sándor (Konferansziéhez):* Én megverem a szerzőt... ezt rólam írta... (Feleséghez.) Minden férj megérdemli, hogy a felesége azzal, akit szeret... (Megint elakad.)

*Konferanszié:* Megszökjék tőle.

*Sándor:* Ezt én most nem tudom kimondani.

*Konferanszié (szigorúan):* Megszökjék tőle.

*Sándor:* Megszökjék tőle.

*Feleség:* Sándor, maga meg akar szöktetni engem?

*Sándor:* Igen... én szenvedélyesen szöktetek feleségeket.

*Feleség:* Akkor hát menjünk, Sándor... én szeretem magát, Sándor... csókoljon meg, Sándor.

*Sándor (kelletlenül átüteli):*

*Feleség:* Mi lesz a férjemmel, ha megtudja, hogy itt hagytam?

*Sándor:* Legjobb esetben főbe lövi magát. (Lagymalag csók, a függöny mozdul, hogy összemenni.)

*Konferanszié:* Várni! (A függöny megáll) Forróbb legyen ez a csók... különben a közönség nem hiszi el, hogy igazán szereti az asszonyt...

*Sándor:* Hogy tudjak én most forróbban csókolni?

*Konferanszié:* Hogy tudjon? Gondolja azt, hogy ez a nő a felesége.

*Sándor (nekiesik Feleségnek, fojogatni kezdi):* Megszöktél, nyomorult, bestia, most meghalsz.

*Feleség (közben):* Segítség, segítség!

(Függöny.)

## BEKÜLDÖTT KÖNYVEK



Balás Béla és Kelen László a „Szerkesztő kalandja” címen vidám regényt írtak, amely izléses köntösben most hagyta el a sajtót. A két fiatal író közös munkája valóban vidám, mai, pesti történel, amelyet ötletesen és tehetségesen tálnak fel az olvasóik számára.

Remsey György „Az eszeveszettek” című négyfelvonásos mysteriuma most jelent meg könyvalakban. A magyaros stílusú, érdekes mű szerzője a darabot annak idején az azóta elhunyt Hegedűs Gyulának vitte el elsőnek, aki többek között a következőket mondotta róla: „Ha én a Nemzeti Színház igazgatója volnék, ezt a darabot egy hónapig le se venném a műsorról. Éppen ilyen darabokra volna szükség a mai időkben”. Másodiknak Job Dániel, a Vigaszínház igazgatója olvasta el a darabot és azt írta róla a szerzőnek: „Nagy örömem telt az Ön eredeti tehetségének megismerésében”. Dr. Bánóczy László viszont így nyilatkozott: „A darab rendkívül érdekes”. Remsey mysteriuma valóban érdekes és figyelemre méltó írás.

Gál Imre: Tízévi fegyház. A Tízévi fegyház azonos a Betörőkirály vallomásai című cikksorozattal, amelyik az egyik napilap hasábjain jelent meg olyan sikerrel, hogy a külföldi napilapok és magazinok is felfigyeltek rá. A riportregény így könyvalakban megtartotta eredendő bűnét és erényét, idegekre menő izgalmasságát, őszinteségét, eredeti mondanivalóit. Az író, Gál Imre egy ma is élő, nemzetközi bűnöző élményeit mondja el, olyan szuggesztívtással, hogy a regényhős minden mozdulatát látja, minden hangját hallja az ember. A nagy-sikerű riportregény most jelent meg a pesti könyvpiacra, igen teletöltött formában, közönség és kritika meglepetésében.

Aforizmák címen hagyta el most a sajtót dr. Kolozs Gyula könyve, amely egy kötetre való érdekes és értékes gondolatot foglal magába.



**Lent**

**PESTI NAPLO**  
32 fillér

**A válság tényezői**  
Mielőtt a kamakapottúra

**Lent**

csak a  
**Pesti Naplót**  
olvassák



Va  
mellé  
frásh  
kapn  
felhél  
A lev  
A bo  
  
Pár  
nak  
pota.  
nem  
ségek  
igen  
és a l  
nak.  
Tavas  
pedig  
nál.  
esnék  
ben,  
máva  
egyen  
a tá  
embe  
séget,  
a de  
szeszé  
is tar  
Móku  
henn  
doron  
van  
felfed  
és sz  
alakul  
megle  
frisses  
intelli  
életén  
szenv  
főlt,  
Lénye  
kívül  
vissza  
cselek  
hüen  
szenv  
lon m  
pálja  
hogy  
ökono  
dani.  
messé  
Fekete  
dolkoz  
nak h  
nek el  
helyét  
szere  
teivel  
ligens,  
ember  
ézi jó  
hangul  
ségek

# Ismerlek!.. Segítek?

## A grafológus üzenetei

Választ csak olyan levelekre adunk, amelyekhez mellékelve van a „grafológia-szelvény”. Minden írásához egy szelvény. Aki levélben akar választ kapni (soron kívül), az mellékeljen megcímezett, felhívóval borított és írásonként 2—2 pengőt. A levelekre a beérkezés sorrendjében válaszolunk. A borítékon jelezni kell a „grafológus” szót.

Párizs 1931. Nagyon harmónikusnak, nyugodtnak látszik, pedig sokszor ellenkező a lelkállapota. Élénk fantáziája van, tulajdonképpen nem felel meg természetének a szürke, kötelességekben fejlődő életmód, de etikai törvényei igen szigorúan megszabják, hogy mit kell tennie és a legkisebb könnyítést sem engedi meg magának. Nagyon izléses, Nobilis gondolkodású. — Tavasz a télben. Óbuda. Kevés az önbizalma, pedig sokkal többet ért el már eddig is az átlagnál. Túlzottan tapintatos. Bármennyire jól is esnek, nem mer őszinte lenni, attól való félelmében, hogy bizalmasodónak tartják, vagy bizalmával visszaélnék. Takarékos, szenvedélymentes egyéniség. — Németh Mária. Nagyon szereti a társaságot, semmi sem érdekli jobban az embereknél. Szereti a könnyedséget, szellemeséget, nagyvilági allűröket s mindent, ami ebbe a beállításba stílusosan beilleszkedik. Modora szeszélyes, színes és nemesak felkelti, de ében tartja az érdeklődést önmaga iránt. Izléses. — Mókus 19. Kevését vár az életől, ha ébredne nek benne remények, ezeket erőszakosan agyon-dorongolja. Titokban nagyon jó véleménye van önmagáról és arra vár, hogy kielégítést felfedezék és feldicsérjék. Kevés gyengédségben és szeretetben volt még része s egészen át fog alakulni, amikor megtalálja az egyéniségének megfelelő embert. Kicsit több bizakodás és frissesség volna kívánatos. — H. I., 20. Nagyon intelligens. Tárnyilagos tudása mellett szellemi életének egészen egyéni zamatja van. Sokat szenvedett, nem tud könnyen elisklanni a dolgok fölött, mert az elmélyedés egyik alkotóeleme. Lényegében igen erős egyéniség. Intuitív. Rendkívül megértő és tapintatos. Fegyelmelzetten visszatartja magát úgy a gondolati, mint a cselekvési túlzásoktól. Fellépése és megjelenése hűen tükrözi egyéniségét. Igen értékes és rokonszenves. — Magántisztviselő 1931. Önálló, fiatalon megszokta, hogy a befolyásoktól emancipálja magát. Minden igyekezetével azon van, hogy racionális és céltudatos legyen. Úgyes ökonomiával rendezte be életét. Megtanult lemondani. Kicsit cinikus, de fogékony az apró kellemségek iránt. Fellépése kifogástalan. — Fekete angyal. Szereti, ha nem kell azon gondolkoznia, hogy mit tegyen és mások határoznak helyette. Kötelességtudó, pontos. Nincsenek elérhetetlen vágyai. Nagyon jól megállja a helyét a hétköznapi életben, megérdemli, hogy szeretettel és elismeréssel vegyék körül. Szeretfeivel szemben önzetlen. — Ádám-Eva. Intelligens, nagyon gyors észjárású. Nem törődik az emberek véleményével. Erős egyéniség. Ritkán éri jól magát. Általábanve kesernyés alaphangulatú, elégedetlen az emberekkel és kicsiségek felett rettenetesen tud bosszankodni.

Szereti a művészeteket, intellektusa igen fejlett és kultúralt. — Meg nem értett. Hangulatai erősen uralkodnak rajta. Élvezi, ha sok minden történik vele. Kicsit türelmetlen, hirtelenharagú és nem mindig igazságos. Nagy szükségére volna valakire, aki nálánál fejlettebb és segít elrendezni benne a dolgokat szeretetteljes vezetéssel, megértéssel, melléállással. — S. O. S. 18. Nagyon esendes, szelíd természet. Nagyjából még gyerek, nem tudja mit akar, nem ismeri az életet, csak vár valamit, maga sem tudja hogy mit. Pontos, rendszerető, takarékos. Nincsenek túlzott igényei. A magafajta szerény és finom izlésű emberként szereti. Igen rokonszenves, nőies. — Sanyi. Határozott, de ma még nincs benne kellő cselekvőerő. Nem tudná végleges lépésekre elhatározni magát. Türelmes, megvárja, amíg a dolgok maguktól adódnak és semmit sem erőszakol. Nyugodt és évekre előrelátott életforma felel meg egyéniségének. Udvarias, kellemes modora van. — Fekete. Jóllelkű. Kicsit gyenge, nehezen tud ellenállni, ha rossz társaságba kerül, és megesk, hogy meggyőződése ellen is belemeleg dolgokba. Senkinek sem akar kellemetlenséget szerezni. Könnyen kezelhető. Döntő hatással lesz további lelki fejlődésére és egyéniségére, hogy milyen hatások alá kerül. — Engem még nem szeretett senki. Baja. Kicsit nehézkés. Nagyon sokat ad az emberek véleményére és ez dönti el elhatározásait. Iparkodjék önállóbb lenni az ítéletében, ne higgyen el mindenkiről mindent, amit mondanak. Rendszerető. Nem beszél sokat magáról. Általábanve modora oly tartózkodó, hogy sokan ridegnek tartják. Nem fejlődőben lévő egyéniség. — Rózi. Rózi mi bajod... Durcás természet. Olyanokkal szemben, akik tudnak vele bánni és bizalmát meg tudják nyerni, olyan, mint a kezese bárány, de ha rosszindulatot sejt, vagy valamivel felbosszantják, egész kis bosszorkány válik belőle. Nagyon ügyes, leleményes, szokatlantul könnyen tanul és ezáltal mindenhol kitudik és elismerést arat. — Maresóka. 27. Szorgalmas, minden tekintetben megbízható természet. Van benne iniciatíva, nem engedi, hogy elvegyék a kedvét. Bízik a saját erejében. Ösztönszerűen megérzi, hogy kívül milyen hangon kell beszélni. Jöndulatú és nőies. Megrázó lelki élményei még nem voltak. Lehetőleg tintával írott írásmintát sziveskedjék beküldeni, de ha nincs, lehet ceruzairás is. — Venezia. Könnyed, rugalmas természet. Fizikailag és lelkileg egészséges és így fáradtság nélkül tud megfelelni a hétköznapi követeléseinek, sőt elég frissesség van benne ahhoz, hogy szabad óráiban sokféle iránt érdeklődjék, szórakozzon és fiataliságonak örüljön. Közvetlensége, egyszerű és barátságos modora rendkívül rokonszenvesé teszi. — A titkos drámairó. Írása után itélve, van benne alkotóerő és tehetség. Sokat meglát, ami mellett mások tompán mennek el és kifejezőmódja egyéni és keresetlen. Nem annyira művészi, mint inkább rendezői tehetséget vélek benne felfedezni. Éles megfigyelő. Izléses és nem túlzottan extravagáns. Tapintatos, kellemes modora van. Nagyon mélyérzésű. Rokonszenves. — Jaquette. Nem bízik önmagában és a legkisebb kellemetlenség, vagy rosszindulat egészen megingatja. Mindig önmagában keresi a hibát, akkor is, amikor tőle egészen független közbejövések okozták a bajt. Egész lelkével várja, hogy valaki melléje álljon és támasza legyen. Igen jószívű. — Puksy. Intelligens. Nagyon határozott, mindenféle hurokból, akár érzelmi, akár hivatásbeli, ki tudja szabadítani magát. Sokat akar megélni, nagyon színes ember és semmitől sem fél jobban, mint a megkötöttségtől és elszárkultástól. Sokat olvasott, bele tud mélyedni a dolgokba és szellemi téren sokat lehet várni tőle. Úgyes, ötletes, szellemes.

érdekes egyéniség. — **Mary 19.** Szentimentális. Szereti a stílizált túlfinomodottságot. Mindenkitől valami rendkívül vár, ítéletét és fantáziáját romantikus beállítású regények kissé megrontották és így elvesztette kontaktusát a valósággal. Olyan, mintha nem ma élne, hanem jó néhány évtizeddel ezelőtt. — **Sz. B. L.** Mindig fáradt, akkor a legfáradtabb, ha nem csinál semmit. Nagyon érzékeny, önmagához szigorú és ezért kinos gondossággal vigyáz, hogy semmit se tegyen amit önmaga, vagy más kifogásolhatnak. Keveset vár az ételtől és riktán örül. Tehetséges, de inaktív. — **Feketeszáru** eseresznye. Igen lágy, odasadó, simulékony természet. Szeret belemenekülni egy hangulatba, mert úgy érzi, hogy ez teljesen kitölti az idejét. Ragaszkodásának is ez a magyarázata, hogy fél a változástól. Kedves modora van, kellemes temperamentuma, de ilyen kevés energiával még a legvédtettebb és elkényeztetettebb ember sem boldogulhat. Szedje össze magát! — **Az egyiknek sikerül, a másiknak nem.** Depresszióra hajlamos. Kevés benne a öntudatoság. Igen érzékeny, tapintatos és alkalmazkodó természet. Talán azért értik meg nehezen, mert hangulatai úgy modorában, mint beszédjében erősen kifejeződnek és így egész lénye nagy változatoságot mutat. Kicsit felületlen. Anyagi kérdésekhez nem ért. Általábanvéve szüksége van a jó tanácsra és vezetésre. — **Boeska.** Még fejlődőben lévő egyéniség. Nagyon élelmes, ösztönyszerűen megérzi, hogy mi az előnyös számára és öntudatlanul oportunistá. Véleménye, érzelmei és hangulatai nagyon változnak, de önmaga is mindig egészen elhiszi azt, amit mond. Lényegében önző, önmagát igen tehetségesnek tartja. Társaságban jól érvényesülő tulajdonságai vannak. — **Kivánsi 17.** Jökedélyű. Nagyon szeret mulatni és általábanvéve igen derűsnek, szépnek látja az életet. Könnyed eszű, gyors felfogású, szellemes. Nagyon temperamentumos. Van benne valami kedves bohémesség. Igen kedélyes és megértő. Partner tud lenni, semmit sem fog fel tragikusán. Kellemes, meleg, gazdagkedélyű, igen megnyerő, vonzó egyéniség. — **Szőke lány.** Titkon, önmagának is alig bevallotta, nagyon szép elképzelései vannak az életéről. Mintha kifelé ellensúlyozni akarná belső romantikus hajlamait, mindig ridegnek, zárkózottnak, rosszhiszeműnek és cinikusnak mutatja magát. Energikus. Jól megállja a helyét az életben. Még sok meglepetést fog önmagának és környezetének szerezni, ha egyszer belefárad a színészkedésbe és felszabadul igaz valójára. Ez minden valószínűség szerint egy nagy lelki élmény, érzelmi fellángolás következménye lesz. — **Reménytelen.** **Párkány.** Nem érzi helyén magát, de nincs elég energiája ahhoz, hogy legyőzze mindazt, amit akadálynak érez maga körül. Általában más véleményen van, mint a környezete, de céltalanul érzi a vitaközlést. Sokat olvas és főleg a könyvekből szerzett világnézetére épít és távol áll a való életől. Lendületes, adottságánál fogva, de mintha fáradt lenne. — **Fiat.** Tudatosan dolgozik önmagan. Annnyira, hogy szinte elnyomja eredeti sajátosságait. Fegyelmeztelt, de nem harmonikus. Sok teher nehezedik a vállára. A társadalmi élet és az emberek véleménye igen fontos számára. Bizalmatlan alaptermészetű, nagyon nehezen szereti meg az embereket. — **Majomparádé.** **Rákospalota.** Még nagyon sok a gyerekesség benne. Lehagoltságra hajló és félénk, sokszor szinte gámulatosan. Becsületlen és jószándékú. el sem tudja képzelni, hogy valakinek a mások kínzásában is telhet öröme. Nagyon vigyáz

magára, óvatos, meggondolt. Korához képest igen komoly és fejlett felelősségérzész. Eddig még kevés öröme volt az életben. — **Irisz 1915.** Nagyon gyorseszű, igen élelmes, hamar átlátja a helyzetet és minden mozdulatán és eseményén érződik, hogy minden dolog mindig azzal foglalkozik, amit éppen csinál. Mindamellelt könnyed, ruganyos és simulékony. Annyi frissesség van benne, hogy üdítően hat az emberekre. — **I méter 79.** Szeretne nagyon kedélyesnek látszani és csakugyan, ha emberek között van, sikerül elhitetnie, hogy semmi gondja, meg van elégedve és jól érzi magát. A valóság az, hogy rettenetesen unatkozik, csak a hiúság és a mások bosszantása tartja benne a lelket és lényegében kielégítetlen, cinikus, örömtelen és keserű. Nem ismeri az érzéseket, mert mesterségesen kipusztított magából minden szeretetet és gyöngédséget. Koldussá tette önmagát. — **Milyen vagyok?** Intelligens, nagyon tevékeny, szenvedélyes természet. Mindig történik vele valami, mert vonzza az eseményeket s meglátja a rejtett érdekességeket is. Sokféle életforma felel meg neki és ezért nem tudja elhatározni, hogy melyiket válassza. Bármelyik úton halad, úgy érzi, egy sereg vágya kielégítetlen marad. Rendkívül könnyen tanul, mozgékony eszű, intelligens, ötletes egyéniség, akitől egyéni alkotásokat lehet várni. — **Alex 18.** Nagyon nyugodt, kiegyensúlyozott természet. Igen szigorú önmagával szemben és soha nem tett még olyasmit, amit később meg kellett volna bántania. Erzekeny, idegenkedik a hangos és erőszakos emberektől. Nagyon ragaszkodik. Megbízható, nem türelmes, de állhatatos egyéniség. — **VII. realista.** Igen nagy tervei vannak. Szívós akaratu és elhatározta, hogy sokra fogja vinni. Ma még nem látja, hogy milyen természetű akadályok és nehézségek merülhetnek fel, de olyan határozottsággal dolgozza ki terveit, hogy bizonyosan a megvalósításukat keresztül is fogja vinni. Eggyel nem számolt; hogy ma még nem ismerheti önmagát egészen és új vágyak fognak meg a mostani, igen realis elgondolásokhoz csatlakozni. El fog következni egy pillanat, amikor világosan érezni fogja, hogy most azaz két féle az útja. Erre a pillanatra iparkodjék minél jobban felkészülni. — **Manel, Budapest.** Nehezen fér meg környezetével. Ha valakit meghántotta, vagy csak azt hiszi is, hogy bántani akarta, a legnagyobb ellenségeskedésre képes, hosszú időn keresztül és egész energiáját arra fordítja, hogy bosszút álljon. Nem tud megbocsátani. Ötletes. Szeret jól öltözködni. — **Pannonia, Páris.** Ideges, diszharmonikus és valamely okból elégedetlen a helyzetével. Úgy érzi, hogy nem ismerik el eléggé. Logikus. — **Fehér szegfű, Szombathely.** Rendkívül intelligens, gyorseszű, műveltt és fejlett kulturájú egyéniség. Határozott véleménye van a dolgokról és nem fogad el semmit kritika és egyéni elbírálás nélkül. Szellemének nagyvonalúsága felülemeli az átlagembereken. Nagyon szellemes. Energikus. Önállóagra teremtett, ha kell, igen kemény, de megértő és igazságos egyéniség. Az említett jellegekkel úgy emlékszem, hogy foglalkoztam, de úgy látom, a válasz elkerülte figyelmeiket. Szíveskedjenek újabb írásmintát beküldeni. — **Hévíz emlékek, férfitárs.** Nagyon energikus, megszokta, hogy hozzá alkalmazkodjanak. Határozott és önző, de senkinek sem szeret kellemetlenkedni és így ha csak lehet, simán és észrevétlenül viszi keresztül akaratát. Sok iniciatíva és életérő van benne. Ha valakit megun, mesterien tudja lerázni.

S. Sz. V



## GRAFOLÓGIA-SZELVÉNY



Né  
lány  
donos  
ja szó  
nagy  
nyitló  
öröm  
borát  
nőjük  
elmon  
az ter  
beval  
egyik  
nabok  
aki t  
létes  
az aj  
kor n  
lakik  
szerit  
A s  
hogy  
őneik  
„Kis  
ahol  
Mor  
zölle  
ja lá  
kéri  
mond  
Péter  
A m  
ham  
men  
meri  
hogy  
— N  
magan  
Fize  
— P  
— I  
— I  
— I  
Az  
amiko  
karjai  
talan



NYOLCADIK FEJEZET

Négy színővendék, három fiú és egy lány felkeresi a „Kék hordó” vendéglő tulajdonosát, aki a jövőben kabaréműsorról akarja szórakoztatni vendégeit. Néhány nap múlva nagy siker mellett zajlott le a kabaré megnyitása. A négy jó pajtás örömebe azonban öröm vegyül. Jónás Gábor sojór, a fiúk barátja ugyanis elmondja, hogy látta partner-nőjüket, Jucit, elegánsan autóban. Tibor elmondja Jucinak, mit hallott Jónástól, de az természetesen tagadja a dolgot. A három fiú bevallja egymásnak, hogy szeretik Jucit és egyik sem tud lemondani róla. Ebben a pillanatban lép be hozzájuk gróf Bólyai Kázmér, aki megbizta őket egy finom, modern kabaré létesítésére. A fiúk örömmel egyeznek bele az ajánlatba, csak Tibor döbben meg, amikor meghallja, hogy a gróf a Pasaréti úton lakik, ugyanott, ahova Juci a sojór előadása szerint a multkor egy laxin elvitette magát. A szerelmes fiút ez annyira megdöbbeníti, hogy elutazik Pestről és barátai a gróf pénzén önelkülte alakítják meg vállalkozásukat, a „Kis Kabaré”-t. Tibor vidékre szerződik, ahol egy ripacstársulat előadásán feltűnik Morison amerikai filmkirálynak, aki leszerződött a Hollywooodba. Jucinak közben kalandja lámad a „Kék hordó”-ban. A gróf megkéri a kaland után Juci kezét, aki igent mond, mire a boldog vőlegény Janinak és Péternek ajándékozza a „Kis Kabaré”-t. A mecenás nélkül azonban a kis színház hamarosan megszűnt. Juci és férje moziba mennek, ahol az egyik filmsztárszoborban felismerik Tibort. Jucira a film olyan hatást tesz, hogy a gróf heves szemrehányásokkal illeti.

— Nem — mondta a gróf. — Nem elég ez magának? Az én életem nem elég magának? Bizetett és rászólt a leányra.  
— Hol lakol?  
— Itt a közelben.  
— Hazakisérhetlek?  
— Igen — mondta boldogan a leány.  
Az autó elvitte őket. És ezen az éjszakán, amikor részegen, kábultan egy ismeretlen nő karjaiba vetette magát Bólyai Kázmér gróf, talán örökre lemondott Juciról...

Véletlenül találkoztak a pesti utcán. Egy-másránéztek és az első pillanatban úgy tettek, mintha nem ismernék egymást. Már hátat akartak fordítani egymásnak, amikor az egyik megszóllalt:

— Jani!

A másik boldogan válaszolt:

— Péter...

Összelelkeztek. Bizony mind a ketten igen rossz állapotban voltak. Péter ruháján folytonossági hiányok látszottak, Jani pedig hajadonfőtt volt és a cipője egészen bizonytalan alapokon nyugodott.

— Mit csinálsz? — kérdezte Péter egykori barátjától.

— Én nyomorgok. Ezzel úgy el vagyok foglalva — felelte Jani — hogy nem marad egyébre időm. De te sem vagy jobb bőrben, amint látom. Hol lakol?

— E pillanatban dobott ki a háziasszonyom, mert két hónapja nem fizettem neki lakbért — mondta Péter.

— Én már egy hete sétálok át az éjszakákat. Szó sincs róla, Budapest nagyon szép város éjjel, de azért mégis jobb lenne nyugodtan aludni egy ágyban és reggel arra ébredni, hogy elég teszik a reggelit. Tudod mikor reggeliztem utóljára?

— Mikor?

— Tegnapelőtt este.

— És azóta nem ettél semmit, Jani?

— Nem...

Péter a zsebébe nyúlt.

— Van nálam amerikai mogyoró, nagyon szívesen megkínállak vele. Én már három napja amerikai mogyorót eszem. Már hülye vagyok az amerikai mogyorótól... Parancsolsz?

Harsányi Péter utánozhatatlan eleganciával nyujtotta át Turbók Janinak egész ame-

ikai mogyorókészletét, amely újságpapírosba volt csomagolva. Az Erzsébetterre mentek és leültek egy padra. Rágcsálták az amerikai mogyorót és nem szóltak egy szót sem.

— Néha mókusnak érzem magam a sok mogyorótól és szeretnék a fákon ugrálni — mondta Péter. — Néha pedig az jut eszembe, hogy a legjobb volna felakasztani magam egy nagyon magas fára! Ott lógnék, mint egy érett füge és nem lenne semmi gondom széles e világon.

— Szamárság a halálra gondolni — szölt Jani. — Hiszen mind a ketten fiatalok vagyunk! És magunkra vessünk. Valljuk be szépen, őszintén, hogy ennek az állapotnak mi vagyunk az előidézői. Ha akkor megbecsüljük magunkat, nem veszünk össze és nem kótyavetyéljük el azt a Kis Kabarét, akkor ma máshol tartanánk...

Kölesönösen elsírták egymásnak fájdalmaikat. Jani vidéken volt színész, de a direktor már az első hónapban eszben hagyta őket, megszökött a gázsijukkal. Többé elhelyezkedni nem tudott. Egészen lerongyolódott a vidéken. Péter Pesten lézengett egy darabig, neki sem sikerült semmi, eleinte ügynökölésből élt, de azután ez a sovány kenyér is kiesett a kezéből. Ott ültek ketten egymás mellett, egy fillér sem volt a zsebükben. Természetesen szóba került Juci is.

— Hallottad, hogy Juci elvált a férjétől? — kérdezte Péter.

— Igen. Olvastam. A lapok is megírták...

— Hol van most Juci?

— Nem tudom. Ha tudnám, akkor felkerestem volna. Ugy hallottam, hogy békesen váltak el és hogy a gróf még végkielégítést is adott neki... Hiába kutatom Jucit, nem tudok ráakadni. Jónás Gábor, a sofőr, régi barátom, akitől néha szoktam néhány fillért kapni, elmesélte, hogy egy külföldi fürdőhelyre utazott és most ott él...

— Ha Pesten lenne, akkor nem nyomogrnánk így — ismerte be Jani. — De mit tudom én, hogy melyik fürdőhelyen van? A grófnál már voltam, pénzt kértem tőle, de szó nélkül kidobott.

— Engem is kidobott.

— Most elgondolkoztak.

— Amerikába kellene mennünk — mondta Jani.

— Miért éppen Amerikába?

— Mert Tibor ott él és híres filmszínész.

Péter ezt még nem tudta. Lázasan érdeklődött.

— Honnan tudod?

— Láttam egy filmben. A film a mi életünkéről szólt. Biztosan Tibor elmesélte ezt a témát, a „Kis Kabaré”-t egy filmscenáriumírónak, aki megírta. Tibor ebben a filmben lépett fel először és igen nagy sikere volt. És biztos vagyok benne, hogy e filmben szereplő Douglas Harwood a mi barátunk, mert olvastam egy nyilatkozatát, hogy Magyarországról származik. De hogy Kossovich Tibornak hívták, azt ebben a nyilatkozatban sem vallotta be... Ki kellene mennünk hozzá, nem feledkezett meg rólunk, ez biztos és akkor majd kenyérhez juttat bennünket...

A terv nagyon tetszett Péternek. Valóban ki kellene menni Amerikába Tiborhoz. De hogyan jussanak oda? Hiszen egy fillérük sincsen... Legalább négy száz dollárra lenne szükségük, hogy Amerikába hajózhassanak. Honnan vegyenek elő négy száz dollárt. Állást szereznők a lehetetlenséggel határos... Mint színészek nem kellenek sehol sem. Az emberek hamar felejtnek. Ki tudja ma már Pesten, hogy volt valamikor, talán egy esztendővel ezelőtt, egy műintézet, amelyet „Kis Kabaré”-nak hívtak és amelyben ők ketten felléptek?

Lázasan töprengtek. Végre Jani felkiáltott:

— Van egy ötletem...

— Ezt nagyon csodálom — mondta Péter.

— Már megint ugratsz? Igenis, van egy ötletem. Nekem van egy mutatványos barátom, akit Lichtignek hívnak. Ez a Lichtig vidéki vásárookra utazik és ott előadásokat tart. Nem színelőadásokat. Nála van a százkilós leányka és Marion, a csodapók. Legutóbb, amikor találkozott velem, arról panaszkodott, hogy a vidéki vásárok közönsége már megunt a százkilós leánykát és már nem bírja a csodapókot. Nagyon szeretne valahol egy tetovált urat szerezni, mert a tetoválásra még bejön a közönség.

— Ez az ötleted? — kérdezte Péter. — Nem értem...

— Pedig olyan egyszerű — lelkesedett Jani. — Egyszerűen beszerzek neki egy tetovált férfit.

— Honnan?

— Már találtam is egyet.

# A JÓ VARRÓGÉP

PRECIZIÓS

MUNKA. —

E Z É R T:

ÓVATOSSÁG

A BESZERZÉSÉNél

— Hol? — kérdezte Péter csodálkozva.

— Itt...

— Ki az?

— Te, kedves barátom.

Péter felfortyant.

— Megőrültél? Még ebben a helyzetben is van kedved viceket csinálni? Én megpukkadok, hogy itt kell ülnünk Pesten, nyomorban, éhesen és te viceket csinálsz...

— De Péter, én egész komolyan beszélek. Az ötletem óriási, nemsokára belátod ezt te is... Elmegyünk Lichtighez és bemutatlak neki, hogy te vagy a tetovált férfi...

Péter valósággal dühöngött:

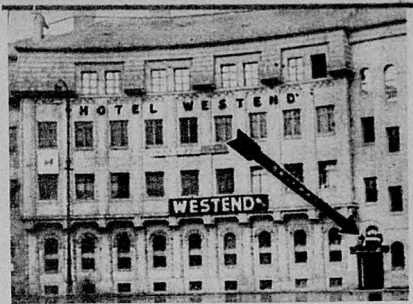
— Csak nem képezed, hogy tetováltatom magam...

— Erre nincsen semmi szükség — mondta Jani nyugodtan.

— Hát akkor hogyan leszek tetovált férfi?

— Nagyon egyszerűen — felelte Jani. — Be foglak festeni...

Péter hangosan nevetni kezdett. Nem tudta, hogy Jani komolyan gondolja-e a dolgot vagy pedig viceel. De Jani a legkomolyabban gondolta. Annyira komolyan, hogy elvitte Pétert egy barátjához, aki a Belvárosban lakott. A barát szíveségből átengedte neki néhány órára a lakását. Ez az ember festőművész volt és összes festőszerszökeit a fiúk rendelkezésére bocsátotta. Ő maga elment hazulról, mert Jani nem akarta őt belevonni a nagy titokba. És Jani hozzálátott a munkához. Levetkőztette a barátját és bőrfestékekkel a legfantasztikusabb ábrákat festette a testére. A mellére ráfestelte Hindenburg tábornokot fehér lovon, a hátára Magyarország hegy- és vízrajzi térképét, a karjaira és a combjaira kígyókat festett és a vállára egy gyönyörű női portrét. Szegény Péter nagyon szenvedett. Amíg a festék megszáradt, viszkedett a teste, de nem nyúlhatott hozzá, mert attól félt, hogy levakarja Jani műalkotásait. Amikor a festék megszáradt, szépen felöltözködött és aztán elindultak ketten, hogy megkeressék Lichtig urat. Jani tudta, hogy a mutatványos jelenleg a Népligetben tartózkodik, ott mutatja be megunt szárait, a százkilós leánykát és a csodapókot. Természetesen gyalog mentek ki a Népligetbe. Rövid keresés után megtalálták Lichtig urat, aki éppen ebédelt a százkilós leányka és a csoda-



## WESTEND SZÁLLODA

VI. Berlińi tér 3. (Nyugati p.-u. területén)  
Telefón: 174-65. Sz. n. sz. uccai szobák,  
meleg-, hideg folyóvíz és központi fűtésel:

**3 - 4 pengőért**

Ujjonnan átalakítva!

Uj vezetés!

**Hónapos szobák 60 pengőért**

központi fűtéssel és fürdőhasználattal

pók társaságában. A százkilós nőnek remek étvágya volt. Lichtig úr veszekedett vele:

— Annyit eszel, mint egy disznó — mondta. — Tönkreeszelsz engem. Az egész bruttóbevétel megeszed. Én ezt nem bírom sokáig.

A hölgy sirvafakadt.

— Az igazgató úr nem tudja megbecsülni a művészetemet — mondta...

A parázs veszekedésnek, amely most volt kitoróban, Turbók Jani vetett véget, aki belépett a szobába.

— Jónapot Lichtig úr — mondta nagyon alázatosan.

Lichtig úr, kövér, köpcös ember, aki már rekedtté kiabálta a hangját évek hosszú sora alatt, csodálkozva nézett Janira.

— Mivel szolgálhatok? — kérdezte.

— Hoztam önnek egy tetovált férfit!

— Honnan? — kérdezte Lichtig úr

valósággal felvillanyozva.

— Találtam a városban. Csodálatos példány. Testén a legszebb ábrák láthatók.

— Hol van az az ember? — kérdezte Lichtig, aki most gyorsan kiküldte a szobából társulatának tagjait.

— Kün vár az uccán — mondta Jani. —

Azonnal beszóltam őt.

És nemsokára ott állt Harsányi Péter, a tetovált férfi Lichtig úr előtt. Bemutat-

**A SINGER VARRÓGÉPEK A LEGJOBBAK**  
FIÓKOK MINDENÜTT! + SINGER VARRÓGÉP RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

kozott. Még mielőtt Lichtig úr megkezdte volna a vizsgálatot, kikérdezte őt:

— Hol tetoválták önt?

— Gibraltárban — felelte Péter.

— Kicsoda tetovált?

— Kalózok — felelte Péter. — Elraboltak az édesanyámtól és amikor elaludtam, egy őrizetlen pillanatban tetőtől-talpig tetováltak... Ez az én szomorú életem, uram.

— Mutassa magát — mondta Lichtig úr bizalmatlanul.

Péter levetkőzött. Rikító színekben bontakoztak ki a testén Turbók Jani műalkotásai. Ez volt a legnehezebb perc Harsányi Péter életében. Ha Lichtig úr észreveszi a csalást, akkor mindennek vége. És Lichtig úr észrevette.

— Nagyon szép — mondta, — de ez nem tetoválas! Engem nem lehet becsapni. Én szakértő vagyok. Ön csak be van festve, fiatalember.

— Kérem, ez eredeti tetoválas — mondta Jani. — Hiszen elmondta, hogy a kalózok készítették őt így ki Gibraltárban...

Lichtig úr hangosan kacagott.

— Engem nem lehet becsapni — mondta.

— De nem baj. Az utánzat egészen jó. Az én vidéki parasztjaim nem fogják észrevenni a dolgot. Igazi tetovált embert ma nem lehet szerezni, ezt belátom. Mindent a világon hamisítanak, mért ne hamisítanak a tetoválas is? Nagyon jó az utánzat, megtévesztésig jó. Nos, én hajlandó vagyok önt mint tetovált férfit szerződtetni... Napi tíz pengőt fizetek önnek.

— De én nem megyek egyedül szerződésbe — mondta Péter.

— Nőse ember?

— Nem.

— Hát akkor kivel akar szerződésbe jönni?

— A barátommal, Turbók Janival, aki nagyszerűen tud állatokat utánózni...

Lichtig úr bosszús arcot csinált.

— Az nem szám nekem — mondta, — Kit érdekel az ma?

— Tessék engem meghallgatni — mondta Turbók Jani.

Lichtig úr arca kiderült, mintha isteni sugallat szállta volna meg. Hirtelen megkérdezte.

— Tud majmot is utánózni?

— Tudok...

— Lássuk!

— Jól van — mondta Jani. Azután grotesk mozdulatokkal ugrándozni kezdett. És vakarózott, alulról felfelé, mint egy majom. Egy ugrással fenn termett az asztalon. Lichtig úr csodálkozva nézte őt, aztán önkéntlenül szakadt ki belőle az elismerés:

— Nagyon jó — mondta, — Ön lesz a majomem. Beöltöztetem majomgúnyába és nagy sikere lesz. Fizetek magának is tíz pengőt egy napra. Ezenkívül kosztot és lakást is kapnak... Felfrissítem a műsoromat, maga lesz Rolf, a majomember és barátja, Ronzo, a tetovált pápua...

— Pápua? — kérdezte Péter.

— Igen, pápua. Az arcát is be kell festenie feketére... Vadul kell csattogtatnia a fogait, mert én azt fogom hirdetni önről, hogy emberevő. Rémületet kell gerjesztenie. Turbók úr az ön majma lesz, akit a pápui szigetekről hozott magával. Nos, uraim, hajlandók fölcsapni?

Az alku létrejött. Egy hét múlva már a balmazújvárosi vásárbán dolgoztak. Lichtig úr igen jó üzleteket csinált a tetovált pápúával és a majomemberrel. És gyűlt a pénz a fiúk zsebében. Két hónap múlva már nem sok hiányzott ahhoz, hogy faképnél hagy-

## „Ami az ingyencnek a jó falat, az a könyvbarátnak a jó könyv!”

Jack London: Vadon szava, ára 3 pengő (portó 40 fillér)

„ „ Mélység, ára 3 pengő 80 fillér (portó 40 fillér)

„ „ Vén halász meséi, ára 2 pengő 80 fillér (portó 40 fillér)

Babits Mihály: Az Istenek halnak, az ember él, ára 2 pengő 20 fillér (portó 40 fillér)

„ „ Herceg, hátha megjön a tél is, ára 2 pengő (portó 40 fillér)

„ „ Karácsonyi Madonna, ára 1 pengő 60 fillér (portó 40 fillér)

A fent felsorolt művek könyvesboltunkban (Budapest, VII, Dohány uca 12) vagy pedig a vételár és a portóköltség előzetes beküldése ellenében bérmentve szerezhetők be (Utánvétellel 40 fillérrel drágább)

hassák Lichtig urat és elhajózzanak Amerika felé. Most csak pár száz pengőt akartak összegyűjteni, csak annyit, amennyivel Hamburgig eljutnak. Ott aztán majd csak lesz valahogyan. Talán felveszik őket egy hajóra. Mindenesetre közelebb lesznek Amerikához.

- Csak egy kellemetlen ebben a dologban
- mondta Harsányi Péter a barátjának.
- Micsoda ?
- Hogy nem szabad megfürdenem, mert akkor az egész tetoválás leázik rólam . . .

Ment a hajó a tengeren. Nemzetközi társaság vegyült el a fedélzeten. Voltak spanyol kalandorok, francia fezőrök, magyar

szerencsepróbálók, szedett-vedett népség a világ minden részéről. Hamburgból kelt útra a Titania, Amerika felé. A fedélközön lengyelzsidók, balkáni földmivesek, kiüldözött örmények szorongtak, békésen egymás mellett. A második osztályon békés családok utaztak, míg az első osztályú fedélzeten lehetett a kalandorok társaságát látni. Ez nem azt jelenti, hogy mindenki kalandor, aki a Titania első osztályán utazik Amerika felé. Voltak ott tisztességes kereskedők, síma diplomaták, magasrangú katonatisztek és államhivatalnokok.

(Folytatjuk)

## KÉRÜNK EGY CIKKET AZ ÚJ DARABRÓL

írta:

LÁSZLÓ ALADÁR



— Halló! 138—48 ?  
— Ühüm . . .  
— László Aladár lakása ?  
— Igen. És ott kinek a lakása ?  
— „Déliabáb” szerkesztősége . . .  
— Tessék . . .  
— Kérünk egy cikket új vígjátékáról, a „Beesületes megtaláló”-ról . . .  
— Cikket ? Inkább mondok valamit, aztán írjak meg.  
— Nem . . . Cikket . . . Maga azt jobban megtudja írni.  
— No jó . . . Mikor van zárás.  
— Félóra múlva. Mindjárt érte küldünk. Jó napot . . .  
— Halló, kérem, az istenért . . .  
Reménytelen az egész. Letette a kagylót. Ez így megy tíz nap óta. Reggeltől-estig. Egyszerre én lettem a legtehetségesebb ember, kénytelen vagyok erre gondolni, mert minden kollégám azt mondja: „Csak ird meg. Te ezt sokkal jobban tudod megírni mint én”. Mindenki szerény lesz. „Találj ki valamit” — mondják és mindössze azt kérdezik, hogy mikor lehet elküldeni a kéziratért. A „Déliabáb” azonban a legkedvesebb, öt perccel slussz előtti felesenget, hogy azonnal cikket — vagy életet. Most törhetem a fejemet. Minden csengetésre összerezzenek. Jaj, a kéziratért jönnek. Rágom a töltőtollat. Mit írhat ilyenkor premier előtt egy szegény szerző, amikor már negyven cikket megírt. Lássuk csak ?  
Írjam meg a darab tartalmát? Nem lehet. Már megírtam az esti színházi lapnak. Írjam meg másképpen a darab tartalmát? Nem lehet. Már megírtam egy másik műsoros lapnak. Vicceket a próbákról? Megírtam a késő délutáni liberális lapnak és a koradélutáni kereszténylapnak. Különben is, amilyen

viccesek az ilyen próbák . . . Az ember direkt sírni szeretne. Tavaly Monte-Carlóban láttam egy érdekes és rejtélyes férfit, meg egy nagyon gazdag nőt. Ezt a két figurát viszem színpadra a „Beesületes megtaláló”-ban. Ezt írjam meg. Nem lehet. Már megírtam a reggeli ellenzéki lapnak. Megírtam, hogy *Makay Margit* nagyszerű lesz, hogy kedvesen pikáns, hogy pikánsan kedves, hogy boldog vagyok, hogy ő játsza a női főszerepet. Ezt is már megírtam a délutáni kormánypárti lapnak. Hogy *Pager Antal* pompás színész és benne látom az új Csörtöst, ezt írjam meg. Nem lehet. Ezt már megírtam a legitimista reggeli lapnak. A többi szerepekben *Z. Molnár László*, *Pártos Klári*, *Justh Gyula*, *Radó Teri*, *Berczy Géza*, *Rubinyi Tibor*, *Gárday Lajos* és *Bán Gerla* kitudóéok lesznek, ezt írjam meg? Ezt sem lehet. Már megírtam a legnagyobb reggeli újságnak. Írjak *Vaszary Jánosról*, aki mint ötletes rendező segíti sikerre új vígjátékomat? Ezt már megírtam a délutáni ellenzéki lapnak. A női szereplők ruháiról a szabónők lapjának színházi rovatába, a darabban előforduló cipőkről a „Kaptafa és Színház” című lapnak nyilatkoztam. A vígjáték szociális tulajdonságait a munkások lapjában, a eszelekményben szereplő kapitalisták életmódját a „Pester Lloyd”-ban ismertettem. Vígjátékomban beszélnek az epsomi derbyről, ezt a jelenetet leadtam a „Színház és Lósport” című lapnak. Van benne egy bridzspárti, azt sem írhatom meg, mert odaadtam egy társasléttel foglalkozó hetilap bridzsvovatának. A főszereplő elmond egy hal-saláta receptet, ezt elkérte a „Szakácsok Lapja”-nak színházi rovata. Megírtam, hogy a premier huszadikán, pénteken este lesz? Ezt már megírtam az összes lapoknak. Közben elrágtam a töltőtollamat. Elszívtam tizenöt cigarettát és még mindig nem tudok semmit, ami jó volna a „Déliabáb”-nak.

Csengetnek. A fiú jött a kéziratért.

— Azt mondta a szerkesztő úr, tessék ide adni, úgy ahogy van, a lap nem úszhat el e miatt a . . .

— Tessék, — s gyorsan átadtam a kéziratot, nehogy a mondatot befejezze.



Baltazár tizenégyéves korában árvaságra jutott. Az anyját úgy hozták haza a „Madame Angot” kék fehér-babos ruhájában, mert dallal az ajkán a színpadon halt meg.

A temetés után Baltazárt fölkereste a kómikus, aki a leglágvyabb szíví volt a társulatban és így szólt hozzá:

— Ezentúl veled fogok lakni. Ne sírj.

És másnap elhozta magával az egész trófeumát, egyéb ingója úgy sem volt, mint az ezüsttel bevont rézkoszorú, az elsárgult díszoklevél, egy pár meztelen lovassági kard s a hozzávaló vívószerrek. Néhány nap múlva már egészen otthonos volt a házban és úgy viselkedett, mint valami jó, megelégedett nyárs-polgári apa.

A rücskös jellemszínész, aki egy délután fölkereste őket, egészen zavarba ejtették azzal a családias, szinte szertartásos esenddel, amely a lakáson kényelmesen elterjedt. Nem szólt már a zongora és a levegő nem volt teli vidám kuplák tarka foszlányaival. A jellemszínész a selymes, nőies pamla-

gon valósággal feszengett, köszörülte a torkát, meghatottságot, sőt lelkiismeretfurdalást is érzett. Lassankint azonban beletalálta magát a különös helyzetbe, beszédesebb, vidámabb lett és mikor este haza akart menni, nem eresztették el. A lakásadó asszonyával ügyis hadilábon állt, szívesen aludt tehát náluk. Idővel a látogatásait annyira megszokták, hogy minden fellúnés nélkül maradhatott ott... örökre. Neki még trófeuma sem volt, amivel fellúnóvé tehette volna az átköltözését. Egész vagyona, piszkos gallérjai, néhány jelmeze a lakásadó asszonynál maradt zálogban.

Minderről a bonyiván idejekorán értesült. Egy hétig folyton lesütött szemmel járt-kelt, rossz kedve volt és azt hitte, hogy az emberek újjal mutogatnak reá a háta mögött. Érezte, hogy őt kötelesség terheli Baltazárral szemben, jobban, mint a többit és addig nem volt nyugta, míg a sápadt, nyurga fiút meg nem látogatta.

Mind a hárman a selyempamlagon ültek. Jobbra-balra a kómikus és a

jellem  
ták a  
fennb  
ből.

A d  
és az  
buggy  
rülhes  
gatag  
bonvi  
ledobt  
nyegé  
néma

Rózs  
lgy

pon a  
nevel  
tóriun  
ebben  
jókép  
be.

Bal

valam  
jainak  
evőes

tükro  
gosan  
koszra  
kezü  
vázat

vett a  
háttá  
konty  
borot  
nyire

Balta  
el. h  
mellet

pohár  
tathat  
rिंगó

kapta  
háttá  
hogy

mosol  
ellen,  
láthat

zavar  
a kalá  
okos  
elég  
nezzet

jellemszínész hosszúszerű pipából fújták a füstöt, középtűt Baltazár ült és fennhangon olvasott a tanulókönyvből.

A bonviván szíve esordultig tele lett és az ablak felé fordult, hogy a kibuggyant könnyecseppet titokban kitörülhesse. A három színész sokáig hallgatagon nézett egymásra és mikor a bonviván egy elhatározott mozdulattal ledobta magáról divatos gallérvényegét, ebből megérzett a közös, de néma elhatározás:

— Nem hagyjuk veszni a Szellő Rózi fiát.

Igy történt, hogy Baltazárt egy napon a fehérabroszos asztalnál három nevelő apa veite körül. Valami refektóriumú csönd és bonhómia uralkodott ebben az ebédelőben, amelyet a három jóképű, tisztára borotvált arc sugárzott be.

Baltazár úgy érezhette magát, mint valami mesebeli herceg a nevelő papjainak finom mosolygása között. Az evőeszközök ragyogtak, a táányérok tükröztek és a boros üvegek mulatságosan színes foltokat vetettek az asztalra. És egy dolgos, érdes, de tisztá kezű leány, akinek feltűrt újja alól kívánatos fehér bőre kandikált ki, tettvelt a poharak közt. Ha Borbáia néha háttal állt az asztalnak s súlyos, tömött kontya alól ép, üde nyaka látszott, a borotvált arcok szemének iránya többnyire egy ponton találkozott össze, Baltazár figyelmét az sem kerülhette el, hogy ha Borbáia valamelyikük mellett állt, kedvteléssel nyúltak a pohárhoz, mert eközben végigcsúszathatták a kezüket a leány gömbölyű, ringó esípőjén. És néhányszor rajtakapta Borbálát, amint a benyilóban háttal egy sarokban húzódtott meg, hogy a két fallal és összefött karjával mosolyogva védekezze egy támadás ellen, amelyből a fiú már csak annyit láthatott, hogy a nevelőapa némi zavarral a fogastra akasztotta gyorsan a kalapját. Baltazár még nem volt elég okos hozzá, hogy mindent értsen, de elég okos ahhoz, hogy mindent kiszínezzet.

**L** Gyomorégésnél,  
gyomorsavtúlten-  
gésnél,

**„Líkvozil“**

tabletta.

**Kérdezze meg orvosát!  
Minden gyógytárban kapható!**

A nevelőapák különben igen szigorúan és komolyan viselték a tisztjüket. Vigyáztak egymásra és a fiúra, hogy rossz példát ne lásson, főként pedig ne kövessen. A gyöngéiket odahaza, amennyire lehetett, elpalástolták: a fiút rendre, pontosságra, engedelmességre szorították: elővették a könyveit és olvastatták, sőt ahol megértették őket, jó emlékezetükkel meg is tartották. Megtanultak különösen latinul deklinálni, konjugálni és hézagos középiskolai emlékeik bámulatos erővel támadtak fel. Baltazár játszva tanult köztük, mert vele együtt tanultak ők is az okos, értelmes és jó memóriájú emberek kedvtelésével.

A három nevelőapa tökéletesen boldognak érezte magát a tisztés, családi körben, ahol asszonyi kéz tartott rendet, alázatos, békés csendet, hogy mindig szinte megtisztulni érkeztek haza. Tetszett nekik ez a szerep, amelyet különösen játszhattak meg és amelyet saját maguk is élveztek. Lehet, hogy aggodalmasan gondoltak a jövőre, amikor Baltazár felnő, emberré lesz, megházasodni kíván és a csöndes fészek magától szétfoszlik.

Pedig Baltazár nőtt és fejlődött. Csinos, karesú fiatal ember lett belőle, akinek a lelke tele van minden széppel és jóval, amit odahaza oltottak beléje a világ legszegényebb és lelelkesebb emberei. Járni, mozogni, beszélni könnyen és ügyesen tudott, mert ráragadt nevelőapáinak élénk arckifejezése, kép-

— Gyomor- és bélzavaroknál, étvágytalanságnál, szorulásnál, fölfúvódásnál, gyomorégésnél, felbőgésnél, szédülésnél, homlokfájásnál, hányingernél 1—2 pohár természetes „**Ferenc József**” keserűvíz alaposan kitisztítja az emésztőutakat. Közkórházi jelentésekben olvassuk, hogy a **Ferenc József** vizet még a fekvő betegek is nagyon szívesen isszák és általánosan dicsérik. A **Ferenc József** keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

zett, szinte stílizált beszédmodora. Bár-melyik társulat elfogadhatta volna őt kezdő hősszerelmesnek. De mégis hiány-zott belőle valami, ami a férfit teszi. Nem mozdult meg benne az ambíció. Alázatosan és engedelmesen várta, hogy mit fog vele csinálni az élet, amelyet még egyáltalában nem ismert.

— Színész akarok lenni, — jelen-tette ki egy napon a családban.

Egyszerre három ember ugrott fel erre a szóra és szinte kórusban kiabál-tak dühösen:

— Színész? csavargó? éhenkó-rász? naplopó?

— De hiszen maguk is azok, — ve-tette vissza szerényen Baltazár.

— Épp azért tudjuk! — fele ték vissza.

A fiú ezidőtájt lett huszonegyéves. Az apák embert akartak belőle csinálni. És ezek a bohémek, akik inkább éhen haltak volna, semhogy kijárjanak ma-guknak valamit, addig alkalmatlankod-tak előkelő embereknél, amíg Balta-zárnak egy édes, kellemes kis hivatalt nem szereztek.

Mikor a fiú először ment hivatalba, alig győzte magát kiszabadítani az apák ölelő karjai közül. Mind könyez-ték és néma csókkal kívántak szeren-esét. Talán el is kísérték volna a hivatal küszöbéig, hogy baja ne essék.

Baltazár bevonult a hivatalába, az apák pedig komoran, ünnepiesen össze-ültek a selyempamlagos szobában.

Mindnyáján meg voltak hatva, alig tudtak szóhoz jutni, míg a bonviván erőt nem vett magán és így szólt:

— A fiúnak immár hivatala van. A katonasággal sincs többé már baja. Meg kell házasítani.

Kínos csönd támadt. A kérlelhetet-

len gondolat, amely valamennyiük szívében feküdt, ki volt mondva. Hét évvel lettek öregebbek azóta, amióta valami néma vonzóerő következtében benépesítették a Szellő Rózi gyöngéd, bokrétaillatú lakását. A hét év való-ságos nyárspolgárokká változtatta őket, a szokásaik már megkivánták a csöndes, békés együttélést. De tudták, hogy amint Baltazárt megházasítják, a közös háztartásnak semmi összefü-gése, semmi kapása, semmi értelme nem lesz. Szerte fognak széledni, talán el is fognak zúlleni, mert ahhoz, hogy új életet újra kezdjenek, nem volt elég kedvük. És szomorúan ültek együtt. A kómikus sóhajtott fel először:

— Takarós, tisztos, okos polgár-leányt kell neki választani.

És ebben mindnyájan megegyeztek. Sőt, mikor jobban meggondolták a dolgot, még arra is rájutottak, hogy mindhármuknak van egy-egy leány-ismerőse, akiből kitűnő feleség, gondos háziasszony válnék, akít talán maguk is elvettek volna, ha nem kellett volna az asszonyt Thespis bolond kordéjához csatolni. Színésznek nem való feleség.

Először a kómikust mozgósították, hogy menjen háztűznézni. A kómikus el is ment egy régi szállásadójához, egy becsületes pénzbeszédőhöz, akinek Rozália nevű leányára huszonhat tavasz mosolygott. Lesütött szemű, lefésült hajú, jószívű és félénk, szemérmes be-szédű hajadon volt. Az aggszűzességtől csak piros arca választotta még el, de meglátszott rajta, hogy az első csókkal a világ egyik legbájosabb asszonyává lehet őt varázsolni. A színész nem a leánynyal beszélt, hanem az apjával.

Igy történt, hogy Baltazárnak oda-haza egyszerre csak egy tömzsi, tövi-ses képű urat mutattak be, a pénzbe-szédőt, aki mögött egy durcás, fony-nyadtképű hajadon lépett be. Baltazár legalább így látta.

— Rozália leányom, — hangzott a bemutatás. Baltazár a szeme szögle-téből vizsgáló pillantást vetett a leány bábúszerű mozdulataira.

— Fából van, — mondta magában

és kellem-sejtette, hAlig vált bárhogy is szedő, hA hosszú, apja nem

— No, kómikus hoz.

— Fából őszintén a bosszúsan mulva szedő. — Igaz való.

Ezzel este érke, hogy csak szavát se egészen k vissza. M el, hanem kus külön oka volt szedő sze

A csön széke és gatott. V hettek. M csipője se

— Affi jellemzín hosszúság keserű ez kevés log

— Magá huncfut!

Baltazár elmosolyo bátran fo

— Ten maradhat hajszolni,

Csak a ahol egy a pulton reket. Az ember vo

— Eze hivatalno a jellem pékkel. A

és kellemetlenül érezte magát, mert sejtette, hogy gonosz helyzetbe került. Alig váltott néhány szót a leánnyal, bárhogy is igyekezett rajta a pénzbeszedő, hogy elkessé tegye a társalgást. A hosszú, falábú, meg a tövises szakállú apja nemsokára távozott is.

— No, hogy tetszik? — fordult a kómikus felesillanó szemmel Baltazárhoz.

— Fából faragott apáca, — felelte őszintén a fiú. A kómikus elkomorodott, bosszúsán hallgatott és csak jó idő múlva szólalt meg:

— Igazad van. Vén is. Nem hozzád való.

Ezzel elment hazúlról és csak késő este érkezett vissza. Másnap is épp, hogy csak aludni tért meg. Harmadnap szavát sem lehetett venni. Negyednap egészen kimaradt. Nem is jött többé vissza. Még a trofeumáért se maga jött el, hanem csak elküldött érte. A kómikus különös viselkedésének sajátságos oka volt: elvette feleségül a pénzbeszedő szemérmes Rozália leányát.

A csöndes ebédlőben üres maradt a széke és a két színész komoran hallgatott. Valamibe nagyon elmélyedhettek. Még a Borbála rengő-ringó csipője sem tette őket jobbkedvűvé.

— Aff . . . ene egye meg, — szolt a jellemszínész és eltolta a szájától a hosszúszerű pipa csutoráját. — De keserű ez a dohány . . . — És némi kevés logikai kapcsolattal tette hozzá: — Magának szerzett feleséget . . . a huncfut!

Baltazár nem volt jelen, különben elmosolyodott volna. A jellemszínész bátran folytathatta:

— Tenni kell valamit. Ez így nem maradhat. Magam fogok leányt felhajtani, ha kell, a föld alól is.

Csak a szomszédba kellett mennie, ahol egy virgone, pisze leány nyiszalta a pulton hosszú késsel a kerek kenyeret. Az apja lőeslábú pék, de jómódú ember volt.

— Ezek megbecsülik a diplomás hivatalnokembert — gondolta magában a jellemszínész és szóbaállt a pohos pékkel. A diskurzusnak az lett a vége,



*Es mikor magára hagytuk a fiú elkezdett lánódni*

hogy másnap Baltazárnak magának kellett kenyérért mennie a boltba, ahova máskor Borbála járt.

A pékéknél nagyon előzékenyen fogadták Baltazárt, betessékelték a belső szobába, ahol váratlanul a jellemzészt pillantotta meg. A virgonc, pisze leány nem nagy hatással volt Baltazárra, az arca olybá tűnt fel előtte, mint valami bohó kolompér, amelynek a közepén fiaorra nőtt. Igen kellemetlenek voltak egymáshoz, úgy, hogy végre Baltazár fogta a kalapját és kiszabadította magát félszeg helyzetéből.

Ebből baj lett. Mert a jellemzészt úgy megharagudott Baltazárra, hogy többé nem tette be a házba a lábát.

— Annyi bizonyos, — magyarázta a bonviván Baltazárnak — hogy szegyenbe hoztad őt és joggal haragudhatik rád. Hogy is lehet az, hogyha téged háztűznézőbe visznek, egyetlenegyszer sem nézel a leány arcába.

— Mert rút volt, — felelte elkeseredetten Baltazár.

— Nem is lehet olyan rút, mert nem sokára feleségül veszik.

— És ki az a bolond? — kérdezte Baltazár.

— Ki? Ki? Hát az, aki érte ment.

Baltazár felkacagott.

A bonviván azonban bosszús és elkeseredett arcot öltött.

— Nem úgy van az, fiam — morgott. — Mi a legjobb akarattal szerzünk neked tisztas, jóra való ismeretéseket, te pedig valamennyit a nyakunkon hagyod!

— Hát tehetek róla?

— Nekem is lett volna egy kedves

leányismerősöm, akit igaz lélekkel ajánlhattam volna neked hitvestársul... Nem bántad volna meg!

Baltazár mosolygott.

— Hiába vigyorogsz, — fakadt ki a bonviván. — Én nem megyek el háztűznézőbe, hogy magam ragadjak ott! Én nem csinállok a magam nyomorúságából más nyomorúságát is!

Az utóbbi szavakat már a képéből kikelve kiállította. Baltazár csillapítani próbálta:

— Édes apukám, én nem tehetek róla, hogy maguk olyan lányokat választottak, akik nem nekem, hanem maguknak tetszetek!

A bonviván meghökkenve nézett a fiún végig. Ez volt az első férfias, kemény szó, melyet az ajkáról hallott.

— Gyerek! — mondta szigorúan Baltazárhoz — bolondot akarsz elkövetni!...

Látszott a színész arcán, hogy apai aggodalommal van eltelve. Mint valami művész, féltette a munkáját, hogy a végét más fogja elkontárkodni. Most már érezte, hogy a fiú jövőjéért a felelősség egyedül reá hárul. Abból a módból, ahogy a kalapját féltette, ahogy elindult, ahogy elmélyedt magába, Baltazár tudta, hogy hová indul a bonviván...

És mikor magára hagyták, a fiú elkezdett tűnődni. Esteledett már, az ablakon át bús, hajladozó árnyékok suhantak be, amelyek még mélyebbé tették az elhagyott szobát, hol a selymes pamlag olyan árván állt karesű, reszkető lábain.

Egy húr az ódon zongorában megpattant.

DUNYES

BUNDÁK

ANDRÁSSY ÚT 53

— Nem jön többé vissza! — sóhaj-  
totta Baltazár és a bonvivánra gon-  
dolt, aki úgy fog járni, mint a többiek.

Reffentetes egyedülvalóság! És ére-  
te, hogy napról-napra mindinkább  
egyedül lesz. Arcok, hangok, tréfák,  
dalok nélkül...

Künn a konyhában megmozdult  
valami. Csörömpölés hallatszott. És  
egyszerre eszébe jutott Borbála. Láttá  
súlyos, tömör, szőke haját, amely alól  
ép, üde nyaka villant ki, hófehér,  
pilhés karját, amelyen megfeszült a fel-  
tűrt újj, széles, erős, munkabíró hátát,  
duzzadt kebelét, ringó csipejét. Hét  
évi ifjúságán át mindezek nyom-  
talanul suhantak el, pedig a szemek  
irányából, a kezek mozdulatából sejt-  
hette, hogy mindennek nagy jelentő-  
sége van az életben. Most a lágyan  
simogató, vagy élvezetesen markoló ke-  
zek enléke felébredt benne: az ujjak  
különös, jóleső reszketése valósággal  
rámutatott arra, hogy hol keresse a  
boldogságot.

Csengetett.

Alázatosan, jóságosan, mint mindig  
és friss egyszerűségében belépett Bor-  
bála. A derengésben még lágyabb,  
kívánatosabb és kihívóbb volt minden  
fehérsége.

— Borbála, — mondta sajtáságosan  
monoton és mégis feltűnő hangon Bal-  
tazár — nincs idehaza sehkí?

— Nincs és nem is lesz, — felelte  
a leány szomorúan. A fiú csodálkozott,  
hogy kitalálta a gondolatát.

— Magunkra maradtunk, — szólt  
Baltazár és a köny szorongatta a tor-  
kát.

— Én hű maradok az ifiúrhoz, —  
mondta őszintén, melegen, kissé anyá-  
san a leány.

— Borbála, — reszketett a fiú  
hangja. — Légy a feleségem!

A leány meghökken. Dermedten  
állt ott, mintha egyszerre elakadt  
volna benne az élet. A sötétben szeren-  
esére nem látszott, hogy a szeme me-  
reven és csúnyán kidülledt, az ajka  
lelefedt. A sötétben egyetlen nesz  
nem hallatszott...

— Légy a feleségem! — zengett  
újra a különös szó, de most már tisztán,  
bátran. Borbála térde megröggyant.  
A leány a földre hullott, a kebeléből  
csak csuklásszerű sírás fakadt ki néha  
és sűrű könnyei a fiú cipőjére omlottak.  
De felébredt benne a szolgáló és a  
szakajtókendővel gyorsan, alázatosan  
és szerelmesen törülgette a cipőket.  
Baltazár a leány gömbölyű nyakára  
tette a kezét és a keze táncolt, resz-  
ketett.

— Leszel-e a feleségem? — kér-  
dezte lágyan, halkán, mint a légy  
zümmögése.

A leány forkán csak hangfoszlányok  
törtek elő:

— Nem érdemlem... ne tréfálg...  
árvalány vagyok... én is... árva...  
Ó, nagyságos ifiúr!

Baltazár didergett a címzésre:

— Ne mondd nekem, hogy „nagy-  
ságos ifiúr...”, mert akkor én nem  
mondhatom neked: „édes fele-  
ségem...”

Borbála zokogva felesuklott és mivel  
nem bírt többé magával, kisetett a  
konyhába.

A fiú megdöbbenve, földhöz gyöke-  
rezve állt ott. A szobába behallatszott  
a Borbála zokogása.

— Mi az? — harapta az ajkát  
Baltazár. — Sír. Fáj neki...

Künn a konyhában a zokogás alább-  
hagyott, mint ahogy a sűrű eső elhal-  
kul és mind csendesebb lesz.

Baltazár fülelt... A konyhában  
mély csönd volt... És egyszerre,  
mintha megkönnyebbült kebel fel-  
fohászodása volna, egy pajzán dallam,  
inkább zümmögés, alig hallható, szí-  
várgott át a konyhából.

Borbála dalolt. Dalolt, hogy a szive  
meg ne repedjen...

— Megyek és megsókolom.

Külföldi slágerek — Magyar dalok

**SEBŐ MIKLÓS** énekével

csak

**ODEON ÉS PARLOPHON**

lemezeken. Mindenütt kapható!

Vezérképviselő: **LIEBNER ZSIGMOND**

V. ker., Szent István tér 4 szám



# Amin az egész világ nevet

Uccai kaland

Az elhagyott uccán „leszólítja” a későn hazatérő bankárt egy apacs.

— Bocsánatot kérek, van önnél véletlenül egy öt sous pénzdarab?

— Természetesen! De miért kérdezi?

— Mert a fej vagy írással akarjuk eldönteni itt a barátommal, hogy melyikünké legyen az ön pénzlárcája és melyikünk kapja az ön óráját!

(Le Sourire)

## A tengerész büesúja

— És el ne feleljsd a papucsomat kikészíteni, mire hazajövök Indiából, Hanne!

(Karikatüren)

## A gyémántköszörüs



— Jó anyag, ebből lehetne valamit csinálni! (Le Sourire)

A gyenge nem

Rolfus úr lakásán megszólal a telefon.

— Halló, itt a rendőrség! Értesítjük, hogy az ön nejét néhány perccel ezelőtt egy merénylő megtámadta!...

— No és melyik kórházba vitték azt a szerencsétlen embert — kérdezi tapasztalatokban gazdag férj.

Barátnők

Jenny: Csak azt szeretném tudni, vajjon Edgar szeretni fog-e, ha megöregszem!

Henny: Sohse törd ezen a fejed! Hamarosan megtudod!

(Ulk)

Fegyverkereskedésben

— Parancsoljon, ez egy remek hattövetű fegyver.

— Maga azt hiszi, hogy én mormon vagyok? — nekem csak egy feleségem van. (Le Rire)

Rádióvásárlás

— Hány lámpás készüléket óhajt uraságod?

— Lehetőleg soklámpásat kérek, mert rövidlátó vagyok. (Life)

A takarékos háziasszony

— Nagyságos asszony kérem, — négy úr van itt, mindegyikük azt mondja, azért tetszett hivatni őket, hogy a porszívót bemutassák...

— Igen, tudom! Vezesse az urakat egy-egy szobába és vigyázzon, hogy alaposan kiszívassák a port a szőnyegek-ből!

(Humorist)

Áruház

A főnök: Miért gorbabáskodott azzal a hölgygel? Ezért elbocsátom!

Segéd: Ne tessék fáradni — a feleségem volt...

(Meggendorfer Blätter)

A skót hölgy kalapot vesz

A legendás skót felesége — kalapot vásárol.

— Ezt a kalapot is itt vettem, amelyik rajtam van! — mutatja a kereskedőnek, hogy bizalmát megnyerje.

— Lehetetlen! — pillant a kalapra a kereskedő, — a nagyságos asszony bizonyára téved. Én mindössze húsz évvel ezelőtt nyitottam meg az üzletemet! (Tit-Bits)

### Tévedés

— Miért nem esóskoltál meg az alagútban?  
— Szent Isten, hát nem te voltál?

(*La Vie Parisienne*)

### Vajjon miért?

— Rám gondolt, Else?  
— Vajjon miért? Talán nevettem?

(*Musketen*)

### Orvosnál

*Orvos*: Nos, asszonyom, megtartotta a férje előírás szerint a diétát?

— Nem, doktor úr, azt mondja, ő nem akar éhen veszni azért, hogy egy pár évvel tovább éljen!

(*Musketen*)

### Kérdés

— Mit ért azalatt, hogy egy férfinak szerencséje volt a szerelemben?

— Azt, hogy sikerült neki agglégénynek maradni!

(*Hamburger Illustrierte Z.*)

### Vidéki szálloda

— Hallatlan, poloskát találtam az ágyamban!

— Két frankért talán selyemhernyókkal szolgáljunk uraságodnak?...

(*Le Humor*)

### Esküdtszék

A newyorki esküdtszék előtt tiltott pálinkafőzessel vádoltan áll *Mister Brown*. A bizonyítási eljárás befejezése után az elnök az esküdtek felé fordul.

— Mielőtt az esküdt urakhoz szavazásra temém fel a bűnösségre vonatkozó kérdést — óhajtanak-e még valamit tudni az urak?

— Feltétlenül! — ugrik fel helyéről az első esküdt, — tudni akarjuk, hogy a vádlott meddig főzte a gyümölcsöt és egy adaghoz hány kockacukrot adott hozzá...

(*Punch*)

### Az új kalap

*Ramstock* úr későn tér haza. Nagyon későn. Szorongva figyel a feleségét, de az látszólag mélyen alszik — nem lát, nem hall semmit. *Ramstock* megkönnyebbülten tér szintén nyugalomra.

Másnap az ebédnél az asszony a leveshez szó nélkül számlát is prezentál. Egy új kalap — ára negyven márka.

— Nahát ennyire későn aztán még sem jöttem haza tegnap! — tört ki *Ramstock*ból a férji keserűség, de mit tehet egyebet — fizet.

(*Passing Show*)

### Még egy skót vice...

*Taxisoőr*: Segítség! A fék felmondta a szolgálatot! Nem tudom megállítani a kocsit!

A skót utas: Az Istenért, azonnal állítsa le a taxamérot!

(*Die Woche*)

### Az okos kutya

— Azelőtt nekem is volt kutya — nagyon okos állat volt, sohasem esalt az őszlone — a gentleman mindig megtudta különböztetni a betörőtől!

— És mi lett vele?

— Sajnos, el kellett ajándékoznom — megharapott!

(*Karikaturen*)

### Flört a tengeren

— Ma reggel az ablakból láttalak kedvesem, amikor a gumielefántoddal fürödni mentél...

— Hogy mondhatsz ilyet az istenért! Hisz a mama volt!

(*Passing Show*)

### A nagy estélyi ruha

*Feleség*: Készen vagy? Hova megyünk tulajdonképpen?

*Férj* (*felesége toilettjét vizsgálgatva*): Azt hiszem — uszodába!

(*La Vie Parisienne*)

### A két hős



Susy: ... jaj... jaj... egy egér!  
Egér: ... jaj... jaj... egy macska

(*Le Sourire*)

# TÉLI BŐRBÁNTALMAK

A hűvös, esős őszi napok, de különösen a téli idő beálltával mindgyakoribb azok száma, kik ez évszakokkal összefüggő bőrbántalmak miatt panaszokkal felkeresnek. Sokan, ha a levegőn naponta hosszabb ideig tartózkodnak, arcbőrük elveszti finom tapintatát és a csipős őszi szél annyira kikezdi a puha, érzékeny bőrt, hogy kellemetlen húzó és fájdalmas érzéseket okoz.

Többnyire ezen tünetek kifejlődése után kezdődik el a „házi patikában” található különböző gyógyanyagok kipróbálása, melyeknek eredményességéről szomorú tapasztalatokkal számolhat be a kozmetikus orvos.

A krémek számtalan variációinak alkalmazása a legtöbb esetben tönkreteszi a teint szépségét és a hideg okozta kellemetlen behatásokat a bőr ellenállóképességének legyönggítésével mindinkább fokozza.

A kozmetikumok alkalmazásánál mindenkor szem előtt kell tartanunk, hogy azok megbízható helyen és ártalmatlan anyagokból kevert gyógyító hatású alkatrészeket tartalmazzanak és az arcbőr élettani sajátosságainak pontosan megfeleljenek.

Különböző egyének érzékenysége a hideg-gel szemben rendkívül változó. Ennek okát az egyén szervezetének sajátosságaiban találhatjuk meg.

Olyanok, kik vérszegények, szívgyöngeségben szenvednek, vagy hosszú betegségek után a lábadozás stádiumában vannak, fokozottan érzékenyek a hideg behatásaival szemben.

A fagyás rendszerint a szívtől távoleső testrészekben lép fel (kéz, orr, láb, fül), mivel

ezen területek vérrel való ellátása könnyen zavart szenvedhet.

Ha a hideg behatása csak átmeneti jellegű volt, úgy a fagyás által okozott tünetek rövid időn belül elmúlnak. Sokszor azonban egyszeri mélyreható fagyás is okozhat állandó kékes-vöröses elszíneződést, mely ismételt hideg behatására mindinkább fokozódik és végül a vörös orr vagy kéz állandósul. Ez a feltűnő bőrvörösség az érszűkítő és tágító idegek és erek közvetlen izgalomával magyarázható.

A tapasztalat azt mutatja, hogy nem annyira a hideg, hanem a hűvös páratelt levegő idézi elő a fagyást. Erre mutat az is, hogy már jóval a december beállta előtt jelentkeznek a fagyásra jellegzetes változások. Ennek első stádiuma: a megfagyott rész vöröses-lilás elszíneződése, duzzanata és sokszor a tűrhetetlenségig fokozódó viszketés. Ezen kellemetlen tünetek különösen az esti órákban és akkor észlelhetők, ha a fagyott testrész hirtelen hőmérsékletváltozásnak van elárvetve.

A fagyás második stádiuma a fagyott területeken hólyagok lépnek fel, melyek a felhámot felemelve az égető, viszkető érzést még fokozzák és bizonyos idő múlva kipattanva pörkökké alakulnak át, melyek ha kezelés nélkül maradnak, feltűnő és maradó hegesezéseket okoznak.

A fagyás harmadik stádiuma: nem számít a kozmetikai megbetegedések közé és kórházi ápolást igényel.

A fagyás megelőzéséről és a már kifejlett fagydagánatok gyógyításáról következő cikkemben fogok részletesen megemlékezni.

**Dr. Heks Imre.**

*Rovatvezetőnk kozmetikai kérdésekre megcímzett és felbélyegzett válaszboríték beküldése ellenében részletesen válaszol. Levelek címére a szerkesztőségbe küldendők.*

**Meglepetés** 6 művészi arckép  
csak 8 pengő  
Halmi udv. fényképésznél, Kecskeméti u. 19

## Szanatóriumi kozmetika

VI, Benczur ucca 4. (új Glück Szanatórium). Végleges, nem szálankénti szőreltávolítás. Helyi fogyasztás. **Piaztikai sebzészet.** Arcápolás. Fagyás elleni kezelések

# PEREGA FILM

K

könnyen  
neti jel-  
tünetek  
azonban  
állandó  
ismételt  
zódik és  
ul. Ez a  
s tágitó  
almával

em any-  
levegő  
s, hogy  
jelent-  
ozások.  
tt rész  
nta és  
viszke-  
ösen az  
a fa-  
lto zás-

agyott  
lyek a  
érzést  
kipat-  
tek ha  
mara-

számít  
s kör-

kifejlő-  
etkező  
keezni.

**Imre.**

e meg-  
tűldése  
címére

Szana-  
szőrel-  
tai se-  
telések



Anita Page eltévedt a fényezőrok útvesztőjében

(Fotó: Metro-Goldwyn)

# GYÁRI ÁRÚ



Igen, a divatos amerikai nő: *gyári árú*. A divat pontosan megszabja nemcsak ruhájának, hanem hajának és szemöldökének is a hosszát; nemcsak azt írja elő, hogy milyen legyen alakja, hanem azt is, hogy milyen legyen az arc-kifejezése. A tornatanár, a szabó, a suszter, a kalapos, a fodrász, a kozmetikus átalakítja a nőt és az eredmény: alig lehet őket egymástól megkülönböztetni. Olyan egyformák, mintha titokzatos laboratóriumban állítanák elő őket, egyetlen minta szerint. Gyári áruk. Nincs bennük egyéniség.

Figyeljük meg, hogy mennyivel szívesebben engedelmeskedik a legtöbb nő a divatnak — mint a férfinak. Állítólag a nők felszabadulásának korában élünk; ez a felszabadulás azonban csak a testi rabszolgaságra vonatkozik: *a divatos nő megmarad a lelki rabságban*. Önként lemond izléséről, egyéniségéről, eredetiségéről, önállóságáról. Beáll a sorba és Divatkirály alattvalója lesz. A karrier ilyenmódon annyit jelent ma

a nő számára, hogy Divatkirály alattvalójából Divatkirálynő lesz.

A királynői cím talán még sohasem volt olyan vonzó, mint ma. (Holott az életben és a művészetben egyformán rossz idő jár a királyokra.)

Mi mindenről kénytelen lemondani a nő azért, hogy divatos legyen? Mindenekelőtt saját magáról. A legtöbb esetben ezt nem is sajnálja, bizonyára olyankor, amikor szebbet vagy jobbat kap érte cserébe. *Mások izlése szerint* öltözködik, alakul át: nem azért, mert neki nincs izlése, hanem azért, mert tetszeni akar. Azért alakítja át egész lényét, mert azt hiszi, hogy olyanak akarják látni. Ez nem igaz. Nem fordul át a férfi szíve egyik nőtől a másikhoz, ha azt látja, hogy az ugyanolyan, mint a másik. Az ember *mindig valami mást keres és mindig ugyanazt találja*.

Sohase legyen a nő gyári árú, mint azok a játékbabák, amelyeket milliósámmra hoz-



Anita Page és Lenore Bushman, a világsikert elért szőke típus

U  
nyak forgalomba az áruházak. Ha az ember megszorítja a hasát, nyafog; ha lefekteti, becsukja a szemét; és amikor felbontolja, látja, hogy fűrészporról van töltve a szép arc és szép alak.

A sablonos nő típus tulajdonképpen a film bűne. Amerikai filmek népszerűsítették a szőke, mosolygó babaarcot. Ha ma végigjárjuk az amerikai stúdiókat, revűszínházakat, szórakozóhelyeket, az egyforma szőke babák egész seregével találkozunk. Nézzük meg azt a képet, amelyet itt közlünk: Bert Lahr görlejt. Őt szőke szépség és egyiket sem lehet a másiktól megkülönböztetni. A szőke görlek hollywoodi királynője Anita Page, a világsikert elért gyári árú.

Néhány héttel ezelőtt már írtunk arról a szépségforradalomról, amelynek „glamour” a neve. A *glamouros nő* többé nem gyári árú: egyéniség, eredetiség, igazi, utánozhatatlan, ragyogó szépség. Minden nőnek van *glamourja*, csak éppen a gyári árúnak nincs. (A glamour legragyogóbb képviselője Greta Garbó.)

Az amerikai film most a *glamouros* nőket keresi. A gyári árú már csak a revűszínpadokon cikk. Az igazi közönség meguntta. Kérünk helyette valami mást. Vonzóbbat érdekesebbet, őszintébbet, emberibbet!

Igazi nőt!

Öt szőke görk, akiket nem lehet egymástól megkülönböztetni: gyári árúk (Metro fotó)



## Clara Bow nyolc kilót hízott, fogyókúrárt tart és készül „A türelmetlen szűz” filmszerepére

Hollywood, 1931 november

Azalatt a néhány hónap alatt, amíg póré lezajlott, Clara Bow Rex Bell nagyszerűen felszerelt farmján tartózkodott. Most, mikor újra Hollywoodba érkezett, elmondja, hogy még sohasem élt olyan kényelmesen és jól, mint a kaliforniai farmon. Sokat aludt, keveset sportolt, sokat evett, semmit sem dolgozott, korán lefeküdt és későn kelt. Éppen ezért — *nyolc kilót hízott*. Még sohasem volt olyan *kövér*, mint most: pontosan 62 kiló.

Hollywoodba érkezésének első napjain sehohsem jelent meg, nem is fogadott senkit. Ugy viselkedett, mint aki gyászol: *sikereit gyászolta*.

Most azonban egyre gyakrabban látni filmemberek társaságában. Arra a kérdésre, mit csinál üres óráiban, így felelt (telefonon):

- Sokat olvasok.
- Pénzt?
- Nem. kéziratot.

— Igaz, hogy eljátssza a *The impatient Virgil* (A türelmetlen szűz) címszerepét?

— Átadták nekem a szcenáriumot. Annyira

tetszik, hogy akár saját vállalkozásomban is lepergetném. És fáj, hogy egy kicsit rólam is szól a történet...

- Közvetlen tervei?
- Fogyókúra!

\*

Clara Bow stúdiója igyekszik hangulatot kelteni a meglért bűnös mellett Amerikában. A temperamentumos Clara addig a *türelmes szűz* szerepét játssza. Greta nem él olyan kifogásolhatatlanul, mint ő...

A legújabb hírek szerint az újév első hetében már megkezdik az első Clara Bow-film felvételeit.



Clara Bow, a harapós filmprima-  
donna, újra játszani fog. Botrányainak  
történetét vizsgálja a filmre

(Fotó Paramount)

## A PRIMADONNA ÉS A RENDEZŐ

Amióta olyan népszerű a hangosfilm, azóta esőndesebbek a rendezők.

A némafilmek felvételei alatt mindig hangosak voltak a rendezők. Amikor a filmnek megjött a hangja — elnémultak. A hangos felvételek alatt most villamos táblák segítségével közlik mondanivalóikat a színészekkel. Különböző színes lámpák és villanybetűs utasítások gyulladnak ki: *Halkabban! Hangosabban! Közelebb! Messzebb!* — és így tovább.

Természetesen jobb viszonyban van a hangos primadonna a néma rendezővel, mint a hangos rendező volt a néma primadonnával.

Két különlegesen érdekes képet közlünk itt. Az egyiket *Eric Charell*, a *Táncoló Bécs* rendezője, teli torokból kiabál *Lilian Harvey*-vel, a „Táncoló Bécs” primadonnájával. A jelenetet — anélkül, hogy Charell tudott volna róla — nemcsak lefényképezték, de fel is vették hangosfilmre és bemutatták az Ufa meghívott vendégei előtt. (Az a néhány ezer márka, amibe a rögtönzött felvétel került, nem sokat számít az Ufa-

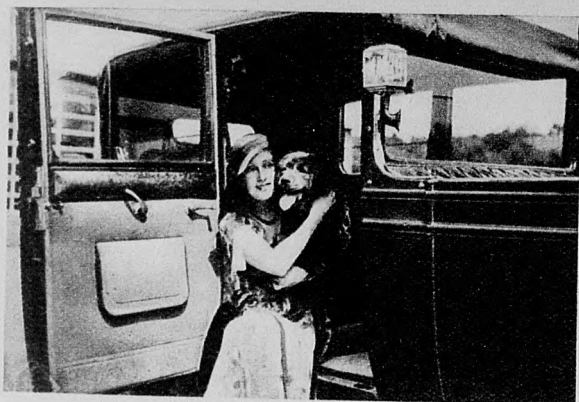
nál, hiszen a film közel egymillió márkával került többbe, mint amennyire számítottak.)

A másik képen *Nagy Kató* rendező *Kurt Geron*, a *Feleségem, a szélhámosnő* rendezője. Ezen a képen nagyszerűen érvényesül a relativitás elve: az egyébként is karcsú *Nagy Kató* olyan vékonynak látszik a pocakos *Geron* mellett, mint egy nádszál. Az ember azt várja, hogy a rendező súlyos kezei alatt eltörik.

*Eric Charell* a *Táncoló Bécs* rendezője, veszekszik a primadonnával: *Lilian Harvey*-vel (balra)



A relativitás elve: *Nagy Kató*, a *Feleségem, a szélhámosnő* primadonnája, rendezője: *Kurt Geron*, mellett (Ufa fotó)



A „Pereg a film” operatőrije bemutatja nekünk e héten LH Daqovert. Hollywoodba való megérkezésének napján...



... Ralph Grayest, a legjobb amerikai filmszínész boxolót...



...és Marguerita Churchilt, a Fox új felfedezettjét, aki indiánoktól tanult meg tökéletesen nyilazni...



## GAZDAGSZIK A TEPLOM EGERE

Fodor László darabjának filmváltozatát sikerrel mutatták be Berlinben. *Gaál Franciska* szerepét *Grete Mosheim* játssza.

## SZERELMESKEDÉS ÉS SZERELEM

*Marcella Albani* eljátssza filmen életének regényét. Címe: *Szerelmeskedés és szerelem*.

## FURCSA EREDMÉNY

Egy londoni mozi megszavazta látogatóit: melyik *filmszínésznőt* szeretnék legtöbbször látni? Az eredmény igazán meglepő: *Maurice Chevalier* kapta a legtöbb szavazatot...

## „FELESÉGEM, A SZÉL- HÁMOSNÓ”

Nemsokára Budapesten is bemutatkozik *Nagy Kaló* a *Szélhámos feleség* ragyogó szerepében. Filmjének egyik legmulatságosabb meglepetése egy új színész: *Fritz Grünbaum* lesz. Tessék megtanulni a nevét, mert még igen sokszor fogjuk hallani!

A premiér után nagyon sokan fogják megirigyelni *Heinz Riehmantól feleségét, a szélhámosnőt*.

PEREG A FILM

### ELRABOLTÁK A MONA LISA ELRABLÁSÁT

Stauffen filmíró beperelte a *Mona Lisa elrablása* című Willy Forst-film miatt a Superfilm-studiót. Azt állítja, hogy ilyen címen ő is írt néhány évvel ezelőtt szcenáriumot. A bíróság megállapította, hogy a film nem Stauffen kézírata alapján készült, a cím azonban tőle származik. A film tehát tovább futhat, de csak más címen.

### SENTA SÖNELAND

berlini komika filmgyárat alapít.

### MÉG HÁROM ÉV!

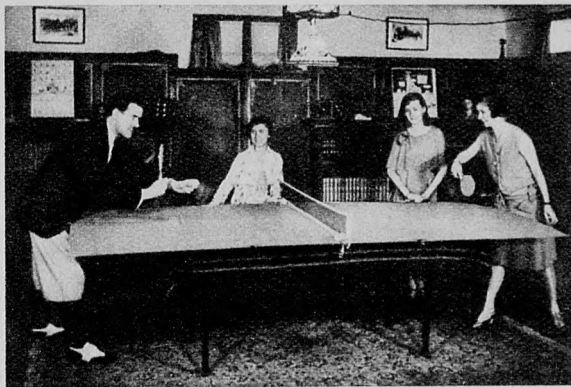
Az amerikai tudományos intézetek szerint még három év kell ahhoz, hogy a nagy távolságokra való filmátvitelt (televíziót) tökéletesítsék. Három év múlva tehát már el sem kell mennünk a moziba: házi készülékünk segítségével végignézhetjük a filmet.

### KEVESEBB BŰNÜGYI FILM KÉSZÜL

Minden évben kevesebb bűnügyi filmet készítenek Amerikában. Tavaly még az összes filmek 26 százaléka bűnügyi és detektívfilm volt. Az idén csak 8 százalékot fognak gyártani.



... ezután meglátogatja Rin-Tin-Tim és elkészíti legújabb fényképét a „Pereg a film” számára...



... miután a filmszínészek között éppen ping-pong verseny folyik, megörökíti a győztes Charlie Chase-t, játék közben...



... és végül, a változatosság kedvéért, bemutatja nekünk Greta Garbót, fürdés közben (Ufa, Metro, Fox, Warner, Paramount jölok)



**HATCHLINDERES SZERELM**

címmel autósvigjátékot hozott forgalomba a Fox.

**RONALD COLMANT,**

Bánky Vilma partnerét azóta nem láttuk filmen, mióta Bánkyt. Most nagysikerű filmje jött ki New-Yorkban. Címe: „The cisco kid”.



Jó dolguk van ezeknek az öltöztetőnőknek, az utolsó simításokat végzik Lien Deyersen, a „Válóok” felvételei előtt

(Fotó Ufa)

**HÁZASSÁGOT KÖTÖTTEK :**

*Lola Lane és Lew Ayres, Mary Brian és Young Russel Gleason, Rita La Roy és Jack Hershfield.*

**EZZEL SZEMBEN VÁLNAK:**

*Loretta Young és Grant Withers, Sidney Fox és Eddie Buzzell, végül: Don Alvarado, akit éjjel-nappal Marilyn Millerrel lehet együtt látni.*

**CHARLES FARRELL**

azon panaszkodik, hogy amióta megnősült, nem kap rajongóitól leveleket. Istene! Érthető!

**JOAN CRAWFORDNAK**

ismét gesztenyebarna haja van. A *This Modern Age* (Ez a modern kor) című filmje részére szőkére festette. Joan barna haja annyit jelent, hogy a felvételeket befejezték.

**BÁNKY VILMA**

és férje: Rod la Rocque visszatérnek a filmre.

**AL JOLSON**

ismét színpadi turnéra indult. Partnerője is filmszínésznő: *Claire Windsor.*

**SALLIE O'NEIL**

arról híres, hogy neki van a legszebb háta Amerikában. Most öt éves szerződést kötött a Foxékkal.

## DEMPSEY ÉS A MANDULÁK

Megírtuk, hogy *Jack Dempsey*, a volt boxvilágbajnok elvált feleségétől, *Estelle Taylor* filmszínésznőtől (aki egyébként Muskátné szerepét játssza *Molnár Ferenc Liliomában*). Most derült ki a válás állítólagos hiteles oka. Estellének ki kellett volna vetetnie a manduláit. Orvosa azt a tanácsot adta neki, hogy énekeljen sokat az operáció előtt, mert ezzel megerősíti torkát. *Dempsey*, ügylőszik, nem bírta a folytonos éneklést... Estelle ugyanis rájött arra, hogy jó éneklő hangja van és elhatározta, hogy operaénekesnő lesz. Már meg is kezdte néhány énekesszerep betanulását. Ebben az időben küldte őt acélizmú, de ügylőszik cérnaidegzetű férje Renoba, a válóperék városába, hogy

minél előbb befejezzék a válást.

Estelle Taylor még ma is énekel. A manduláit ugyanis még nem vetette ki.

\*

## MOLNÁR TESTÖRÉT

Amerika leghíresebb színpadi színészei játsszák el filmen. *Lynn Fontanne* (Varsányi Irén szerepében) és *Alfred Lunt* (Csortos Gyula szerepében) először lépnek fel filmen.

\*

## FOX HÁZASPÁR BERLINBEN

*Edmund Lowe* és felesége, *Lilian Tashman*, a Fox sztárjai rövid tartózkodásra Berlinbe érkeztek.



ELSŐKBŐL LESZNEK AZ UTOLSÓK!

*Ricardo Cortez*, a spanyol származású szerelmesszínész a jövőben intrikus szerepeket fog játszani. Megírtuk, hogy *Lukács Pál* viszont intrikus szerepekről tért át a szerelmes hős szerepkörére.



(Lilian Bond—M. G. M.)

Ki mer ezzel a veszedelmes upacesal sötét éjjel találkozni?

## Elcsúfított szépségek



Brigitte Helm



Douglas Fairbanks



Charlie Chaplin



Greta Garbo

Azt mondják, hogy a *lencse objektív*. Ez aligha igaz. A fényképész lencséje éppen úgy nem objektív, mint a karikatúrista ceruzája. A különbség a kettő között csak az, hogy a fénykép rendszerint megszépít, a karikatúra pedig elcsúfít.

Miután csak azokat lehet elcsúfítani, akik szépek — megszépíteni lehet a szépeket is, — a karikatúrista nagyszerű munkát végezhet a filmvilágban.

Az itt között rajzok bebizonyítják, hogy nincs tökéletes szépség és nincs tökéletes csúnyaság. A csúnyában is van mindig szép és a szépben is van mindig valami csúnya. Legalább is a karikatúrista minden szépségben észreveszi a csúnya vonásokat. Most már csak az a kérdés, hogy tényleg így látja vagy csak ilyennek rajzolja?

Mindegy. Akinek fáj a karikatúra, az ne engedje, hogy lerajzolják.

Molnár Ferenc írta egyszer a következő sorokat az alá a nem éppen hízelgő karikatúra alá, amelyet Major Henrik készített róla: „Rosszabb művek alá is odaírtam a nevemet, miért húzódoznom ezúttal? — Molnár Ferenc.”

Ez a legjobb megoldás. Ha a karikatúra csúnya, egyszerűen azt mondjuk róla, hogy rossz és legfeljebb a rajzolóra hasonlít. Alighanem ez a véleményük az itt között filmsztároknak is.



Conrad Veidt



Dolores Del Rio



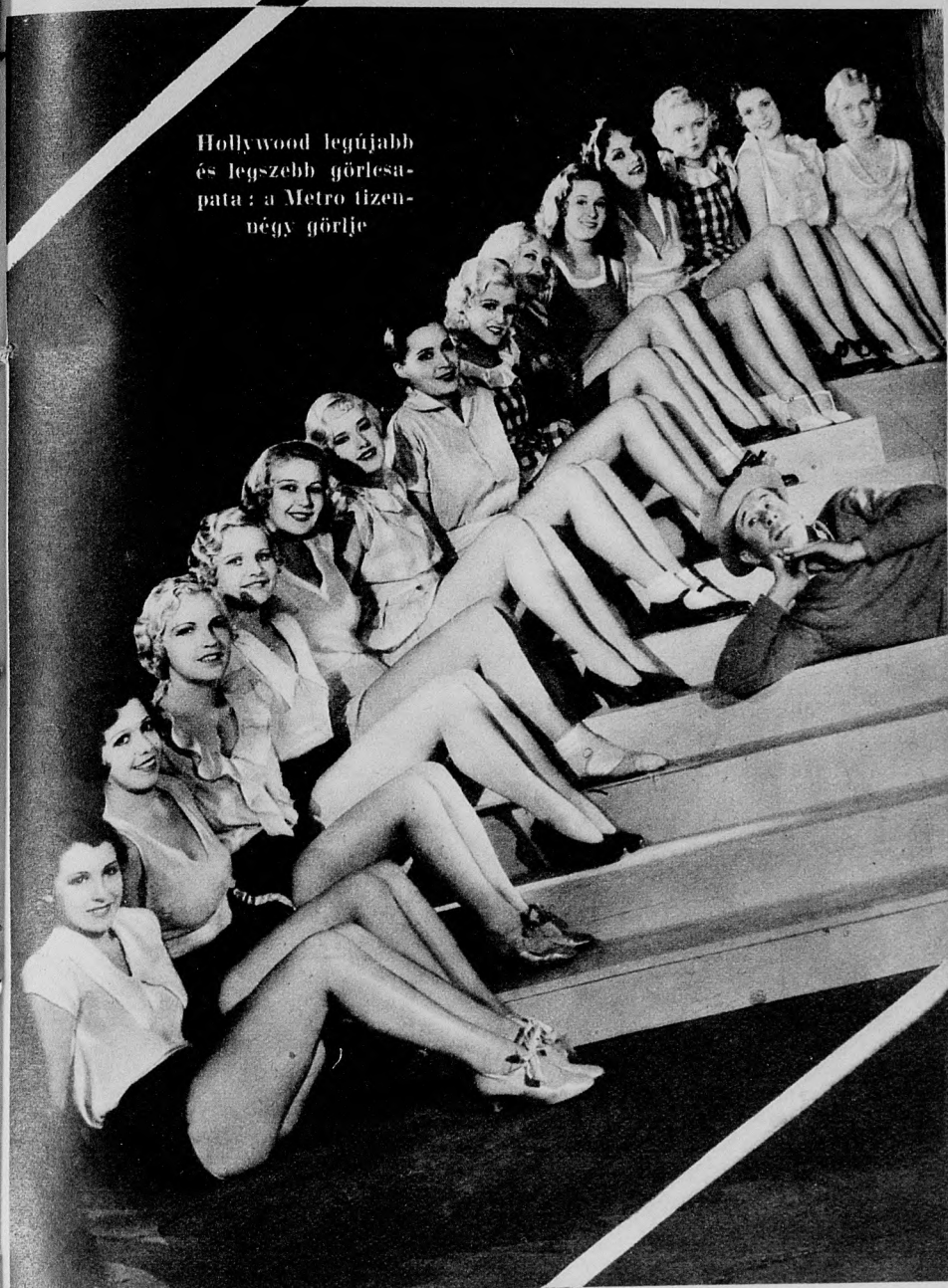
Adolphe Menjou



Korda Sandor

(Hath, Felino és Flagg karikatúrái)

Hollywood legújabb  
és legszebb görlesapa-  
pata: a Metro tizen-  
négy görlje



(lagg  
rái)

# Hangosfilmnyelvtan

What is the matter? Now, you have learnt eight lessons. There is the ninth and the next is already tenth lesson. I hope, you speak already English! No, not yet? I'm sorry!

Have you understand everything? I hope, yes!

\*

Most lássuk, hogy ez a regény mit jelent magyarul. Ne tessék megjedni, könnyebb lefordítani, mint egy gyors filmpárbeszédet Greta Garbo és Ramon Novarro között.

What is the matter? (Kiejtése: Huat iz de metta(r): mi baj? mi ujság?)

Now (nau)=most,

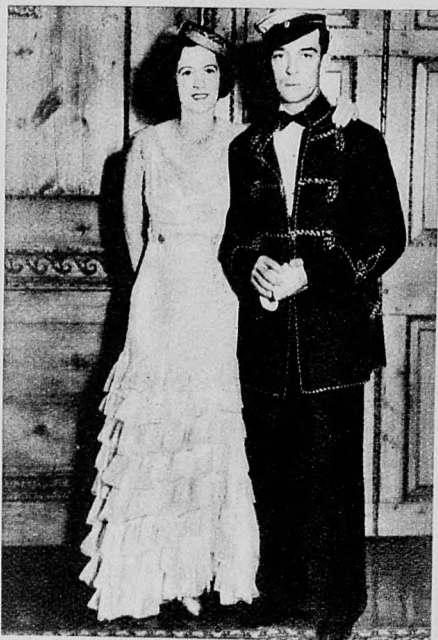
to learn (tu lörn)=tanulni,

I have learnt (áj hev lörn)=én tanultam,

you have learnt (ju hev lörn)=önök tanultak

(you have learnt — mint azt az eddigiekből tudjuk — ezt is jelenti, hogy te tanultál, ön tanult és ti tanultatok),

eight (et)=nyolc.



Buster Keaton with his wife. His wife is Natalie Talmadge, the sister of Norma and Constance Talmadge (Photo M. G. M.)

lesson (leszn)=lecke,  
 ninth (nájnt)=kilencedik,  
 nine (nájn)=kilenc,  
 next (nekszt)=legközelebbi,  
 already (aalredi)=már,  
 ten (ten)=tíz,  
 tenth (tent)=tizedik,  
 no (nó)=nem (a német nein),  
 not (nat)=nem (a német nicht);  
 yet (jet)=még,  
 to understand (tu anderszænd)=meg-  
 érteni.



Do you know this pretty young girl? She is Bessie Love, star of the Metro-Goldwyn

have you understand (hev ju anderszænd) = megértették?  
 everything (evriszing)=minden.

Most már könnyen lefordíthatják az egészet: „Mi ujság? Most megtanultak nyolc leckét. Ez a kilencedik és a következő már a tizedik. Remélem, már beszélnék angolul! Nem, még nem? Sajnálom! Mindent megértettek? Remélem igen!”

Let's go on with our ninth lesson. (Letsz gó an vizs aur nájnt leszn.) Gyerünk a kilencedik leckével! „Let's go” teljesen kírva: let us go; ugyanúgy, amint I'm = I am-el.

let's go (let'sz gó)=gyerünk,

let me go (let mi gó)=hadd menjek,

to let (tu let)=hagyni.



Adolphe Menjou at the front of his Hollywood home

our (*aur*)=miénk,  
with (*visz*)=val, vel.

Amint már bizonyára önök is észrevették, a cheti hangosfilmmelvetanunk kicsit átalakult. Szép képek díszítik. Így bizonyára könnyebb lesz a tanulás, mert a szöveget megmagyarázzák a képek és a képeket az aláírások. Most még szórakoztatóbb lesz tehát a munka.

Igen fontos dologra kell most még egyszer kitérnünk: a „th” kettős betű kiejtésére. Észrevehették, hogy ugyanennek a betűnek a kiejtését már többféleképpen jelöltük. Egyszer „dz”, egyszer „d”, egyszer „l”, egyszer „sz”, egyszer „lsz”... nincs is pontos szabálya az angol kiejtésben. A jövőben, amikor csak lehet, egyszerűen „sz”-nek, „l”-nek vagy „d”-nek fogjuk írni. A kiejtésben azonban mindig tessék hozzáfűzni valamilyen *kis lehellelyszerű, sziszegő hangot*. Legjobb, ha megfigyelik kiejtését az angol hangosfilmeken és onnan megtanulják. A moziban tessék halkán a színész után mondani, addig, amíg nem megy egészen jól. Mi tehát a jövőben egyszerűen „t”, „sz” és „d” betűkkel jelöljük: aszerint, hogy melyikhez van közelebb.

What can I do for you? (Kiejtés: huat ken aj du far ju). Mit tehetek önökért? Azt hiszem azt, hogy minél szebb képeket és minél érdekesebb angol aláírásokat adok.

Legújabb divat-illat!

**MURY-PARIS**

**CRYNOLINE**

eredeti francia illatkreáció.

Vezérképviselő és főraktár:

**TÜRÖK JÓZSEF R. T.**

Eau de Co- Budapest, VI. ker., Király  
logne Parfum uca 12. sz. Telefon: 207-96

I think (*áj szink*)=gondolom,  
I believe (*áj beliv*)=hiszem.

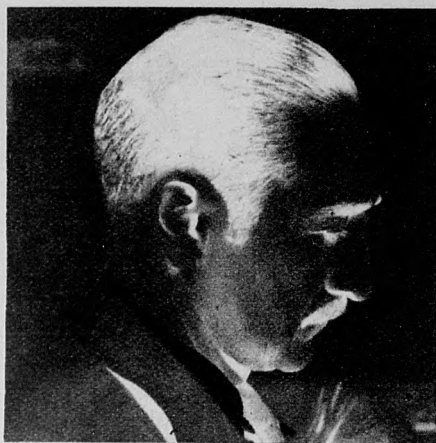
Azonban *I think* és *I believe* azt jelentik általánosságban, hogy „Azt gondolom...”, „Azt hiszem...”.

Még egy érdekes újítással szolgálunk ehéten. A képek alá nem írunk magyar szöveget. Az angol aláírások magyarázatát, kiejtését és fordítását pedig csak a jövő héten közöljük. Tessék addig önállóan megbirkózni vele!

Erre a hétre elég is ennyi. Talán sok is? *Good bye, see you again.* (Gud báj, szí ju egén.) Szórol-szóra is érteniök kell már ezt a köszönési formát.) *Minden jól, a viszontlátásra!* (pán)



Marguerite Churchill in a beautiful bride-dress (Photo Fox)



A titokzatos negatív fénykép megfejtése...



... Adolphe Menjou

## Filmrejtélyek

A 45. számban közölt negatív képrejtvény helyes megfejtése: *Adolphe Menjou*. A *Corvin-moziba* szóló két jegyet: *Kovács Ilonka* (IX, Ferenc tér 12., földsz. 4) nyerte. A jegyeket postán küldjük el.

A helyes megfejtésért a következők érdemnek dícséretet:

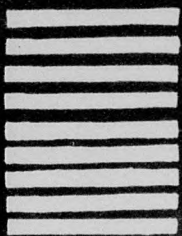
Adler Ferenc, Budapest, IX, Lónyai u. 15., III. 5. Barna István, Népszínház u. 59., II. 6. Bartoss Erzsébet, VII, István út 28., I. 9. Becsák Antonia, VIII, Kender u.



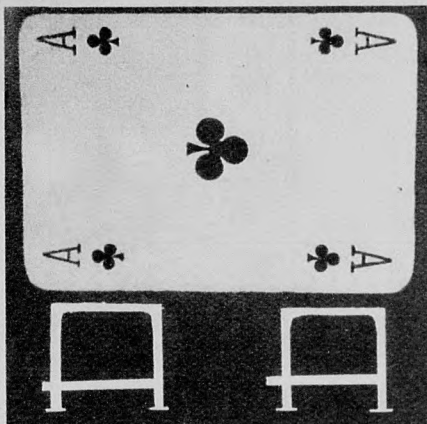
Ki ez a titokzatos filmsztár? Tessék kitálatni és a megfejtést beküldeni hozzánk. A jutalom: két ingyen mozijegy.

13., II. 13. Bognár Mária, VIII, Gólya u. 33., I. 25. Dzurilla Kálmán, Levoca-Lőcse, C. S. R. Dér Iby, V, Vilmos császár út 50. Fischer Jakabné, VII, Murányi u. 30., fld. 4. Fleischmann Lajos, V, Ügynök u. 11. Gász Pál, VI, Izabella u. 75., III. 4. Grummel Rózsa Magda, I, Lenke út 93—95., II. 199. Hegedüs Lujza, Rákospalota, Horthy Miklós út 76. Justitz Kató, VI, Nagymező u. 41. Kovács Ilonka, IX, Ferenc tér 12., fld. 4. Krausz Margit, VII, Klauzál u. 10., fld. 6. Kemény Marica, VII, Klauzál u. 32., II. 25. Kucker Károly, Királyi Pál u. 4., I. 2. Kéglí Ilonka, IV, Curia u. 3., fld. 2. Kvaszynyovszky Istvánné, VIII, Röck Szilárd u. 17. Leicz Lajos, VIII, Pál u. 6., III. 41. Laklia Erzsébet, II, Hunyadi János út 8., III. 9. Lovász Valéria, I, Verpeléti út 10., III. 5. Molnár Endre, VIII, Szigetvári u. 20, III. 12. Nánay Teréz, Kender u. 13. Orbán Lajos, VII, Cserhát u. 3, I. 11. Reich Elza, VII, Damjanich u. 18. Ramflt Angéla, V, Csáki u. 21. Rihovszky Ilonka, Ujpest, Csokonai u. 28. Szerető Ilona, Budapest, VII, Akácfa u. 27, f. 8. Scherfer Kata, V, Dagály u. 7, II. 58. Schneller Artur, VI, Munkácsi u. 31, I. em. 48. Schmek Teréz, Budapest, Zugló u. 1, III. 12. Szablits Gitta, VI, Székely Bertalan u. 23, fsz. 4. Sztitner Mária, I, Kemenes u. 4, II. 14. Steidler Ferenc, V, Csáky u. 21. Teslery Mancsi, VIII, Kun u. 12, III. Tóth Mancika, VII, Dob u. 93. Tóth Erzsébet, VIII, Röck Szilárd u. 30, fsz. 10. Tolnay Julianna, Csepel. Vágó Erzsébet, VII, Garai u. 9, I. 21.

# Fotokin



1



2



3



4



5

6

(Foto Komlos György)

Multheti számunkban közölt öt darab Fotokin megfejtése a következő: I. sz. Özönvíz. Vagy: Vízözön. (Egy helyreigazítással is tartozunk, amennyiben tévedés folytán az „Özönvízről“ két vessző egyenlő két ponttal kimaradt.) II. sz. Szépitőszer. III. sz. Képes. IV. sz. Képtelen. V. sz. Délibáb. A megfejtők és a nyertesek névsorát a jövő számunkban közöljük

# KERESZTREJTVÉNY

**Vízszintes sorok:** 1. A díóspatkót így is hívják. 11. Magyar ruhadarab. 12. Madár. 13. Hiteget. 15. M-mel a végén szörme. 17. Vonatkozó névmás tárgyesetben. 19. Hyen cső is van. 20. A test-edzésnek ez is egy módja, ékezetfelesleg-gel. 22. Mutatószó. 23. Ige. 24. Szél. 26. Latin üdvözlésnek több mint a fele. 27. A házi tűz-hely istennője foneti-kusan. 29. Nagy mo-csár, lép neve. 30. Afrikai emlősállat. 32. Helyhatározó. 33. Ha-szonbérbe adott király jövedelem. 36. Vissza Anglia neve fölösle-gékezettel. 38. Disznó-lakják, ékezettel. 40. Este 8 óra. 41. Rag 42. Vissza: kíváncsiar-néz. 44. Lakásunk része. 45. Hónap rövidítése. 46. Ugy legyen. 48. T-vel a végén csinósít. szépit. 49. Női név fonetikusán. 50. Cson-tunkra tapadnak, töb-besszám. 51. Hangszer. 54. Ezen a napon sok barátunkkal üzünk tréfát, ékezet pöttyelendő.

**Függőleges sorok:** 1. Ide írta Szilágyi Erzsébet a levelét. 2. Főzünk és sütünk vele. 3. A használhatatlan holmit ide dobjuk. 4. Orosz folyó. 5. Kezdetleges időmérő. 6. Női név becézve. 7. Kérdőszó. 8. Az ökör húzza. 9. Vízben élő emlősállat. 10. Már sok-szor mondták, de még nagyon soká fog be-következni. 14. Divalt idegen nyelven. 16. Vissza: érzékszerv. 18. Nagyon szeret. 20. Cim, rang idegen szóval. 21. Kiárúsításra szánt árut erre bocsátjuk, képzelt szó. 24. Vissza: ha z betője = c-vel. fakéreg. 25. A régi Róma kikötővárosa. 28. G G S. 30. Vissza: sportegyesület. 34. Egyszerű testek kémiai meghatározása. 35. Fűszekre való. 36. Az olasz észak-sarki expedíció vezetője. 37. Francia selyemipar főhelye fonetikusán. 43. Lemásél. 45. Nesze, így is mondjuk. 47. Vissza: a Duna külföldi mellékfolyója. 49. R N S. 51. Eő ellentéte. 53. Rangfokozat.

## SZÓ- ÉS BETŰREJTVÉNYEK

1.

□:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12								
13	14			15	16		17		18
19			20				21		22
23		24					25		26
27		28				29			30
	31						32		
33	34			35		36			37
38		39		40					41
42		43		44					45
46			47		48			49	
		50		51		52		53	
54									

2.

26 éves vagyok.

3.

28 éves  
v

4.

a = u  
1/2

**A mult számunkban közölt keresztrejtvény megjejtése.** **Vízszintes sorok:** 1. Apuka. 6. Károsodás. 10. Ital. 11. Zok. 12. A módos. 14. Napi. 16. Lék. 17. Kipírít. 19. Al. 20. Bukás. 21. Ti. 22. Kesereg. 24. Lot. 25. Itat. 26. Raguza. 28. Elöl. 30. Léva. 31. Sorakozás. 33. A mező. **Függőleges sorok:** 1. Arad. 2. Politur. 3. Us. 4. Zok. 5. Adonis. 6. Kíméletes. 7. Átok. 8. Alap. 9. Sipítózás. 12. Alaki. 21. Iker. 15. Nikita. 18. Rágalom. 20. Betörő. 23. Csaló. 24. Lúvá. 27. Géza. 29. Láz. 32. Ke. **Szó- és betűrejtvények megjejtése.** 1. Egész úton hazafele. 2. Kerékkötő. 3. Idegsokk. 4. Leitta magát. 5. Többízben. 6. Ácsorog.

## Szerkesztői üzenetek

Olvasóink napról-napra tömegesen fordulnak hozzánk kérdésekkel. Levélben csak abban az esetben adunk választ, ha a levélíró egy megcímzett és felbélyegzett válaszborítékot küld. A nekünk szóló levelet így lessék megcímezni: „Délbáb” szerkesztőségének, Budapest, VII. Dohány uca 12. Felvilágosítást kérek. Kéziratokal nem örizzük meg

Amerill. Engedje meg, hogy sorain csodálkozzunk. Tízennyolc éves, egy tizenkilenc éves fiú udvarol magának, de csak hat év múlva veheti el, mert akkor teremthet magának feleségét. Ugyanakkor felbukkant életében egy másik férfi, akinek rendes pozíciója van, feleségül akarja venni, szereti is őt és mégsem tud választani. Természetes, hogy a másodikat válassza, de azonnal, a másiknak meg egyszerűen adja ki az útját. Irja meg neki levélben, hogy menyasszony és hogy szakít vele. Ha becsületes az a tizenkilenc éves fiú, akkor ebből mindent meg fog érteni és soha többé nem kerül az útjába. — **R. Hona, Újpest.** A megfejtés jó volt, de — amint látja — egyelőre nem adunk jutalmat. — **B. György, Békéscsaba.** Tévedett, nem fejtette meg jól. — **Liu.** Feketeszemű, barna kislány! Egyelőre nem tudjuk, hogy az énekes hol tartózkodik, de az ideai szezonban Pestre jön és akkor majd írunk róla. Persze, hogy ad autogramot és fényképet. Irhat majd neki. Hangversenyt fog adni. — **Minerva.** Közlésre nem alkalmas, de néhány hibától eltekintve egészen csinos vers. Válogassa meg jobban a szavakat és a jövőben ennyi költői szabadságot ne engedjen meg. Csiszoltabb legyen. — **B. Erzsébet, Budapest.** A megfejtés helyes volt, de jutalmat nem adunk, mert nem hirdetjük. — **Százados felesége.** Nagyon csodálkozzunk azon, hogy egy szemölcs miatt ennyire kétségbeesik. Természetes, hogy könnyen és fájdalommentesen eltávolítható. Címeket nem szoktunk adni, de most kivételt teszünk. Tessék felkeresni Pajzs Kató kozmetikai intézetét (Budapest, IV. Ferenciek tere 3. főemelet 18). Itt megfelelő krémet is kérhet. — **I. Károly, Pesterzsébet.** Dita Parlo 1908 szeptember 4-én, Stettinben született. Erich Pommer fedezte fel. Filmjei: „Hazatérés”, „Magyar rapszódia”, „Vasárnap délután”, „Manolescu”, „Trópusi éjszák”, „A szerelmes ördög”. Ezt az utóbbi filmet Budapesten nem játszották, mert a cenzura nem engedélyezte. — **P. Lászlóné.** Nem ajánljuk, hogy az ügyről férjének említést tegyen. Most már késő, ellenben szóljon barátjának és ő beszéljen a fivérrel. A legerélyesebben utasítsa vissza minden további közeledést. Nagyon rosszul tette, hogy ura tudta nélkül kávéházba ment vele. Mindent jóvá tehet még, ha azonnal megszakítja vele a további összeköttetést. — **K. Olga, Szeged.** Nem igaz, hogy Harry

Liedtke ötvenéves, mert csak negyvenhárom, 1888 október 12-én, Königsbergben született. Színész volt Berlinben, majd Amerikába ment, de visszatért Berlinbe. 1919-ben kezdett filmezni. Felesége dr. Christa Tordy volt filmszínésznő. Ha irneki a megadott címre, szívesen küld önnek fényképet. — **Egy budafoki olvasó.** Készítményeket csak levélben ajánlunk. Küldjön válaszbellyeges borítékot. — **N. A. B., Udvari.** Ultraviolet besugárzás jóhatású. Ezenkívül megfelelő gyógyszeres kezelés szükséges. Küldjön be felbélyegzett válaszborítékot, hogy kozmetikus orvosunk válaszolhasson önnek. — **Ipaiai pap.** Ezeket a felesleges hajszálakat diatermiás kezeléssel nyomtalanul el lehet távolítani. — **Dr. Ibsemy Endréné.** Fenyvesi Éva azonos azzal a Fenyvesi Ficsivel, aki évekkkel ezelőtt a Terezköruhi Színpadon szerepelt. Igen, anyja koloraturénekesnő volt, apja pedig állami tisztviselő. — **Egy szorgalmas rejtvényfejtő.** Nem érünk rá, hogy ilyen kérdésekre válaszoljunk, de különben is nehéz ilyen formában a kérdéseket megfejteti, mert hiszen a vak betűk elhelyezését nem látjuk. — **Frici-Mici.** Harry Piel most harmincnyolc éves. Előbb tengerész volt, majd Párizsban filmszínész lett. 1914 óta Berlinben játszik és rendez. Rövidesen Amerikába megy. Anny Ondra 26 éves, asszony és Lamac rendező felesége. Tízennyolc éves korában már színésznő volt és 1920 óta van a filmmel. Első nagy sikerét a „Saxofon Zsuzsi” című filmben aratta. Ezt a filmet évekkkel ezelőtt Budapesten is bemutatták. — **R. Ede, Keeskeném.** A névjegynek régente fontos szerepe volt, az utóbbi időben azonban mindtöbbet veszít jelentőségéből. Ha valahol célunk csupán a látogatás volt, akkor a névjegy szelét a betűs oldalára hajtjuk, ha pedig részvétet akartunk kifejezni, akkor a névjegy jobbsarkát hajtjuk ki visszafelé, vagy pedig a kihajtott szelét egészen leszakítjuk. Ezt azonban csak akkor tesszük, ha személyesen mentünk el valahová és ott a névjegyet hátrahagytuk vagy beküldtük. — **P. Olga.** Egy gróf menyasszonya és a jelek szerint néhány héten belül meg lesz az esküvő is. Harmincegy éves és urától már régen elvált. Ebben a szezonban még nem szerepelt. Eredetileg fekete volt.

Előfizetési ár:

¼ évre 2 pengő 50 fillér, ½ évre 5 pengő.  
Ausztáriában példányonként 40 Groschen.

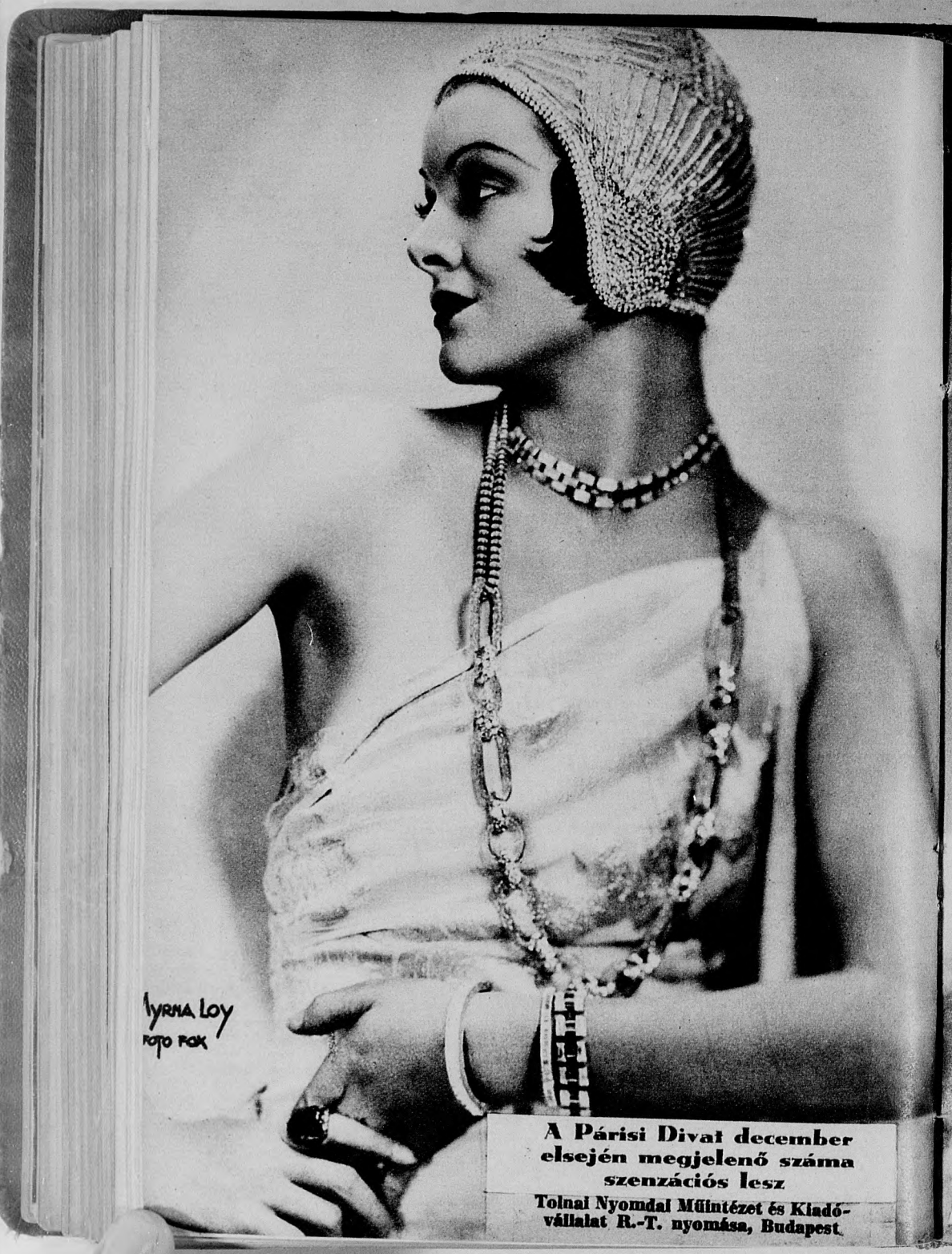
Szerkesztő: TOLNAI SÁNDOR

Kiadótulajdonos: TOLNAI NYOMDAI  
MŰINTÉZET ÉS KIADÓVÁLLALAT RT.

Kiadásért és szerkesztésért felel: PAIZS GÉZA  
Budapest, VII. Dohány uca 12.

Nyomatott Tolnai Nyomdai Műintézet és Kiadóvállalat Rt. mélynyomó-körforgógépein,  
Budapest, VII. Dohány uca 12 szám  
Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszámai:

József 423—39 és József 423—50



LYRHA LOY  
KOTO POK

A Párisi Divat december  
elsején megjelenő száma  
szenzációs lesz

Tolnai Nyomdai Műintézet és Kladó-  
vállalat R.-T. nyomása, Budapest

V.  
B.  
MEG